

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

BROJ
688

Subotica, 24. lipnja 2016. Cijena 50 dinara

Proslavljen Dan državnosti
Republike Hrvatske

Za Dan zajednice
knjige na dar

Mikini dani
u Bregu

Čuvarice šokačke
tradijske baštine

INTERVJU
Zvonko Milas

Susret Grabar-Kitarović i Vučića

Temelj za sve
buduće sporazume

SADRŽAJ

TEMA

15

Radni susret hrvatskih kulturnih udruga
održan u Tavankutu
KAKO DALJE DJELOVATI?

RAZGOVOR

19

Predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća
Slaven Bačić
**OTVOREN JE PROSTOR
KOMUNIKACIJE**

ŠIROM VOJVODINE

22-23

Etno sekcija KPZH Šokadija iz Sonte
**ČUVARICE ŠOKAČKE TRADICIJSKE
BAŠTINE**

ŠIROM VOJVODINE

24-25

Vladimir Kanjuh iz Šida, uzgajivač gusaka
BIJELO JATO U DVORIŠTU

KULTURA

30

U Somboru predstavljen rječnik monoštorskog
govora *Bile riči*
ZLATNA ŠKATULJA PUNA RIJEČI

SPORT

51

Marinko Miković, predsjednik ŠK HAŠK
Zrinjski
**PLAN JE OPSTATI U
SJEVERNOBAČKOJ LIGI**

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Zvonko Sarić, Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov**DIREKTOR**Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs**GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:**

dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK**GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE:**

Zvonko Sarić

LEKTOR:

Zlatko Romić

REDAKCIJA:Davor Bašić Palković
(urednik rubrike kultura i urednik *Kužiša*)
Dražen Prčić
(urednik rubrike sport i zabava)
Željka Vukov
(urednica društvene rubrike i urednica *Hrčka*)
Zlata Vasiljević (novinarka dopisništva Sombor)
Suzana Darabašić (novinarka dopisništva Srijem)**ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:**

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:Thomas Šujić (tehnički urednik)
(tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica)
(jademi@hrvatskarijec.rs)**FOTOGRAFIJE:**

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)**KOMERCIJALISTICA:**

Mirjana Dulić (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55;

++381 24/55-15-78;

++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.rs**WEB:** www.hrvatskarijec.rs**TISAK:** *Sajnos* doo Novi SadList je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

Politička volja

Dragi čitatelji, sačuvajte ovu *Hrvatsku riječ* i otvorite je opet za jedno mjesec dana. Za to vrijeme, neka od obećanja koje je tehnički premijer Aleksandar Vučić izgovorio u Subotici, nakon što je skupa s predsjednikom Hrvatske Kolindom Grabar – Kitarović potpisao Deklaraciju o unaprijeđenju odnosa i rješavanju otvorenih pitanja, bi trebala biti ispunjena. Sačuvajte, čisto za podsjećanje. Kao što smo čuli, razgovori iza zatvorenih vrata su bili vrlo konkretni i »nimalo laki« što je dobro, jer od grljenja i ljubljenja pred kamerama i načelnih obećanja obično nema puno koristi. Bolje

je u svakom slučaju navesti probleme konkretno i rješavati ih konkretno. Kao prvo, i vrlo konkretno vidjet ćemo ubrzo hoće li se obećanje u pogledu financiranja *Hrvatske riječi* ispuniti, hoće li se ispuniti obećanje o potpori emitiranju televizijskog i radijskog programa, izgradnji putova u Tavankutu... Potrudit ćemo se saznati i jesu li pokrenuti procesi vezani uz obećanje o rješavanju pitanja kuće bana Jelačića, financiranja kulture i svih drugih pitanja. Kada to saznamo, moći ćemo i ocijeniti na pravi način učinke ovoga susreta kojeg su pojedini analitičari ocijenili povijesnim događajem dok su neki drugi ocijenili kako se radi o susretu pod pritiskom koji je samo jedan u nizu sličnih.

Međutim, ono što je za Hrvate u Srbiji zasigurno značajno, jest da su najviši dužnosnici dviju država iskazali političku volju da se otvorena pitanja rješavaju i da su u tim pitanjima i manjinska pitanja. Ako se prisjetimo čuvene rečenice kako su zakoni dobri, među njima i bilateralni Sporazum o zaštiti manjina potpisan između Srbije i Hrvatske, ali se ne provode jer nedostaje političke volje, onda možemo biti zadovoljni. Politička volja je iskazana. Sada »samo« slijedi realizacija.

A vratimo se sada na i na ocjene i odjeke ovoga susreta u medijima. Kada je riječ o srpskim medijima, govorilo se i pisalo o ovome događaju mnogo ali ono što zabrinjava i o čemu je također bilo riječi tijekom ovoga susreta jest da medijska blokada u pogledu pitanja koja tište hrvatsku zajednicu u Srbiji i dalje traje. Ništa se nije promijenilo u odnosu na sve dosadašnje susrete ovakvoga ranga i značaja. Pitanja koja se tiču hrvatske manjine nekim čudom su »isparila« iz svih medijskih izvještavanja i komentiranja a predstavnici hrvatske nacionalne manjine nisu bili dovoljno interesantni za »velike« srpske medije. Da se kojim slučajem ovakav događaj odigravao u Hrvatskoj nesumnjivo je da bi predstavnici srpske manjine i njihovi zahtjevi bili prisutni u svim hrvatskim, a i srpskim medijima. Ne bi bili prešućeni i zaobiđeni kao nebitni. Predstavnici hrvatske zajednice koji su sudjelovali u ovim razgovorima istaknuli su kako je jedna od najznačajnijih stvari otvaranje kanala za izravnu komunikaciju s premijerom Vučićem. To jeste izuzetno važno. Međutim, zatvorenost medijskih kanala za hrvatsku nacionalnu manjinu i probleme koji ih tište pokazatelj je da su manjinska pitanja i dalje na marginama u Srbiji. Kada i pripadnici nacionalnih manjina postanu vidljivi u srpskim medijima, onda ćemo tek moći govoriti i o njihovoj integraciji u srpsko društvo. A do tada priče o samogetoizaciji manjina je bespredmetno ponavljati.

J. D.

SASTANAK U HRVATSKOM NACIONALNOM VIJEĆU

Razgovor na temu najavljenih zakonskih promjena

Koordinator projekta **Dušan Pokuševski** iz Beogradskog centra za ljudska prava i **Sara Dereta**, direktorica Centra za Praktičnu politiku posjetili su u utorak 21. lipnja Hrvatsko nacionalno vijeće i održali sastanak s predsjednikom HNV-a **Slavenom Bačićem** i članom IO zaduženom za oblast informiranja **Ivanom Ušumovićem** na temu upitnika koji je poslan svim nacionalnim vijećima u Republici Srbiji.

»Visoki komesar OEES-a za nacionalne manjine je kontaktirao Beogradski centar za ljudska prava s ciljem da se izradi jedna analiza o položaju nacionalnih vijeća u pravnom sustavu Srbije, da se vidi kako su do sada nacionalna vijeća funkcionirala i da se vidi koja su to polja u kojima bi trebalo unaprijediti njihov položaj. Kako popraviti zakon, koja su to mjesta gdje bi trebalo intervenirati s obzirom na to da je u tijeku proces izmjena Zakona o nacionalnim vijećima i ova analiza će svakako poslužiti kao jedan dokument koji će biti dostavljen radnoj grupi. Nakon razgovora sa svim predstavnicima nacionalnih vijeća, kao i s predstavnicima neovisnih tijela i ekspertima u oblastima prava manjina da će Beogradski centar doći do analize koja će doista biti korisna za radnu grupu koja će raditi na izmjeni zakona«, pojasnio je svrhu svog posjeta HNV-u Dušan Pokuševski.

Predsjednik HNV-a Slaven Bačić iznio je svoja zapažanja u svezi

ovog radnog sastanka na kome su razmatrane pojedine teme vezane za najavljene zakonske promjene, vezane uz daljnji pravni položaj nacionalnih manjina.

»Mi smo dobili jedan upitnik i ovo je bio sastanak u cilju obrazloženja i pojašnjavanja istog, a tema razgovora je, prije svega, bila vezana u svezi najavljenih zakonskih promjena na polju općeg korpusa manjinskih prava. Jesmo li za promjenu postojećeg zakona ili da se potpuno iznova normiraju, način na koji se formiraju ustanove od posebnog značaja, pitanje političke participacije nacionalnih manjina, odnosi s drugim državnim tijelima, tj. praktično smo obrazlagali pitanja iz dostavljenog nam upitnika koji je dio projekta Visokog komesarijata OEES-a za nacionalne manjine. Istakli smo svoja mišljenja i iskustvo, naglašavajući potrebu jačanja dijaloga u rješavanju ovih pitanja s predstavnicima vlasti, budući da su se do sada zakonske promjene odvijale bez dovoljno dijaloga. Pitanje o kojem smo također razgovarali bilo je u svezi zakonskog definiranja nacionalnih vijeća budući da oni još uvijek nisu posve jasno definirani, jesu li oni državni ili neka vrsta paradržavnih tijela. Mi mislimo da bi ih trebalo pravno definirati kao tijela samouprave nacionalnih manjina«.

D. P.

IZABRANA POKRAJINSKA VLADA

Igor Mirović na čelu Vlade

Skupština AP Vojvodine je na trećem po redu zasjedanju 20. lipnja izabrala novu pokrajinsku Vladu, na čijem čelu će naredne četiri godine biti **Igor Mirović** (SNS). Za potpredsjednike pokrajinske Vlade izabrani su **Đorđe Milićević** (SNS), zatim, **Ivan Đoković** (SPS), koji će obavljati i funkciju pokrajinskog tajnika za privredu i turizam i **Mihály Nyilas**, koji je izabran i za pokrajinskog tajnika za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice.

Obrazlažući program nove pokrajinske Vlade, Mirović je rekao da će glavni cilj biti privlačenje inozemnih i domaćih investitora i njihovo usmjeravanje k najslabije razvijenim općinama u Vojvodini. Među ostalim, Mirović je najavio i izgradnju nove zgrade RTV-a, budući da se sadašnja redakcija nalazi u prostoru koji iznajmljuje od NIS-a. Također je najavio i hitno usvajanje Zakona o financiranju i nadležnostima Vojvodine, kao i osnivanje Razvojne agencije Vojvodine.

Prema riječima Mirovića, nova Vlada će raditi na tome da se završe kapitalni projekti poput pruge Beograd – Budimpešta, *Žeželjevog mosta*, zgrade Narodnog kazališta u Subotici.

Pokrajinska vlada ima dvanaest tajništva, a čine je kadrovi SNS-a, SVM-a i koalicije oko SPS-a.

U pokrajinskoj Vladi osam tajništva je pripalo SNS-u, a četiri tajništva dijelit će SPS, SVM, Pokret socijalista i Socijaldemokratska partija Srbije.

Tajništvo za zdravstvo vodit će **Zoran Gojković** (SNS), Tajništvo za visoko obrazovanje i znanstveno-istraživačke djelatnosti **Zoran Milošević** (SNS), Tajništvo za sport i omladinu **Vladimir Batez** (SNS), Tajništvo za urbanizam i zaštitu životnog okoliša **Vladimir Galić** (SNS), Tajništvo za kulturu, informiranje i odnose s vjerskim zajednicama **Miroslav Štatkić** (SNS), Tajništvo za financije **Smiljka Jovanović** (SNS), Tajništvo za poljoprivredu, vodoprivredu i šumar-

stvo **Vuk Radojević** (SNS), Tajništvo za regionalni razvoj, međuregionalnu suradnju i lokalnu samoupravu vodit će **Ognjen Bjelić** (SNS), Tajništvo za socijalnu politiku, demografiju i ravnopravnost spolova **Predrag Vuletić** (PS), a Tajništvo za energetiku, građevinarstvo i promet **Nenad Grbić** SDPS).

Na proteklim izborima u Vojvodini SNS je osvojila 63 od 120 zastupničkih mjesta u Skupštini Vojvodine, koalicija SPS osvojila je 12 mandata, po deset zastupnika u pokrajinskom parlamentu ima SRS i koalicija na čijem čelu je DS.

Devet mandata ima LSV, a lista *Dosta je bilo* ima sedam mandata.

SVM je osvojio šest mandata, dva mandata ima lista *Mađarski pokret* i jedan mandat Zelena stranka.

Z. S.

Isprika

U prošlom broju *Hrvatske riječi*, u tekstu naslova *Kroz suradnju iznjedrili učinkoviti sustav* u kojem se govori o posjetu predstojnika Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske **Zvonka Milasa** i njegovog suradnika **Milana Bošnjaka** vojvođanskim Hrvatima, objavili smo fotografiju na kojoj se nalaze Milan Bošnjak, Zvonko Milas i **Slaven Bačić**, a omaškom smo potpisali **Stjepan Glas**, Zvonko Milas i Slaven Bačić. Ispričavamo se Milanu Bošnjaku, Stjepanu Glasu i čitateljima.

HR

PRIOPĆENJE SBB-A

Licemjerman stav

»Pozdravljamo potpisivanje Deklaracije o unaprjeđenju odnosa između Republike Srbije i Republike Hrvatske. Deklaracija je dokaz ispravnosti politike koju vodi **Aleksandar Vučić** i Srpska Napredna Stranka.

Činjenica da se pitanja prava nacionalnih manjina – srpske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Srbiji, u Deklaraciji vezuju za bilateralni sporazum iz 2004., i Okvirnu konvenciju Vijeća Europe iz 1994., konačno otklanja sve insinuacije i osporavanje prava Bunjevcima na autohtonost. Na temelju ovih dokumenata ne postoji ni jedan osnov da se Bunjevcima osporava pravo na osobno izjašnjenje o svojoj nacionalnoj pripadnosti i mi očekujemo da se to ubuduće poštuje. Pozdravljamo iskazana nastojanja da se hrvatskoj manjini pomogne, napose u oblasti informiranja i kulture, ali istovremeno ukazujemo da je neophodno da se tijela Republike Srbije, AP Vojvodine i lokalnih samouprava, na potpuno isti način odnose prema svim nacionalnim manjinama. Treba osigurati sredstva za *Hrvatsku*

riječ, ali na istim principima treba osigurati sredstva i za *Magyar Szó, Hét Nap, Libertatea, Ruske slovo, Bunjevačke novine...*, odnosno pisane medije svih nacionanih manjina. Drugim riječima, Republika Srbija, na svim razinama vlasti, mora voditi ujednačenu politiku prema ostvarivanju prava svih nacionalnih manjina, pri čemu ne može posebno izdvajati ili favorizirati bilo koju nacionalnu manjinu, pa ni hrvatsku.

Istovremeno, ukazujemo na licemjerman stav **Tomislava Žigmanova** predsjednika DSHV-a, koji je stao iza leđa Aleksandra Vučića sa zahtjevima za rješavanje problema hrvatske manjine, a na izborima je išao protiv politike koju vodi Srpska napredna stranka, napadajući tu politiku na naj vulgarniji način. Treba pitati Tomislava Žigmanova zašto nije probleme hrvatske manjine rješavao sa svojim prijateljima, **Borisom Tadićem, Bojanom Pajićem** i Demokratskom strankom, dok je s njima više od desetljeća bio zajedno u vlasti, a s kojima je i danas u političkom zagrljaju.

Predsjednik Saveza bačkih Bunjevaca, Mirko Bajić

PRIOPĆENJE DSHV-A

Mirko Bajić potkopava jučer potpisanu Deklaraciju

»Po tko zna koji put, opet se javnosti bez ikakvog ozbiljnog razloga obratio **Mirko Bajić**, jedan od najopskurnijih likova subotičke političke scene, ne bi li iznio po pravilu ne samo negativne već i neutemeljene stavove spram vodstva hrvatske zajednice u Srbiji.

Poslovično neinformiran, bez znanja o onome o čemu je sve bilo riječi na jučerašnjem sastanku srbijanskoga mandataru **Aleksandra Vučića** i hrvatske predsjednice **Kolinde Grabar – Kitarović** s predstavnicima Hrvata u Srbiji u Tavankutu, Mirko Bajić je našao za shodno da u, jezičnom smislu uvelike nepismenom, priopćenju za javnost Saveza bačkih Bunjevaca provokativno prokomentira obećanje Aleksandra Vučića da će pokrajinska Vlada voditi računa da osigura financijska sredstva za izlaženje tjednika *Hrvatska riječ*. U tom smislu, valja istaknuti kako domaćin susreta Aleksandar Vučić nije govorio o nekakvom favoriziranju informiranja Hrvata u Vojvodini niti pak o tome da će druge nacionalne zajednice u Vojvodini biti uskraćene za to pravo! Stoga posve nedolično dociranje Mirka Bajića Aleksandru Vučiću o tome što mu je činiti na planu politike financiranja glasila na manjinskim jezicima u Vojvodini djeluje posve neprilično i degutantno.

Istodobno optuživati mene kao predsjednika Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini da sam 'stao iza leđa Aleksandra Vučića' (sic!) te da je DSHV-e 'išao protiv politike koju vodi Srpska napredna stranka, napadajući tu politiku na naj vulgarniji način' (upravo tako!), vjerojatno spada u sam vrh antologije političke gluposti i zlonamjernosti. DSHV je posve racionalno i razložno izabrao one političke snage za zajednički izlazak na izbore, uz svijest o svim rizicima koji taj izbor sa sobom nosi, o čemu je javnost uredno informirao. Na koncu, ali ne i na posljednjem mjestu, naglasit ćemo kako je susret s Aleksandrom Vučićem s predstavnicima Hrvata u Srbiji bio kao s budućim premijerom Srbije a ne kao predsjednikom stranke, što također cijenimo. Ukoliko to Mirko Bajić nije shvatio, onda smo dužni iskazati ne samo žaljenje već i zabrinutost, jer je svojim nemuštim priopćenjem i neosnovanim napadom na političku stranku hrvatske zajednice u Vojvodini, čiji je predsjednik bio među ostalim domaćinom budućem srbijanskom premijeru, zapravo potkopao temeljnu namjeru netom potpisane Deklaracije. O istome će uredno biti upoznati i supotpisnici istog, za Hrvate u Vojvodini i više nego važnog, dokumenta.

Tomislav Žigmanov, predsjednik DSHV-a

PRIOPĆENJE SBB-A

Odgovor na izjavu Tomislava Žigmanova

»Na osobne uvrede koje iznosi **Tomislav Žigmanov** odgovarati neću, a ako gospodin Žigmanov nije dobro razumio priopćenje pisano na srpskom jeziku, osjećam obavezu da pojasnim:

U priopćenju Saveza bačkih Bunjevaca nisam potkopao temeljnu namjeru potpisane Deklaracije, nego sam, suprotno tome, pozdravio potpisivanje Deklaracije i namjeru koja je iskazana, da pripadnici hrvatske manjine u Republici Srbiji ostvare sva prava, kao i pripadnici drugih nacionalnih manjina u Republici Srbiji.

Ono što je u priopćenju SBB istaknuto, i što ponovo ističem, jest da dokumenti navedeni u Deklaraciji garantiraju pravo sva-

kom građaninu da se izjasni o svojoj nacionalnoj pripadnosti po svom osobnom osjećanju i da očekujemo da se to u budućnosti poštuje kada su Bunjevci u pitanju. To znači da očekujemo da se na temelju potpisane Deklaracije Tomislav Žigmanov i njemu slični prestanu baviti Bunjevcima i da Bunjevce više ne svrstavaju u Hrvate. Očekujemo također da u primjeni Deklaracije, ustanove i udruge hrvatske manjine u Republici Srbiji brišu iz svojih naziva odrednicu 'bunjevački' i da tako pokažu da poštuju prava drugih, kako što žele da drugi poštuju njihova prava.

Presjednik Saveza bačkih Bunjevaca, Mirko Bajić

DEKLARACIJA – KAO POKAZATELJ DO SADA RIJETKO ISKAZANE DOBRE VOLJE U RJEŠAVANJU PROBLEMA, ALI I KAO AKT KOJI OTVARA NOVA PITANJA

Pod pritiskom dobre volje

*I dok su i Kolinda Grabar –
Kitarović i Aleksandar Vučić
isticali da je do potpisivanja
Deklaracije došlo isključivo
zahvaljujući njihovoj zajed-
ničkoj inicijativi postavljaju
se pitanja što je garant nje-
zine provedbe kada se niti
mnogo jači akt: bilateralni
Sporazum o međusobnoj
zaštiti manjina niti nakon 12
godina od potpisivanja ne
oživotvoruje?*

Ako je išta nesporno u – u ponedjeljak potpisanoj – Deklaraciji o unaprijeđenju odnosa i rješavanju otvorenih pitanja između Srbije i Hrvatske, onda je to svakako izjava bivšeg i budućeg premijera Srbije **Aleksandra Vučića** da se i Srbi u Hrvatskoj i Hrvati u Srbiji »osjećaju mnogo bolje« kada su odnosi dvije države dobri. Tu svoju konstataciju on je potkrijepio i primjermom iz Dalja, gdje su, kako je naveo, tamošnji Srbi od svoje matične države zatražili da ispune sve obveze prema Hrvatima u Srbiji kako bi i oni od Hrvatske mogli zatražiti isto.

»IZNUĐENA OBEĆANJA«
I...

I upravo je pitanje položaja Hrvata u Srbiji i Srba u Hrvatskoj prva od šest točaka, koliko ih Deklaracija formalno sadrži, jer, kako je Vučić naveo, dobre odnose između Srba i Hrvata kao naroda i Hrvatske i Srbije kao država

od njih ne traži Europska unija niti bilo tko drugi već je to pitanje od životne važnosti za pripadnike dvije nacionalne manjine s obje strane Dunava. U tom smislu Vučić je izašao i s vrlo konkretnim obećanjima: u Subotici je budućem gradonačelniku (**Bogdanu Labanu**, prim. a.) naložio da odmah krene u asfaltiranje dvije glavne ulice u Donjem Tavankutu, a novoizabranom predsjedniku Pokrajinske

vlade **Igoru Miroviću** istoga je dana rekao da u vojvođanski proračun izdvoji sredstva za novine koje imate u rukama. Ne imenujući ih, rekao je Vučić da će na tom planu u roku od godinu dana biti još konkretnih poteza kao što je i rekao da će se konkretni rezultati u rješavanju prva dva problema (asfaltiranje ulica i financiranje *Hrvatske riječi*) moći provjeriti već za mjesec dana.

Željni dobrih odnosa:
Tavankučani s predsjednicom i premijerom

Niti predsjednica Hrvatske **Kolinda Grabar – Kitarović**, koja je zajedno s njim potpisala u Subotici Deklaraciju, nije ostala dužna kada je riječ o obećanjima. Ističući kako su brojna specifična pitanja do danas ostala otvorenima »zbog nedostatka komunikacije«, ona je rekla kako će osobno (u)činiti sve, ne samo da bi se promicala kultura dijaloga, suživota i međusobnog uvažavanja nego i da bi se na lokalnoj razini rješavali konkretni problemi koji opterećuju srpsku zajednicu u Hrvatskoj.

Dobra (politička) volja najutjecajnijih predstavnika Hrvatske i Srbije obostrano je isticana kao početak rješavanja brojnih otvorenih pitanja s kojima su međusobno suočene dvije države. Naime, iako je u dijelu ovdašnjih medija (*Blic*, *Danas...*) – koji su se pozivali na neimenovane diplomate – bez uvijanja pisano da je do susreta predsjednice Hrvatske i premijera Srbije došlo isključivo »pod pritiskom Zapada« (kojemu su dozlogrdili sve gori i gori odnosi dvije najveće države zapadnog Balkana), i Grabar – Kitarović i Vučić to su demantirali, navodeći kako su ovaj susret mjesecima pažljivo pripremali. Demantirala je Kolinda Grabar – Kitarović, a tu joj Vučić nije protuslovio, i da će Hrvatska blokirati pregovore Srbije u pristupu Europskoj uniji ukoliko neka od ključnih pitanja

iz Deklaracije ne budu riješena »u dogledno vrijeme«. Dapače, interes Hrvatske je, tvrdi njezina predsjednica, da Srbija i sve zemlje u regiji što prije postanu članice Europske unije, jer je to pitanje od podjednake sigurnosne važnosti i ekonomskog razvitka. U tom smislu ona je rekla kako je uvjerena da su i Srbija i Hrvatska dovoljno zrele i sposobne države koje same mogu rješavati pitanja koja ih opterećuju, dodajući pritom i da je Hrvatska i dalje spremna na

bi, »dobrom političkom voljom«, što prije trebalo riješiti zbog obitelji, pripadnika i jednog i drugog naroda.

»ISKUSTVENA PITANJA«

Ono što je također zajedničko i predsjednici Hrvatske i premijeru Srbije su njihove riječi da su razgovori bili »sadržajni, ali teški«, da će za rješavanje mnogih problema – od posve različitog gledanja na »Oluju«, preko već spomenutih pitanja grani-

dio – o čemu su dvoje potpisnika Deklaracije također govorili – podrazumijeva i na gospodarskom, kulturnom i ostalim planovima koji podjednako pridonose i materijalnom i duhovnom jačanju stanovnika dvije zemlje iz kojih (što je Kolinda Grabar – Kitarović posebno apostrofirala kao veliki problem) u približno jednakom postotku odlazi veliki broj građana, napose mladih.

I bez obzira na to je li do susreta predsjednice i premijera došlo samoinicijativno ili

Upoznavanje sa zavičajnom kulturom u Galeriji Matije Gupca

bilateralne razgovore sa Srbijom na njezinom europskom putu kako se problemi dvije države »ne bi unosili u Europsku uniju«. U tom smislu ona je rekla kako Hrvatska mora imenovati članove mješovitih komisija po raznim točkama sporazuma koji su do sada potpisani.

Osim položaja nacionalnih manjina, dvoje potpisnika Deklaracije iznijeli su još dvije stvari za koje su rekli kako su od iznimne važnosti. Prvu, pitanje nesuglasica oko dijela granice između Hrvatske i Srbije, iznio je premijer Vučić riječima kako će, ukoliko se međusobno oko toga ne budu mogle dogovoriti, rješavanje tog problema prepuštiti međunarodnom sudu, a za drugu – problem rješavanja nestalih osoba – predsjednica Hrvatske Kolinda Grabar – Kitarović je rekla kako je to prije svega humanitarno pitanje koje

ce, nestalih osoba ili povratka imovine i povratka u zavičaj, pa do emocionalnih poput »međusobne ljubavi« pripadnika dva naroda – trebati puno vremena i još više energije, ali i njihova uvjerenost da se dijalogom i konkretnim zajedničkim potezima čine mali, ali značajni koraci k uspostavi normalnih, pa i dobrosusjedskih odnosa. U smislu suradnje, vjerojatno najlakši dio posla bit će im upravo onaj najteži, a s kojim se do sada ne zna ili ne može nositi niti Europska unija, pa ni čitavi svijet – pitanje izbjeglica s Bliskog istoka i zemalja srednje Azije i pojedinih u Africi, te borba protiv terorizma. S obzirom na geografski položaj, ali i na evidentne probleme i potencijalne opasnosti, suradnja Hrvatske i Srbije na ovom planu podrazumijeva se i bez Deklaracije.

Suradnja se, i to onaj lakši

»pod pritiskom Zapada«, kao i na dobrohotan ton Deklaracije iza njezinog teksta ipak ostaju i pitanja na koja ni Vučić ni Grabar – Kitarović nisu dali jednoznačne (ili ih uopće nisu dali) odgovore. Prvo je, a o čemu se u javnosti često govori, sama narav tog akta koji, iako predstavlja izraz dobre volje, pravno ne obvezuje niti jednu stranu, pa čak niti njegove potpisnike. Drugo: sjetimo li se samo problema oko provedbe prije 12 godina pravno obvezujućeg bilateralnog Sporazuma između Srbije i Hrvatske o međusobnoj zaštiti manjina, uz sva uvažavanja u ponedjeljak danih obećanja, logičkim i dalje ostaje pitanje što je garant da će se baš (sve) točke iz Deklaracije provoditi u djelo kad su i sami potpisnici za neke od njih rekli da će za njihovo rješavanje trebati puno

Institucionalna uključenost: Slaven Bačić, Aleksandar Vučić, Kolinda Grabar-Kitarović i Tomislav Žigmanov

vremena i energije? Treće može biti i još konkretnije, a, iako ga je spomenuo, premijer Vučić ga nije i precizirao. Dakle: na koliki iznos je dao nalog Miroviću da iz vojvođanskog proračuna izdvoji za *Hrvatsku riječ*, za koje

namjene i na koji rok i što ukoliko Mirović kaže kako nakon utvrđivanja rada njegovih prethodnika u proteklih 60 dana u vojvođanskom proračunu za te namjene nema novca, odnosno (i on) obeća da će *Hrvatska riječ*

nepoznatu sumu za nepoznate namjene na nepoznati rok dobiti jednog dana čim za to bude novca? Četvrto, a koje se iz ovog pojedinačnog primjera račva na opće pitanje je: zašto, onda postoje Ustav, zakoni i

institucije ukoliko za njihovu provedbu predsjednica i premijer moraju davati časnu riječ, rizikujući zbog toga (eventualnih propusta u ispunjavanju iste) i svoj visoki ugled?

Z. R.

ŽIGMANOV: DOBRA VOLJA UZ SVJEDOKE

Ocjenjujući sastanak, na kom je i sam bio aktivni sudionik, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini (DSHV) **Tomislav Žigmanov** kao jednu od njegovih najvažnijih značajki istaknuo je kako je nakon četiri godine stanke ponovno ostvarena izravna komunikacija s premijerom Srbije.

»To je ključna pretpostavka za početak rješavanja određenih problema«, rekao je Žigmanov, dodajući kako je premijer Srbije iskazao spremnost da se sustavnije pristupi tome problemu.

S tim u vezi, predsjednik DSHV-a rekao je kako će se u rješavanju tih problema ići od realizacije »od jednostavnijih i bržih« dok će za rješavanje složenijih pitanja, poput političke reprezentacije, odnosno garantiranih zastupničkih mandata, trebati više vremena.

»U svakom slučaju, predstavnici hrvatske zajednice iskazuju zadovoljstvo što je ostvarena komunikacija i očitovana spremnost da se pitanja počnu rješavati, naravno, uz svjedoka: predsjednicu Hrvatske. Ne kažem da ne vjerujemo onome što je premijer Vučić rekao, ali važnim nam se čini da je to

iskazano u jednom duhu dobre vjere, i to pred svjedocima«, rekao je Žigmanov.

Komentirajući samu prirodu Deklaracije (pravno neobvezivu) on je rekao kako je veoma bitno što je ovim susretom komunikacija između predstavnika dviju država sada institucionalno dobila jedan novi početak, te da su u njoj bili pripadnici predstavnici srpske zajednice u Hrvatskoj i hrvatske u Srbiji, što je do sada uglavnom izostajalo.

»Mislim da je važno da se kroz izravne razgovore s izvršnim segmentima vlasti u Srbiji, bez obzira na razinu, može pristupiti rješavanju nekih od problema s kojima smo upoznali predsjednicu i premijera«, rekao je predsjednik DSHV-a.

Upitan kako komentira činjenicu da Deklaraciju nisu potpisali predsjednici Hrvatske i Srbije Žigmanov je rekao kako je susret izravno dogovaran između Kolinde Grabar – Kitarović i Aleksandra Vučića, ali i dodao kako je to »atipično«:

»Predsjednica Hrvatske jeste sukreatorica vanjske politike svoje zemlje i svakako da to ima određenu težinu, a naravno i da je premijer, koji u Srbiji kreira vanjsku politiku, kao najviši predstavnik izvršne vlasti izravno uključen u rješavanje svih problema, pa i onih koji tište građane hrvatske nacionalnosti«.

VRIJEDAN DAR OGRANKA MATICE HRVATSKE IZ OSIJEKA I OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

400 naslova školske lektire

Prošloga četvrtka, 16. lipnja, delegacija *Matice hrvatske*, ogranak Osijek i Osječko-baranjske županije u čijem su sastavu bili predsjednik MH Osijek **Ivica Završki**, pročelnik za kulturu, prosvjetu i sport grada Osijeka **Dražen Alerić**, tajnik MH Osijek **Josip Cveni**ć i gradska vijećnica **Jelena Dodig** u prostorije Hrvatskog nacionalnog vijeća donijela je vrijedan dar od 400 naslova školske lektire kao vid izravne pomoći nastavi na hrvatskom jeziku na teritoriju Vojvodine i Srbije.

»Ovakva gesta govori da i ogranci *Matice hrvatske* u gradovima mogu prepoznati što je potrebno hrvatskoj zajednici u inozemstvu, napose u segmentu obrazovanja gdje još uvijek mučimo dječje bolesti, napose kada su u pitanju udžbenici. U svakom slučaju će dio ovih knjiga koje ste darovali HNV rasporediti u školske knjižnice, usmjeriti izravno u nastavu, a dio će biti namijenjen najboljim učenicima koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku«, rekao je predsjednik DSHV-a **Tomislav Žigmanov** izravno zaslužan za ostvarivanje ove vrijedne donacije, zahvaljujući se članovima osječke delegacije.

Uzvrćajući na lijepim riječima dobrodošlice, predsjednik MH Osijek i izaslanik župana Osječko-baranjske županije **Ivica Završki** istaknuo je kako je u pitanju samo početak, i da je u drugoj polovini godine planiran još jedan sličan posjet jer

je Županija odobrila sredstva ogranku MH Osijek za sličnu namjenu darivanja još knjiških naslova.

»Svjesni smo činjenice koliko je ovdje zapravo potreba za knjigama na hrvatskom. I ova

naslovi koji su za školski uzrast napisani na hrvatskom jeziku, a ovo je prva u nizu donacija koje planiramo osigurati u suradnji s Osječko-baranjskom županijom i gradom Osijekom. Ako već država ponekad ne prati uredni-

»Zahvaljujući Tomislavu Žigmanovu i njegovim kontaktima Hrvatsko nacionalno vijeće je dobilo donaciju od 400 knjiških naslova koja je od izuzetno velikog značaja, jer nama je jako teško nabaviti hrvatsku

literaturu koju možemo dijeliti djeci koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku. Nedavno sam tražila donaciju od *Školske knjige*, knjige dobivamo od Zavoda za kulturu voJVodanskih Hrvata i *Hrvatske riječi*, ali u ovako velikoj količini još nikada nismo dobili«.

Ceremoniji predaje knjiga u prostorijama HNV-a prisustvovao je i generalni konzul Republike Hrvatske **Velimir Pleša** koji je za HR rekao:

»Ovo je primjer koji bi mogli slijediti i neki drugi gradovi u Hrvatskoj, a lijepo bi bilo kada bi se i hrvatske županije udružile u pomoći hrvatskoj zajednici u Vojvodini i Srbiji, ne samo s knjigama nego i s nekim ostalim potrebama koje hrvatska zajednica iskazuje a ne može je institucionalno dobiti od države Srbije i proračuna Državnog ureda za Hrvate izvan domovine«.

Već sutradan, na svečanoj akademiji u velikoj vijećnici Gradske kuće u

Subotici, dio vrijednog knjiškog kontingenta iz Osijeka našao se u pravim rukama. Najboljih učenika koji pohađaju nastavu u hrvatskim odjelima subotičkih osnovnih škola.

Dražen Prčić

Jasna Vojnić, Tomislav Žigmanov i Ivica Završki

donacija sadrži knjige iz naklade ogranka Matice hrvatske iz Osijeka, te drugih nakladnika iz Hrvatske. U pitanju su ponajviše knjige najpoznatijih hrvatskih književnika koje se koriste kao obvezna lektira u hrvatskim školama. U pitanju su najkvalitetniji

je kako bi trebala, mi iz Matice hrvatske smo tu da malo pomognemo«.

Predsjednica odbora za obrazovanje HNV-a **Jasna Vojnić** u izjavi za naš tjednik komentirala je ovu vrijednu donaciju.

Produbiti sustavnu suradnju

*Državni ured ne smije biti samo transfer za nekakvu dodjelu novca za projekte * Mi doista moramo imati suradnju, koja će iznjedriti nekakav sustav, koji će davati sigurnost i stabilnost u svemu onome što naše zajednice rade*

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

S obzirom na to da svaka hrvatska zajednica izvan RH ima različit položaj, potrebe i mogućnosti Državni ured kao središnje tijelo nadležno za odnose s Hrvatima izvan Hrvatske, nastoji prilagoditi svoj pristup svakoj hrvatskoj zajednici poštujući njezine specifičnosti. Nakon susreta s predstavnicima hrvatskih institucija razgovarali smo s predstojnikom Milasom o njegovom

viđenju sadašnjosti i budućnosti hrvatske manjine u Srbiji.

HR: Obišli ste većinu hrvatskih manjina u okruženju Hrvatske i ako biste uspoređivali njihov položaj, kako biste ocijenili položaj Hrvata u Srbiji u odnosu na druge manjine i kakav dojam su na Vas ostavili hrvatska zajednica i njihovo vodstvo? Kako su ustrojeni, organizirani, na koji način ste ih doživjeli?

Prvi put mi je da se susrećem na ovako širokoj razini s hrvatskom zajednicom u Srbiji i drago mi je što sam vidio da su mladi ljudi angažirani. To je ono što budi nadu i osigurava nekakvu budućnost svemu onome što oni rade na očuvanju kulture, baštine, jezika... svega onoga što ih čini pripadnicima hrvatskog naroda i u tom smislu treba im apsolutno izići u susret u smislu

svake pomoći. Primjerice, kroz prekograničnu suradnju, jer ovo jest prekogranična suradnja, kroz različite projekte i aktivnosti. Hrvatska je u Europskoj uniji i ima puno iskustva posebice u predpristupnim fondovima, IPA projektima, i možemo puno toga zajedno napraviti. Treba dobra volja, postoje zakonski okviri i treba samo ih primijeniti i ja ću se truditi da se to doista i dogodi. To mi je prije svega dužnost, a osim toga i ljudska obveza prema ljudima ovdje.

HR: Jesu li po Vama oni kompetetni i ozbiljni u zastupanju Hrvata u Srbiji?

Siguran sam da jesu. Kao i svugdje, podjela, odnosno različitih mišljenja različitih pristupa istom problemu, uvijek je bilo i bit će i nikada nećete dobiti da bude potpuni konsenzus, ali je važno da je suština ista i da pripadnici hrvatskog naroda žele sačuvati ono što ih čini Hrvatima, ono što ih određuje onime što jesu i u tom smislu treba ih podržati i da zajedno doprinose tome. Hrvatska manjina u Srbiji je, uvjetno rečeno, mlada nacionalna manjina i mislim da je ovaj put da se mladi ljudi angažiraju, kao što je na primjer Ivan Ušumović, da se šalju na stjecanje iskustva u Bruxellesu u parlament Europske unije da im se omogući edukacija u svladavanju projekata za predpristupne fondove, a sutra i pristupne, dobar put. Način na

koji se ovdje Hrvatskom nacionalnom vijeću u Srbiji govori o sustavu obrazovanja, informiranja, kulturi, očuvanju hrvatskog jezika po meni apsolutno ima smisla i treba se još više staviti u jedan određen sustav koji će na koncu dati rezultate. Hrvatska nacionalna manjina u Srbiji je vrlo intenzivno angažirana koliko sam uspio primijetiti za očuvanje svih onih vrijednosti koje ih čine onime što jesu, ali i na zalaganju za prava koja im pripadaju kao i sudjelovanje u zastupanju na svim razinama, kako lokalnom tako i regionalnom i republičkom.

HR: Financiranje institucija je pitanje koje opterećuje hrvatsku manjinu i čini se da su u ovom trenutku i funkcioniranje institucija i udruga otežani i neizvjesna im je budućnost. Iako su u Hrvati u Srbiji svjesni da su Hrvati u Bosni i Hercegovini konstitutivni narod, i da su doživjeli tragediju tijekom rata, postoji određenao nezadovoljstvo nesrazmjerom u potpori. Sredstva koja se dodjeljuju udrugama u Srbiji su relativno mala i nedostaje potpore kapitalnim, strateškim projektima.

Uvjetno rečeno, taj animozitet se može osjetiti, međutim mi moramo govoriti o tome da u BiH Hrvati imaju status konstitutivnog naroda, dakle jedan su od tri konstitutivna naroda, sa svojim institucijama i sa svim onim što jedan narod, ako je konstitu-

»S^{koro 4 milijuna} Hrvata živi izvan granica Republike Hrvatske. Ogroman je to i neprocjenjiv potencijal – ljudski, gospodarski!« navodi se na stranicama Državnog ureda za Hrvate izvan RH čiji je predstojnik Zvonko Milas nedavno posjetio vojvođanske Hrvate. Tijekom posjeta Milas je razgovarao s predstavnicima hrvatskih institucija i poručio kako je definiranje prioriteta hrvatske manjine u Srbiji i traženje konkretnih načina i povezivanje s ljudima koji mogu i žele surađivati na ostvarivanju tih prioriteta najvažniji. »Razvijanje sustava suradnje s različitim institucijama u Hrvatskoj kako se ne bi trošile snage na stalno traženje pomoći i partnera u ostvarivanju pojedinačnih projekata jedan je od načina kako bi se moglo više uraditi«, poručio je Milas.

tivan, treba imati. Mi se moramo vratiti u vrijeme devedesetih kada je postojalo Hrvatsko vijeće obrane i niz drugih razloga zbog kojih se hrvatskom narodu u BiH možda pristupa na jedan drugi način. Pa ako hoćete i kroz financijski dio. Za Hrvatsku je opstanak Hrvata u BiH izuzetno važan, ali isto tako i opstanak svake hrvatske manjine bilo gdje.

HR: Vidljivost Hrvata iz Srbije u javnosti Hrvatske je realno slaba. Jesu li protekli izbori u Srbiji i sudjelovanje Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini kao i ulazak jednog zastupnika u Narodnu skupštinu pridonijeli da ta vidljivost bude veća?

To nije ono što bi trebalo biti prema potpisanom Sporazumu, ali sigurno je da je bolje nego što je do sada bilo. S obzirom i na osobu Tomislava Žigmanova i da je izabran u Narodnu skupštinu sigurno će to pridonijeti prepoznavanju Hrvata kao nacionalne manjine u Srbiji, svih onih teškoća i problema, ali i dobrih stvari, a pridonijet će i jednoj drugoj slici ovdašnje hrvatske manjine u matičnoj im domovini. Jer, moramo biti načisto, ne smijemo se lagati, ljudi u Hrvatskoj, Hrvati u Hrvatskoj žive svoje živote, imaju svoju svakodnevicu svoje probleme i sumnjam da jako, ne namjerno, ne svjesno, razmišljaju o pripadnicima hrvatskog naroda u drugim zemljama. Ali mislim da to treba promijeniti. Zato sam, kad smo bili u vašoj redakciji, pitao koliko primjeraka *Hrvatske riječi* ide u Hrvatsku, na koji način se može određenim sustavom pridonijeti pisanom riječi, novinama, ili elektroničkim medijima boljoj vidljivosti.

HR: Za to je potreban interes s obje strane. Naime, naše je iskustvo da ne pokazuju sve političke opcije isti interes i pažnju spram Hrvata izvan Hrvatske.

Zato to treba mijenjati. Ali trebaju uvijek obje strane imati i pokazati interes. Zato sam i predsjedniku HNV-a Slavenu Bačiću i svim sugovornicima

iz hrvatske zajednice rekao da idemo probati nešto sustavno napraviti. Mi ćemo biti posrednik, mi ćemo biti inicijator, volje ima sigurno, potencijala ima, idemo pokušati to iskoristiti ali da to bude sustavno. Ukoliko budemo pojedinačno zvali jednu školu, nekog ministra..., nećemo ništa napraviti. Ali sustavno, ako se okupimo da napravimo niz programa koje hoćemo napraviti i odredimo prioritete i nađemo ljude s kojima se može razgovarati, a to se može naći, mislim da će nekakav rezultat iz toga i proisteći.

HR: Rekli ste da su europski fondovi prisutni i da se treba raditi na tome da se oni više koriste.

Da. Ti fondovi nisu oblaci, to nije imaginacija. Oni jesu tu i apsolutna je šteta ne iskoristiti ih. A iskoristiti ih nećemo sigurno ako ne znamo na koji način aplicirati, ako ne znamo napraviti projekt, ako nemamo ideju. Postoje ljudi koji sve to znaju, postoje konzultanti i hrvatske tvrtke, koje na žalost treba platiti, ali postoje i institucije koje se time bave u Hrvatskoj i ljudi koji rade u institucijama koji su već postali stručnjaci. Oni će sigurno prema nekom dogovoru između hrvatske zajednice i ministarstva ili agencija pridonijeti da određeni kadrovi koje hrvatska zajednica treba prepoznati ovdje, dobiju znanja koja će sutra moći iskoristiti.

HR: Od Hrvata izvan Hrvatske dobijate informacije o tome koji su im problemi, ali i zahtjeve. Imate li mehanizme kako im možete pomoći?

Naravno, imamo. Premda, nezahvalno je govoriti o novcu, nezahvalno je govoriti o tome da sredstva koja ti ljudi trebaju na neki način znače hoće li sutra izaći hrvatske novine, hoće li neko kulturno društvo moći ostvariti svoj plan rada. Državni ured ima projekte za Hrvate izvan RH, ima otvorene pozive, ima sredstva koja na neki način doznaju našem veleposlanstvu, koje veleposlanstvo

kroz projekte udruga zajednica dodjeljuje tim udrugama. Ali, po meni, Državni ured ne smije biti samo transfer za nekakvu dodjelu novca za projekte. Mi doista moramo imati suradnju, koja će iznjedrili nekakav sustav koji će davati sigurnost i stabilnost u svemu onome što naše ztjednice rade. Je li to na razini, recimo hrvatskih županija, kroz zajednicu župana, kroz zajednicu gradonačelnika s kojima će dogovoriti neke zajedničke projekte i aktivnosti koje će imati za cilj i međusobno upoznavanje, mladih ljudi prvenstveno s matičnom domovinom..., svejedno. Dolazak u Hrvatsku, upoznavanje svega onoga što Hrvatska jest, što predstavlja, ili u suprotnom dolazak mladih ljudi iz Hrvatske u sredine u kojima žive Hrvati kako bi se upoznali sa životom i sredinom, to je ona integracija i to je suradnja koja će pridonijeti spoznaji u matičnoj domovini što u stvari jest hrvatska manjina ovdje, s čim se nosi i kako živi.

HR: Kakav ste dojam stekli: kakve okvire Srbija pruža za djelovanje i život hrvatske manjine?

Na žalost, politika, kao i svugdje drugdje, donosi nekakve regule i te regule politika može držati jako visoko, a može ih držati, na žalost, i vrlo nisko. Upravo zato postoje određeni sporazumi. Konkretno, bilateralni sporazum s Hrvatskom iz 2004. godine, koji je 2005. krenuo u realizaciju u kojem su nekakvi dogovori postignuti i potpisani i postoji Međuvladin mješoviti odbor koji brine o provedbi tog sporazuma, konkretno o zaštiti hrvatske manjine u Srbiji, odnosno srpske manjine u Hrvatskoj. Moramo se truditi da se sve te preporuke koje ulaze u zapisnike, koje donesu jedna i druga strana, kako bi obje Vlade mogle lakše inicirati i omogućiti poteze koji će olakšati život i unaprijediti položaj i provedbu. Ali, zato treba jako puno strpljenja i jako puno dobre volje.

HR: Mislite li potaknuti razgovore na međudržavnoj razini,

s obzirom na to da oni stoje. Hoćete li dati neki novi poticaj?

Naravno, to je naša obveza. Mi ćemo to potaknuti na sve moguće načine kako bi konačno došlo do sjednice međuvladinog mješovitog odbora s Republikom Srbijom, kako bismo sjeli za stol i kako bismo doista pokušali barem neke stvari ponovno potencirati i napraviti pomake koji će imati pozitivni smisao za Hrvate u Srbiji, a tako i za Srbe u Hrvatskoj.

HR: Što je do sada urađeno u Uredu za Hrvate izvan Hrvatske koji je relativno nova institucija prema Vašoj ocjeni? Što su planovi za budućnost?

Različitim aktivnostima i projektima koji su potpomognuti od Državnog ureda potaknuti su brojni programi koji imaju ono što je cilj, a to je očuvanje svega onoga što ovu i druge zajednice čini pripadnicima hrvatskog naroda i to će Ured nastaviti i dalje raditi. Drugi dio priče je da moramo zajedno raditi, zajedno dogovarati – to je jačanje suradnje. Postoje brojne mogućnosti za jačanje suradnje i od pedeset mogućnosti dovoljna je nekada samo jedna da se pokrene i već smo uradili pomak. Postoji Hrvatska bratska zajednica u Americi, na primjer, koja je veoma jaka i koja ima i volje investirati, pa zašto se ne povezati? Može da ne bude ništa, ali ako ne pokušamo razgovarati, sigurno da neće biti ništa.

HR: Koliko politička nestabilnost u Hrvatskoj može ugroziti rad vašeg Ureda i komunikaciju s Hrvatima izvan Hrvatske?

Politička stabilnost, odnosno nestabilnost u Hrvatskoj neće ugroziti Ured, jer on ima svoju proračun koji je donesen i Ured mora raditi svoj posao. Hoće li sutra netko drugi biti na čelu Ureda mislim da neće bitno mijenjati na stvari. Ured ima zakonsku obvezu i u tom smislu će nastaviti raditi ono što mora raditi.

INTERVJUI KOLINDE GRABAR – KITAROVIĆ I ALEKSANDRA VUČIĆA ZA RTS I HRT

Temelj za sve buduće sporazume

Kolinda Grabar – Kitarović i Aleksandar Vučić, uoči sastanka u Dalju u Hrvatskoj i zajedničke posjete Tavankutu i Subotici u Srbiji, gdje su potpisali Deklaraciju o unaprjeđenju odnosa i rješavanju otvorenih pitanja između Srbije i Hrvatske, dali su intervjuje za RTS-u i HRT-u o predstojećem sastanku, ciljevima tog sastanka, o položaju manjina, graničnom pitanju i pitanju nestalih osoba, te o ekonomskoj suradnji

Hrvatska predsjednica **Kolinda Grabar – Kitarović**, uoči susreta s mandatarom za sastav nove srbijanske Vlade **Aleksandrom Vučićem**, razgovarala je s novinarkom RTS-a **Natašom Mijušković**, dok je Vučić dao ekskluzivni intervju za HRT, a s njim je razgovarao novinar **Goran Rotim**. Oba intervjua RTS i HRT-e su emitirali 19. lipnja navečer iza *Dnevnika*.

Grabar – Kitarović je rekla uoči potpisivanja Izjave o unaprjeđenju odnosa Srbije i Hrvatske sa srbijanskim premijerom Aleksandrom Vučićem kako želi da taj susret »zaista bude povijesni«, jer obje strane žele da se otvorena pitanja počnu rješavati, dok je Vučić rekao kako će susret biti prvi korak u zatopljanju odnosa dviju zemalja.

TRI NAJVAŽNIJA PITANJA

Hrvatska predsjednica je ocijenila kako to neće biti »još jedan protokolarni susret« i pojasnila:

»Iskrena volja obje strane je da se krene u konkretno rješavanje otvorenih pitanja. Ovo nije još jedan protokolarni susret. Nama nije cilj da se to samo zabilježi na papiru ili da se pošalje poruka međunarodnoj zajednici da smo se sastali«, rekla je Grabar – Kitarović i naglasila kako sastanak s Vučićem u ponedjeljak »nije potaknula međunarodna zajednica, već je

motiviran međusobnom željom da učinimo konkretne korake u cilju približavanja dviju država.«

O razlozima želja da susret bude povijesni, predsjednica je rekla sljedeće:

»Nedavne nesuglasice upravo su proizvod toga da možda dovoljno ne razgovaramo izravno. Vučić i ja želimo da naš susret u ponedjeljak u Hrvatskoj

bude moguće, usuglašavamo se da ćemo to rješavati pred međunarodnim pravnim institucijama. Drugo je pitanje nestalih osoba. To je humanitarno pitanje za koje naše obitelji zaslužuju da se pronađu njihovi najmiliji i da oni na neki način zatvore osobnu prošlost, ali i da mi kao države možemo zatvoriti to teško i bolno pitanje iz naše

prošlosti, te da se možemo okrenuti budućnosti. I treće pitanje, koje mi je iznimno bitno, jest pitanje položaja manjina, srpske manjine u Hrvatskoj i hrvatske manjine u Srbiji; da zaštitimo njihova prava i da doista manjine, kao bogatstvo jedne i druge države, dobiju i institucionalna rješenja na koja smo se obvezali međusobnim ugovorom o zašti-

PITANJE POLOŽAJA MANJINA

»Pitanje, koje mi je iznimno bitno jest pitanje položaj manjina, srpske manjine u Hrvatskoj i hrvatske manjine u Srbiji; da zaštitimo njihova prava i da doista manjine, kao bogatstvo jedne i druge države, dobiju i institucionalna rješenja na koja smo se obvezali međusobnim ugovorom o zaštiti prava manjina, ali i najvišim svjetskim standardima«, izjavila je, među ostalim, predsjednica Grabar – Kitarović u intervjuu za nacionalnu televiziju Srbije.

ti prava manjina, ali i najvišim svjetskim standardima«, izjavila je, među ostalim, predsjednica Grabar – Kitarović u intervjuu za nacionalnu televiziju Srbije.

U daljnjem tijeku razgovora ona se nije složila s konstatacijom novinark da, nakon što je prošlo mnogo godina od rata, nije mnogo učinjeno po pitanju poboljšanja položaja srpske manjine u Hrvatskoj.

»Ne bih se složila s Vama da nije puno učinjeno. Srpska manjina ima tri zagwarantirana zastupnika u Hrvatskom saboru, bez obzira na broj glasova. Postoje vijeća nacionalnih

to jesu li oni hrvatske, srpske ili neke druge nacionalnosti«, rekla je Grabar – Kitarović

SRBIJA – VAŽAN GOSPODARSKI PARTNER

Odgovarajući na pitanje o mogućnosti bolje ekonomske suradnje između dvije države, Grabar – Kitarović je istaknula kako je Srbija je za Hrvatsku veoma važan trgovinski i gospodarski partner.

»Mislim da je Srbija sedmi trgovinski partner, četvrti kada je riječ o hrvatskim ulaganjima. Čujem od hrvatskih gospodarstvenika da su naročito zainteresirani za povećanje ulaganja u Srbiju, srpski turisti su naročito dobrodošli na hrvatsku obalu, more. Vjerujem da tu postoji veliki prostor za napredak. Nije samo riječ o bilateralnim

procesa eurointegracija Srbije, a Grabar – Kitarović je ponovila svoj raniji stav, »kako nije riječ o blokadi«.

»Po meni i po onome što čujem iz hrvatske Vlade nije reč o blokadi. Hrvatska nema namjeru da blokira Srbiju. Ono na čemu ćemo inzistirati je puno ispunjavanje kriterija za pristupanje EU, kako kopenhavskih i madridskih, tako i kriterija iz asocijacije i pridruživanja. Naravno, bilateralna pitanja, kako smo to argumentirali kada je Hrvatska bila država kandidat, ne mogu biti uvjet za članstvo. Držim da paralelno uz proces pristupanja Srbije EU, možemo rješavati naša bilateralna pitanja. Ona jesu kriteriji iz procesa za stabilizaciju i pridruživanje. Mislim da smo dovoljno odgovorni da ih komentiramo i radimo na njihovom rješavanju, a

Hrvatskoj«, Grabar – Kitarović je rekla kako je riječ o izoliranim slučajevima, a kada se govori o kanonizaciji kardinala **Stepinca**, ustvrdila je da tu ne postoji niti jedan element rehabilitacije ustaškog režima.

»Ja i dalje tvrdim da je riječ o izoliranim incidentima i to se ni na koji način ne može svrstati pod državnu politiku. Ono što sam rekla više puta – apsolutno osuđujem totalitarne režime kako nacizam, fašizam i ustaštvo, tako i komunizam. Izoliranih incidenata ima i treba ih procesuirati, i kao što ste vidjeli kada je riječ o kukastom križu na stadionu *Poljud*, inzistiram da se pronađu počinitelji, jer sam uvjeren da je taj incident usmjeren protiv međunarodnog ugleda Hrvatske i na uređenje odnosa unutar Hrvatske, kako bi se iza-

TEMELJ

»Vidite, mi nismo razgovarali o taktičkim i dnevno-političkim stvarima. Mi smo razgovarali naporno i ozbiljno o suštinskim stvarima i mislim da će ovo biti jedan od najznačajnijih sporazuma koji su Srbija i Hrvatska ikada potpisale. Mislim da je mnogo dobrog pokazano i mislim da će to biti jedan dobar, odličan temelj za sve buduće sporazume i da će ovaj sporazum ostati upisan u povijesti«, rekao je o pripremama za sastanak s predsjednicom Grabar – Kitarović, mandatar nove srbijanske Vlade Aleksandar Vučić.

odnosima, već je riječ i o boljem uređenju naših dviju država. Hrvatska je postala članica EU, ali to ne znači da je proces reformi gotov. I dalje moramo raditi na poboljšanju poslovne klime za ulaganje. I Srbija je na putu da kroz eurointegracije i uređenje vlastitog sustava unaprijedi gospodarske odnose ne samo sa susjednim državama, nego i zajednički nastup s Hrvatskom na području jugoistočne Europe i trećim tržištima.«

Jedno od pitanja je bilo i o uvjetima Hrvatske za nastavak

ne da jedni druge ucjenjujemo. Zagreb je potvrdio izvješće o poglavlju 23, nakon što su uvrštene neke naše primjedbe, što je dokaz da Zagreb ne blokira Srbiju. Kada bi blokirao, onda bi to činio i nadalje. Kroz razgovor se utvrdio rječnik koji je za Hrvatsku prihvatljiv.«

PROCES KANONIZACIJE STEPINCA

Na opasku novinark da je »nakon ulaska u EU primjetan proces rehabilitacije ustaštva u

zvali problemi. Htjela bih u tom kontekstu spomenuti pitanje kardinala Alojzija Stepinca, koje ne smije biti kamen spoticanja u odnosima između dvije zemlje. U procesu kanonizacije Stepinca ne postoji nijedan element rehabilitacije ustaškog režima. Kardinal Stepinac je simbol stradanja hrvatskog naroda pod komunizmom. Ustaše su ga smatrale protivnikom, Gestapo ga je smatrao neprijateljem. Komunistički režim ga je optužio kao neprijatelja naroda, kao klerofašistu. Stradao je, jer

se nije htio odreći svoje vjere i svojih uvjerenja. Imate bezbroj svjedočenja da je Stepinac spasavao Židove i Srbe, a to je cijeli element njegove kanonizacije, simbol stradanja pod komunističkim režimom i zatiranja slobode uopće i slobode govora, slobode izražavanja. U argumentaciji njegove kanonizacije je taj element spasavanja, gde je on kao kardinal morao biti u nekakvom odnosu s ustaškim režimom, kako bi mogao spasavati druge. Ono što je bitno u argumentaciji za kanonizaciju jest element spasavanja drugih, element tolerancije i element mučeništva, gdje se on nije htio odreći svoje vjere ni uvjerenja, kao što je od njega komunistički režim tražio. Verujte mi da to ni na koji način nije upreno protiv Srbije, ni protiv srpskog naroda, ni protiv Srba u Hrvatskoj», rekla je na koncu intervjua Grabar – Kitarović.

SPREMNOST ZA OTVARANJE PITANJA O PRAVIMA MANJINA

Ekskluzivno za Hrvatsku radio-televiziju govorio je Aleksandar Vučić, poručivši da će susret s predsjednicom Grabar – Kitarović biti historijski i da će biti temelj za rješavanje svih spornih pitanja između Srbije i Hrvatske, te da dvije zemlje imaju zajednički interes za dugoročnim mirom i stabilnošću kao i da bi Srbi i Hrvati trebali više razgovarati i pokazati veće poštovanje.

»Mislim da smo postigli odličan rezultat. Sporazum se bavi suštinskim, ozbiljnim, strateškim pitanjima za Srbiju i Hrvatsku. Trebamo pokušati više razgovarati jedni s drugima, pokazati veće poštovanje jedni prema drugima. Ono što ja kažem da češće Hrvati uđu u srpske cipele, a Srbi u hrvatske, čini mi se da bismo se bolje razumjeli«, rekao je Vučić.

Vučić je rekao da dvije zemlje imaju neriješene probleme, poput granične linije, sukce-

sije, pitanja privrednih društava, pitanje dugova, prava manjina, nestalih i naglasio kako želi da se to završi.

Govoreći o parlamentarnoj zastupljenosti hrvatske manjine u srbijanskom parlamentu, Vučić je rekao kako je Srbija spremna otvoriti svaku vrstu pitanja i svaku vrstu razgovora, ali da to mora biti jednak odnos prema svim manjinama.

»Mi smo o tome razgovarali više puta. Postoji zakon, koji mislim da je dobar po tom pitanju, iako dolazi do zlouporaba. Imate Srbe koji se kandidiraju kao pripadnici manjina da bi ušli u pralament. Suština je da kod nas imate tzv. prirodni prag od 0,4 posto. Dakle, 15 do 16 tisuća glasova na izborima, u zavisnosti od izlaznosti da bi ušli u parlament, što mislim da je apsolutno fer. Sad je tu problematično što Hrvata ukupno imate na nešto malo većoj razini od tog postotka... a ne glasuju svi Hrvati za manjinsku stranku«, rekao je Vučić i dodao kako Hrvati nisu ni blizu najveće manjine u Srbiji.

»Imamo Mađare i Bošnjake i pripadnike drugih manjina koje su brojnije od hrvatske manjine, što nije slučaj u Hrvatskoj, gdje su Srbi ipak najbrojniji.«

Na pitanje jesu li Bunjevci u Vojvodini Srbi ili Hrvati?, koje je novinar Rotim postavio aludirajući na izjavu **Vojislava Šešelja**, koji je devedesetih godina govorio da su Bunjevci Srbi katoličke vjere, Vučić je odgovorio:

»Svatko se u našoj zemlji po Ustavu izjašnjava onako kako želi. Mi imamo značajnu hrvatsku manjinu baš u okolicama Subotice i bit ćemo sutra u Tavankutu i Subotici. Ali imate i bunjevačku manjinu i neke druge. Svatko se izjašnjava onako kako želi. Kod nas se možete izjašnjavati i kao Srbin i kao Vlah i kao Rumunj, kako god hoćete.«

Na pitanje: »Gospodine Vučiću, jeste li ponosni na Vaš vlastiti politički, ali i ratni put?« premijer je rekao:

»Ako ste mislili to oko Hrvatske da me pitate za nekakav ratni put, ja tad nisam imao ratni, nego politički put. Išao sam i govorio ono što sam mislio u tom trenutku. Je li uvijek sve bilo najispravnije? To Vam ne mogu tvrditi, ali sam bio uz svoj narod.«

GRADITI DOBRE BILATERALNE ODNOS

Upitan je li je zadovoljan povratkom Srba u Hrvatsku, Vučić je rekao da nije, ali da se o tome razgovara otvoreno.

»I nemam nikakav problem da ta pitanja otvorimo, jer ja znam da kada dođemo do te emocionalne razine da se tu nikada nećemo suglasiti. I da mi sad pričamo o *Oluji*... 99 posto Hrvata tretirat će to kao herojski pothvat i slavit će, a 99 posto Srba su najtužniji tog dana zbog progona i napuštanja ognjišta«, rekao je Vučić.

Vučić je rekao i da je vrijeme da se pitanje nestalih konačno završi što je obveza i jedne i druge strane, navodeći i da je Srbija spremna raditi ozbiljno i odgovorno po pitanju otvaranja arhiva.

Kad je riječ o uvjetima Hrvatske Srbiji za otvaranje Poglavlja 23 u pregovorima s EU i međunarodnoj jurisdikciji Srbije za ratne zločine, Vučić je rekao da takav zakon ima 11 ili 12 zemalja Europske unije i da to ne može biti uvjet u procesu proširenja. Dodao je i da je važno da se poglavlja u pregovorima otvore.

»Ako se otvore, otvore, ako se ne otvore, mi ćemo i dalje gledati da gradimo što je moguće bolje odnose s Hrvatskom bilateralno. To zavisi od Europske unije, nama su ruke tu vezane«, rekao je Vučić, kome je postavljeno i pitanje: »Kako je s Europskom unijom i Hrvatskom riješeno pitanje međunarodne jurisdikcije Srbije za ratne zločine na prostoru bivše Jugoslavije?«

»Mi da nemamo takav zakon, mi ne bismo mogli

nikoga uhapsiti, ni onoga tko je počinio zločin u Srebrenici. Ali kad pričamo o tome, vi ne kažete, također, da mi i danas ne znamo koji se sve Srbi nalaze na optužnicama u Hrvatskoj. Ja sad ne pričam o pregovorima s Europskom unijom. Govorim o suštini. Ovakav zakon, kakav mi imamo, ima 11 ili 12 zemalja Europske unije. To ne može biti uvjet Europske unije da se kaže kako je to suprotno pravilima i praksi EU«, rekao je Vučić.

Govoreći o gospodarskoj suradnji, Vučić je rekao kako je činjenica da Hrvati iz različitih razloga teže podnose srpsko prisustvo nego što Srbi podnose hrvatsko.

On je rekao kako je zadovoljan činjenicom da Srbija ima dosta investitora iz Hrvatske i da su najveći trgovinski lanci iz te zemlje, dodajući da je Hrvatska jedan od najznačajnijih vanjskotrgovinskih partnera.

»Tu suradnju, mislim da možemo uvećati u budućnosti i po pitanju turizma i usluga i mnogih drugih stvari, ali za to je potrebna drugačija politika i drugačije emocije«, rekao je Vučić i dodao da je bolja ekonomska suradnja jedan od ciljeva Deklaracije.

Govoreći o međusobnim ulaganjima i investicijama, premijer je rekao:

»Srbi bi vam odmah rekli: to je zato što Hrvati neće da puste Srbe da ulažu na njihovu teritoriju, što sam siguran da negdje ima istine, a i da negdje nema istine. Tako da je to negdje pola-pola. Ja sam veoma zadovoljan činjenicom da imamo dosta investitora iz Hrvatske, da su nam i najveći trgovinski lanci iz Hrvatske. S tim nemamo nikakav problem. Za nas je Hrvatska jedan od najznačajnijih vanjskotrgovinskih partnera. Tu suradnju mislim da možemo uvećavati u budućnosti i po pitanju turizma i usluga i mnogih drugih stvari, ali za to je potrebna drugačija politika i drugačije emocije«, rekao je Vučić.

Z. S.

RADNI SUSRET HRVATSKIH KULTURNIH UDRUGA ODRŽAN U TAVANKUTU

Kako dalje djelovati?

Susret je nastavak onog prošlogodišnjeg, koji je tematizirao programske aktivnosti u hrvatskoj zajednici

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, u suradnji s Hrvatskim nacionalnim vijećem, organizirao je redoviti radni susret s predstavnicima hrvatskih kulturnih udruga u Tavankutu, u subotu, 18. lipnja na Etnosalašu *Balažević*.

ORGANIZACIJA I NOVCI

Susret je nastavak onog prošlogodišnjeg, koji je tematizirao programske aktivnosti u hrvatskoj zajednici. Riječ je bila ponajprije o dvije teme koje su se odnosile na rad na organiziranju kulturnih manifestacija (revijalnog i natjecateljskog karaktera) hrvatskih udruga na razini AP Vojvodine, te na sažimanje problematike oko apliciranja na natječeaje, sumiranje aktualnoga stanja i izazova s kojima se udruge susreću te eventualnih njihovih problema.

Govoreći o prvoj temi, odnosno radu na organiziranju kulturnih manifestacija hrvatskih kulturnih udruga na razini AP Vojvodine, menadžerica ZKVH-a **Katarina Čeliković** je razvrstala aktualne manifestacije i programe hrvatskih udruga na one zajedničke, kao što su praznici hrvatske manjinske zajednice u Srbiji, te zajedničke manifestacije šireg teritorijalnog karaktera (npr. *Srijemci Srijemu, Šokci i baština, Dužijanca...*), a potom se osvrnula na sažimanje aktualnih sekcija i aktivnosti u okviru istih kod pojedinih udruga, upućujući inicijativu za sagledavanjem otvorenih pitanja oko eventualne mogućnosti ukрупnjavanja programa, sagledavanja eventualne potrebe i

mogućnosti organiziranja zajedničkih programa i nastupa, kako bi kao takvi bili vidljiviji u široj javnosti. Osvrnula se na problematiziranje mogućnosti ukрупnjavanja pojedinih manifestacija i programa iz iste kulturne sfere: folklornih, likovnih, glazbenih, književnih... kako bi se mogao organizirati i promovirati zajednički rad, ali i mjerila njegova smislenost i uspješnost.

Darko Sarić Lukendić s predstavnicima udruga

Drugi izlagač na susretu bio je predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić**, koji je govorio o apliciranju na natječeaje, uz pokušaj da se sažmu trendovi i parametri na natječajima koje HNV prati od 2011., odnosno na koje daje svoje mišljenje (od 2012.), a koji su raspisani od HNV-a, Veleposlanstva Republike Hrvatske, Republike Srbije i AP Vojvodine. Sarić Lukendić kao zaključke ističe kako je generalno evidentan pad raspoloživih sredstava po natječajima od 2012. na svim razinama, ali je ujedno vidljivo i kako tek manji

dio udruga aplicira na sve moguće raspoložive natječeaje koji se tiču kulturne djelatnosti nacionalnih manjina. Najveći broj udruga tako aplicira na sredstava HNV-a te pokrajinske natječeaje, dok ih je znatno manji broj upućen ka natječajima republičkoga Ministarstva kulture. U izlaganju Sarić Lukendić zaključuje kako je zbog evidentnog pada raspoloživih sredstava na natje-

»Količina novca koja će biti na raspolaganju će biti manja. Znači, moramo napraviti neke moduse kako da se organiziramo i gdje da nađemo nedostajuća sredstava kako bi udruge mogle funkcionirati do kraja godine i da bi mogle napraviti korak za iduću. Jedan od načina je da se velike manifestacije pokušaju financirati iz natječaja koji nisu isključivo vezani za sredstva kojima raspolaže sama hrvatska zajednica.

Ana Marija Kaluđerović, članica HKUD-a *Stanislav Preprek* i predsjednica pjevačke skupine istoimenog društva istaknula je zadovoljstvo skupom:

»Smatram kako su naše udruge i programi poveznice između naše zajednice i matične domovine, ali i lokalne zajednice. Mi ne bismo trebali sami sebi praviti programe, nego bi to trebali podijeliti sa svima onima koji žive u suživotu s nama. Mnoga društva su u situaciji da nemaju osnovne uvjete za rad. Smatram da najveći projekti koji odnose i najviše sredstava trebaju naći način da se financiraju iz drugih izvora, a ne onih kojima raspolaže HNV, a da se njihova manja sredstva dodijele manjim projektima i redovitoj djelatnosti udruga«.

Pavle Pejčić, predsjednik HKUPD-a *Dukat* iz Vajske, redoviti je sudionik ovih susreta:

»Može se ovdje puno naučiti, saslušati druge koji to bolje rade. Uvijek rado saslušam preporuke i smjernice koje dolaze od tavankutskih udruga, jer primjeri i savjeti jednog uspješnog Društva svima nama mogu biti u korist«.

I. D.

PROSLAVLJEN PRAZNIK HRVATSKE ZAJEDNICE: DAN ROĐENJA BISKUPA IVANA ANTUNOVIĆA

Nagrade najboljima

Brojnost nagrađenih učenika, te raznovrsnost njihova interesa pokazatelj je integriranosti u širu zajednicu, a time i širih mjerila uspješnosti

Svečana akademija kojom hrvatska zajednica čestita uspjehe učenicima koji se školuju na hrvatskom jeziku na općinskim, zonskim, pokrajinskim i republičkim natjecanjima, održana je u petak, 17. lipnja, u velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće. Kako je od prošle godine dan rođenja hrvatskoga velikana i nositelja preporoda među Hrvatima u južnoj Ugarskoj **Ivana Antunovića** 19. lipnja jedan od četiriju praznika hrvatske zajednice u Srbiji, tako se ova svečanost vezala uz ovaj praznik, budući da je biskup Ivan Antunović pomagao školovanje učenika, osobito siromašnih.

Brojnost nagrađenih učenika, te raznovrsnost njihova interesa pokazatelj je integriranosti u širu zajednicu, a time i širih mjerila uspješnosti.

NAGRAĐENA ODVAŽNOST

U ime Hrvatskog nacionalnog vijeća riječi pozdrava je uputio predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. **Slaven Bačić**.

»Ovo je dan priznanja ne samo ovim našim učenicima koji su pokazali rezultate u školama, već ujedno i priznanja roditeljima koji su se odvažili upisati djecu na nastavu na hrvatskom jeziku. To je, istovremeno i potvrda da su dobro uradili. Ove godine svečanost vezujemo uz dan rođenja biskupa Ivana Antunovića, 19. lipnja, kada je prije 201. godinu rođen Ivan Antunović, značajna osoba naše povijesti, nekadašnjih južnougarskih Hrvata, bačkih Hrvata, Bunjevaca i Šokaca.

Slobodno možemo reći: da njega nije bilo, teško bi se mi danas ovdje ovom prigodom sastali. On je veoma mnogo pomagao siromašne učenike, ne samo one koji su se školovali za svećenike, već i na području u kojemu smo tada bili najsiromašniji, a to su učitelji koji su radili na prosvjećenju naroda. U tom smislu, ovu svečanost vidim kao nastavak onoga što je biskup Ivan Antunović radio.«

Svi nagrađeni učenici dobili su knjige, dar Matice hrvatske

Osijek, Novinsko-izdavačke ustanove *Hrvatska riječ*, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, Hrvatske čitaonice i *Rotografike*.

KNJIGE NA DAR

Najboljima na republičkoj razini nagrade je uručio zastupnik u republičkoj skupštini **Tomislav Žigmanov**.

To su učenici OŠ *Matko Vuković* **Petra Stantić** koja je osvojila 1. mjesto na međunarodnom natjecanju u baletu; **Martin Vukov**, 2. mjesto na međunarodnom festivalu *Fantast* na harmonici; **Matej Kiš**, 3. mjesto na državnom natjecanju u hokeju;

Slaven Pečerić bio je najbolji igrač na međunarodnom turniru u hokeju; **Ivana Mačković** osvojila je 1. mjesto na međunarodnom natjecanju *Tambura instrumental festival* za solo izvedbu, 1. mjesto na republičkom natjecanju u tamburi i 1. mjesto na XIII. Festivalu vojvođanske tambure. Potom, **Lucija Vukov** osvojila je 2. mjesto na međunarodnom natjecanju *Femus* na flauti, a pobjednica je i na zonskoj smotri recitatora; **Iva Kujundžić** 1. mjesto na okruž-

bličkom natjecanju iz hrvatskog jezika i na okružnom natjecanju iz biologije; **Marija Dulić** 1. mjesto na republičkom natjecanju iz hrvatskog jezika, 2. mjesto na okružnom natjecanju iz biologije i 3. mjesto iz srpskog jezika; **Martina Buljovčić** osvojila je brončanu medalju na međunarodnom natjecanju DABAR iz informatike, potom 1. mjesto na republičkom natjecanju iz hrvatskog jezika, zlatnu medalju na republičkom natjecanju iz informatike, 1. mjesto na okružnom natjecanju iz srpskog, 2. mjesto iz biologije i kemije, treće mjesto iz matematike kao i Vukovu diplomu. **Maja Imrić** zavrjedila je brončanu medalju na međunarodnom natjecanju DABAR iz informatike, te 1. mjesto iz biologije, drugo iz matematike i srpskog, treće iz hrvatskog i engleskog jezika na okružnim natjecanjima. Učenica je generacija u OŠ *Matko Vuković* s Vukovom diplomom.

Na republičkim natjecanjima uspjehe su postigli i učenici OŠ *Ivan Milutinović*. Tako je **Magdalena Temunović** osvojila 1. mjesto za solo nastup na međunarodnom natjecanju tambure, 1. mjesto za solo nastup na republičkom natjecanju i 1. mjesto na Festivalu vojvođanske tambure; **Luka Videc** 1. mjesto u ekipnom i 2. mjesto u pojedinačnom natjecanju iz stolnog tenisa na državnoj razini; **Lucija Ivković** **Ivandečić** 1. mjesto za solo nastup na međunarodnom natjecanju tambure, 1. mjesto za solo nastup na republičkom natjecanju, 1. mjesto za solo nastup na Festivalu vojvođanske tambure, 3. mjesto

na okružnom natjecanju iz biologije; **Zdenko Ivanković** 2. mjesto na republičkom natjecanju iz hrvatskog jezika; **Marko Kujundžić** dobitnik je 1.nagrade za solo izvedbu, 1.nagrade komornih sastava i 1.nagrade s tamburaškim orkestrom na XIII. Festivalu vojvođanske tambure. Također, on je osvojio i druge nagrade na republičkom kao i na međunarodnom natjecanju *Tambura instrumental festival*.

Učenici OŠ *Matija Gubec* iz Tavankuta također su na republičkim natjecanjima bili uspješni. Tako je **Matija**

Nagrade su dobili **Ana Francišković**, **Cecilija Sudarević** i **Luka Matatić** iz OŠ *Matko Vuković* za 1. mjesto na XIII. Festivalu vojvođanske tambure i 1. mjesto na međunarodnom natjecanju u Požegi. **Luka Matatić** je osvojio i 2. mjesto na okružnom natjecanju iz odbojke.

Iva Molnar je osvojila 1. mjesto za solo nastup na XIII. Festivalu vojvođanske tambure; **Marko Konkolj** 3. mjesto na okružnom natjecanju iz engleskog jezika;

Claudia Karan 2. mjesto iz biologije na okružnoj razini i

Festivalu vojvođanske tambure i 3. mjesto na okružnom natjecanju iz hrvatskog jezika. Učenik Gimnazije *Svetozar Marković* **Davorin Horvacki** pobjednik je na pokrajinskom natjecanju u recitiranju.

Učenicima koji su zavrijedili prva druga ili treća mjesta na zonskoj ili okružnoj razini nagrade je uručio predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić**. Iz OŠ *Matko Vuković* to su **Tijana Vujković Lamić** koja je osvojila 3. mjesto u ekipnom natjecanju u gimnastici; **Mateo Kujundžić** 2. mjesto na okružnom natjecanju iz

Magdalena Huska za tri zlatne, jednu srebrnu i jednu brončanu medalju na okružnom natjecanju u baletu.

Dominik Skenderović i **Zdravko Ostrogonac** iz OŠ *Matija Gubec* Tavankutu osvojili su 2. mjesto na okružnom natjecanju iz tehničkog i informatičkog odgoja, a **Lucija Horvacki** iz OŠ *Vladimir Nazor* u Đurđinu 1. mjesto na okružnom natjecanju iz hrvatskog jezika.

Na okružnom natjecanju iz atletike u disciplini skok u vis **Aleksandar Lacko** iz Politehničke srednje škole

Mamužić osvojio 1. mjesto za solo nastup na međunarodnom festivalu tambure, 1. mjesto na solo nastupu na XIII Festivalu vojvođanske tambure, 3. mjesto na okružnom natjecanju iz srpskog jezika; **Marko Grmić** 1. mjesto na solo nastupu na međunarodnom natjecanju tambure u Požegi, 1. mjesto na okružnom i 11. mjesto na republičkom natjecanju iz tehničke i informatičke naobrazbe, 3. mjesto na okružnom iz srpskog jezika, uz to je učenik i sportaš generacije; **Kristina Crnković** 3. mjesto na republičkom natjecanju iz hrvatskog jezika.

Iz OŠ *Vladimir Nazor* u Đurđinu **Josipa Stantić** osvojila je 3. mjesto na republičkom natjecanju iz hrvatskog jezika.

Nagrade najboljima na pokrajinskoj razini uručio je konzul savjetnik Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici **Neven Marčić**.

pobjednica je na pokrajinskoj smotri recitatora. **Donna Karan** osvojila je 1. mjesto iz biologije, 2. mjesto iz fizike, 3. mjesto na okružnom natjecanju iz matematike i 4. mjesto na međunarodnom likovnom natječaju, a dobila je i zlatnu diplomu na pokrajinskom natjecanju recitatora.

Prvo mjesto na XIII Festivalu vojvođanske tambure osvojili su učenici OŠ *Ivan Milutinović* **Dunja Šimić** i **Emil Cvijin** koji je osvojio i treće mjesto na literarnom natječaju. Učenik ove škole **Matija Ivković Ivandekić** osvojio je prvo mjesto za solo nastup na XIII. Festival vojvođanske tambure. **Lucija Buza** iz OŠ *Matija Gubec* izborila se za treća mjesta na okružnom natjecanju iz srpskog jezika i na međuokružnom prvenstvu iz atletike. **Josipa Dulić** iz OŠ *Vladimir Nazor* u Đurđinu zavrijedila je 1. mjesto na XIII.

odbojke; **Lea Vojnić** osvojila je zlatnu i srebrnu medalju na okružnom natjecanju u baletu; **Matea Rudinski** 2. mjesto na Festivalu mladih pijanista *Pianissimo* i 3. mjesto na okružnom natjecanju iz matematike; **Leona Matković** 2. mjesto na okružnom natjecanju iz biologije; **Anamarija Kuntić** također 2. mjesto iz biologije na okružnom natjecanju; **Ivana Imrić** 2. mjesto na okružnom natjecanju iz hrvatskog jezika; **Anamaria Tumbas** 1. mjesto na okružnom natjecanju iz matematike, 1. mjesto na Festivalu mladih klavirista *Pianissimo*, 3. mjesto na literarnom natječaju u haiku poeziji, i 3. mjesto na okružnom natjecanju iz srpskog jezika.

Iz OŠ *Ivan Milutinović* nagrade su dobili **Ivan Huska** za 3. mjesto iz biologije na okružnom natjecanju, a on je ujedno i pobjednik na zonskom natjecanju recitatora i **Marija-**

osvojio je 1. mjesto na okružnom natjecanju, a **Augustin Žigmanov** iz Gimnazije *Svetozar Marković* bio je pobjednik na zonskoj smotri recitatora.

Najboljima na općinskoj razini nagrade je uručio član Gradskog vijeća zadužen za obrazovanje **Blaško Stantić**.

Ovogodišnjoj generaciji maturanata Gimnazije *Svetozar Marković* knjigu je uručio predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. Slaven Bačić, a učenicima koji su postigli odličan uspjeh s prosjekom 5,00, nagrade je uručila urednica *Hrčka*, podlistka *Hrvatske riječi* za djecu **Ivana Petrekanić – Sič**.

Kako je istaknuto na ovoj svečanosti, svi koji su pridonijeli uspjehu učenika rade s istim ciljem, a geslo biskupa Ivana Antunovića: *Sve za vjeru, narodnost i riječ svoju* bit će im i nadalje vodilja.

Nela Skenderović

Pratite li Europsko prvenstvo u nogometu?

ANDRIJA RIBIĆ,
Sonta

Nema umiranja u ljepoti

U mlađim godinama nogomet sam igrao, sada ga s ništa manje strasti pratim, bez obzira bile to utakmice najniže lige ili reprezentativne. Ovo europsko prvenstvo za mene je prava slastica, a razumljivo, veliki sam navijač Hrvatske. Po do sada viđenom, mislim da *vatreni* imaju ekipu za najviše domete, a puno očekujem i od njihove utakmice protiv Španjolske u skupini. Mislim da će upravo ove dvije ekipe dominirati u završnici, ali ne zaboravimo ni uvijek opasne Talijane i Nijemce. Osobno, više sam sklon nogometu koji se igrao ranijih godina. I danas imamo velikih igrača koji jednim potezom rješavaju utakmice, ali nema više umiranja u ljepoti. Današnji igrači su tjelesno maksimalno spremni, veliki dio njih su i atletske građe, pa onda i nije čudo što na travnjaku ratuju za svaki metar prostora. Igrama reprezentativaca Hrvatske za sada sam zadovoljan, ali sam duboko razočaran ponašanjem navijača. Ono što su uradili na utakmici protiv Češke van svakog je razuma. Vandalskim ponašanjem doveli su u pitanje čak i dalje sudjelovanje Hrvatske na prvenstvu. Strijepim od najtežih sankcija, jer već tko zna koji put stradavamo zbog skupine navijača kojima je najmanje bitan nogomet. Sva ova događanja navode me na razmišljanje da su u službi pojedinih političkih struktura, jer ne mogu vjerovati da država i pored dobrih zakona ne posjeduje mehanizme kojima bi ove nemile pojave iskorijenila sa stadiona, osobito prigodom nastupa naše reprezentacije na stadionima u inozemstvu.

I. A.

LOZIKA JARAMAZOVIĆ,
Subotica

Iznervirao me izbornik

Gledam skoro sve utakmice. Kada igra Hrvatska, onda je moja pažnja potpuna. Prvim susretom Hrvatske sam vrlo zadovoljna, a duelom protiv Češke ne mogu biti. U prvom dijelu igre su bili izvanredni, mislila sam kako će biti barem četiri gola u mreži protivnika, no onda u drugom poluvremenu ne znam što se dogodilo. Iznervirao me je i izbornik Čačić, koji nije na vrijeme izvršio određene izmjene, te je ozlijeđenog Čorluku nepotrebno forsirao do kraja. Povrh svega, žao mi je zbog huliganskih ispada neodgovornih navijača koji su umalo prekinuli utakmicu, nanijevši golemu štetu hrvatskoj reprezentaciji. I pored svega, očekujem visoko mjesto jer po svim prognozama Hrvatska slovi za jednog od pritajenih favorita ovoga prvenstva. Uz **Luku Modrića**, jako mi se dopada igra **Ivana Perišića** koji se profilirao kao izuzetno važna karika u igri, kao i zapažen nastup i lijepi gol **Ivana Rakitića**. Uz Hrvatsku, navijam i za momčad Portugala, koja mi je draga još od 2000. godine i lijepo bi bilo kada bi se ove dvije momčadi našle u finalu. Na koncu, željela bih istaknuti kako su žene po pitanju poznavanja i praćenja nogometa često podcijenjene od muških, jer većinu žena ovaj sport uopće niti ne interesira. Kako prvenstvo često znam gledati u društvu moje kćeri **Josipe**, onda mi ona zna kazati kako se svađam s televizorom. Nadam se da će u nastavku prvenstva, koje je po igrama u drugom i trećem krugu po skupinama sve kvalitetnije, biti samo još boljeg nogometa.

D. P.

IVAN KOVAČ,
Monoštor

Dobar start hrvatske momčadi

Europsko prvenstvo u nogometu ljubitelji nogometa, u koje spadam i ja, ne propuštaju. Jeste da je naporno pratiti na dan po tri utakmice, a i ne stižem da toliko vremena provodim kraj TV ekrana, ali većinu dosadašnjih utakmica sam odgledao. Srećom da u kući imamo dva televizora, tako da nemam problema sa suprugom koja prati svoje omiljene serije i ne odriče se toga ni u vrijeme nogometnih utakmica. S obzirom na to da je jedan televizor noviji, onda se dogovaramo tko će svoj omiljeni program pratiti na kom televizoru, ali taj dogovor obično znači da se ona izbori za onaj bolji.

Prije 35 godina i sam sam igrao nogomet, ali onaj nogomet koji smo mi igrali i ovaj danas puno se razlikuju. Rekao bih i da je sada u nogometu previše politike, što se vidi i na ovom Europskom prvenstvu. Mislim da nogomet treba ostati samo nogomet, a politikom neka se bave političari. Koliko sam do sada pratio, ne bih mogao reći tko su favoriti. Tek je početak i poslije ovog prvog kruga slijedi prava borba. Tada će se možda i jasnije vidjeti koje su to momčadi koje će biti u samom vrhu europskog nogometa. Iako se dogodi da propustim po neku utakmicu, ovu jedinu koju je igrala nogometna reprezentacija Hrvatske pratio sam s posebnom pažnjom i naravno da navijam za Hrvatsku. Dobro su se predstavili na početku natjecanja i nadam se da će uspjeti izboriti što bolji plasman. Koju poziciju? Pa ne bih prognozirao, ali neka to bude najbolje što oni mogu.

Z. V.

RAZGOVOR POVODOM SUSRETA KOLINDE GRABAR – KITAROVIĆ I ALEKSANDRA VUČIĆA:

PREDSJEDNIK HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA SLAVEN BAČIĆ

Otvoren je prostor komunikacije

Da bi događaj ocijenili povijesnim ipak moramo prvo vidjeti učinke toga

Kako ocjenjujete značaj ovoga susreta?

Svakako je značajan, jer je došlo do izravnih kontakata između najviših državnih tijela, faktički onih funkcionirajućih u obje države bez obzira što su različitoga ranga. Kao i svaki takav događaj, on ima simboličko značenje za hrvatsku zajednicu ovdje kao i srpsku zajednicu u Hrvatskoj. Međutim, mislim da, osim tog simboličkog značaja i na neki način ohrabriranja Hrvata u Srbiji, moramo prije svega biti okrenuti učincima, odnosno hoće li biti i kakvih će biti učinaka.

O čemu ste razgovarali iza zatvorenih vrata s premijerom u tehničkoj Vladi Srbije Aleksandrom Vučićem i predsjednikom Republike Hrvatske Kolindom Grabar – Kitarović?

Razgovori koje smo vodili s premijerom Vučićem u prisustvu predsjednice Grabar – Kitarović nisu bili protokolarni već su bili vrlo konkretni. Razgovarali smo o otvorenim pitanjima u prvom redu vezanih za provedbu Sporazuma o zaštiti manjina, što je na koncu i prva točka u Deklaraciji koju su potpisali. Ali tu je i niz drugih pitanja, mislim da smo oko dvadeset pitanja raspravljali. Ono što je zanimljivo jest da je predsjednik Vlade zapisivao svako od tih pitanja kako smo iznosili i da je na svako kasnije pojedinačno odgovarao. S nekima se složio s nekima nije. U svakom slučaju, djeluje obećavajuće. Recimo, pitanje kuće bana Jelačića koje smo pomenuli i rekli smo da po ugledu na rodnu kuću Milutina Milankovića u Dalju ili kuću Nikole Tesle da bi to pitanje trebalo riješiti, i on je pitao koliki se iznos potražuje za taj dio kuće i predložio je da Srbija sudjeluje u tome sa 60 posto a Hrvatska s 40 posto. Niz drugih pitanja smo raspravili počev od garantiranih mandata gdje različito tumačimo članak 9 iz Sporazuma. On ga tumači da to ne znači garantirane mandate, a mi smatramo da su to nedvojbeno garantirani mandati. Ali ostaje prostor za daljnje razgovore na tu temu.

O čemu je još bilo riječi?

Razgovarali smo i o niz drugih pitanja, pitanju medijske blokade onoga što radi hrvatska zajednica, pitanje prisustva predstavnika države na našim manifestacijama na kojima se ne pojavljuju a na manifestacijama drugih zajednica se pojavljuju, pitanje diskriminacije, zatim pitanje straha. Premijer Vučić je napomenuo i da će uskoro biti posjet logoru u Stajićevu i da on garantira sigurnost izaslanstvu iz Hrvatske. Dakle, zaista o jednom kompleksu pitanja smo razgovarali.

Što je ključno za Vas u ovim razgovorima?

Ono što je ključno je da su razgovori bili konkretni, ali ono što je najvažnije jest da smo ustanovili izravnu komunikaciju s njegovim Uredom i njegovim najbližim suradnicima bez obzira na to što smo u republičkom i pokrajinskom parlamentu u oporbi. Naime, ova pitanja nisu vezana za politiku nego za ostvarivanje manjinskih prava, bez obzira na to tko je na vlasti a tko je u oporbi.

Vjerujete li da će se ta obećanja ostvariti, recimo u pogledu Hrvatske riječi?

O Hrvatskoj riječi je bilo govora i izrazili smo zabrinutost zbog najavljene promjene načina financiranja. Umjesto sadašnjeg izravnog proračunskog, najavljivani način financiranja je kakav postoji u užoj Srbiji tako da se u tom smislu govorilo o Hrvatskoj riječi. I naravno govorili smo o teškoćama u supstituiranju programa na Radio Subotici na hrvatskom jeziku. Vučić je izravno ponudio pomoć da bi termin na privatnoj radio i televizijskoj postaji na kojoj se emitira program koji radi nezavisna produkcija *Cro-info* vlasti snosile troškove zakupa termina. U tom smislu smo govorili o informiranju.

Vučić je javno rekao kako je naložio pokrajinskom predsjedniku Vlade Igoru Miroviću da osigura sredstva za Hrvatsku riječ.

Da, bilo je govora o iznosima, pitao je koliko dobija Hrvatska riječ, i onda je on

rekao da će razgovarati s Mirovićem da se osigura financiranje Hrvatske riječi, ma što to značilo.

Očekujete li neke pomake nakon ovoga susreta?

Susret i razgovori jesu obećavajući, ali ja sam se obećanja naslušao za ovih pet-šest godina. Vidjet ćemo.

Hoćete li i kada tražiti prijem kod premijera Vučića?

Da, naravno. Rekao nam je da će nas, kad god zatražimo prijem u vrlo kratkom roku ako je u zemlji, primiti. Od dvadesetak problema o kojima smo razgovarali neki su lakše rješivi i mogu biti u kraćem roku ostvareni, neki teže. Mi ćemo naravno iskoristiti izravnu komunikaciju koju smo uspostavili i mislim da je to najvažniji rezultat sastanka da je otvoren taj kanal. Hoće li on funkcionirati, to ćemo vidjeti i hoće li obećanja koja su dana biti ispunjena. Treba još reći da smo se u razgovorima fokusirali na pitanja iz Sporazuma o zaštiti manjina dok su problemi koje ima srpska zajednica u Hrvatskoj druge naravi – povratak, obnova kuća, mirovine i tako dalje. To su stvari koje ne pripadaju klasičnom korpusu manjinskih prava i to je jedna bitna razlika između otvorenih pitanja ili zahtijeva koje ima srpska zajednica u Hrvatskoj i koje mi imamo.

J. D.

Iza starih krošnji...

Jedna od najsjenovitijih ulica u centru Subotice nosi ime Vladimira Nazora. Prednost »debele« hladovine starih krošnji posljednjih godina više koriste i ugostiteljski objekti. Stara fotografija potječe iz 1936. godine kada je ulica još bila bez razgranatih stabala, s potpuno otkrivenim fasadama sve do Korzoa.

Zbog svoje pozicije ona je vrlo poslovna: nižu se trgovine, kafići, uslužni saloni, knjižara, pekarnica... na kratkoj relaciji. No, ipak, nije toliko frekventna, poput Strossmayerove s druge strane obližnje Gradske kuće. Poslovni imidž i gotovo isti lik, ova ulica nosi dugi niz desetljeća. Kada je podignuta palača na uglu ulica Vladimira Nazora i Maksima Gorkog (na snimcima zdesna), što je bilo nedugo prije nastanka stare fotografije, u prizemlju je bila ordinacija s dvije čekaonice vlasnika dr. **Danila Markovića**. Ugaonu jednokatnicu projektirao je **István Váci**. Uz ovaj objekt, gledano prema Korzou, nalazi se palača koju je 1925. izgradio **Andrija Pletikosić**, nekoliko godina (1920. – 1924.) gradonačelnik Subotice. Nekada stambena zgrada, danas je u potpunosti u poslovnoj funkciji.

Sačuvani su i drugi objekti koji se vide na fotografiji iz 1936, osim jedne zgrade stradale u bombardiranju 1944. godine, na čijoj je lokaciji podignuta nova katnica.

NEKAD
i
SAD

K. K.

Malo nova, malo stara statistika

Možemo slobodno reći da je administracija i statistika »stara kao Biblija«. U današnjim državama određeni podaci se vode o građanima i njihovim obvezama, npr. u Republičkom zavodu za statistiku (RZS) ili u Penzionom invalidskom fondu (PIO). Po podatcima RZS-a u tijeku 2015. godine u Srbiji je prosječno bio zaposleno 2.050.200 ljudi. Po iskazu iz PIO, iste godine prosječno je bilo prijavljeno 1.995.800 radnika. Razlika nije par desetaka ljudi nego ravno »nedostaje« 54.400 zaposlenih. Znači, možda oni rade, ali poslodavci ne plaćaju za njih potrebne doprinose za zdravstvo ili u mirovinski fond. Službeno na evidenciji nezaposlenih u zemlji je oko 743.000 ljudi, a broj umirovljenika je oko 1.736.000. Ako saberemo ova tri broja, dobivamo brojku od 4.529.200 stanovnika ove zemlje koji su na neki način u evidencijama. Po posljednjem popisu (2011.) Srbija ima 7.186.862 stanovnika, (na današnji dan sigurno manje), ali i onda možemo postaviti pitanje što je s oko 2 milijuna i 700 tisuća ljudi koji nisu u nikakvim evidencijama, sigurno je da toliki broj mladih ljudi nemamo. Očito da nešto ne štima s brojkama.

NEKOLIKO STARIH PODATAKA O ZAPOSLENIMA

Povodom svečane sjednice u vijećnici subotičke Gradske kuće izdana je i jedna prigodna publikacija pod nazivom *Városháza (Gradska kuća)*; urednik i izdavač je bio **Henrik Braun**. Ova prigodna publikacija sadrži interesantne podatke, od ideje do izgradnje nove Gradske kuće, kao i opis prve svečane sjednice. No koncu knjižice (str. 77-79) objavljen

je spisak gradskih službenika (onih koje plaća grad) s ciljem da se znaju imena onih: »koji na čelu s gradonačelnikom, poštenim radom djeluju za buduću veliku Suboticu«, piše Henrik Braun. Pored imena svakog stoji na kojim mjestima su radili 1908., kada je započeta izgradnja, i gdje su 1912., kada je gradnja završena. U posebnom

2005. godine u općini bilo je uposleno oko 260 ljudi

popisu su oni činovnici koji su izabrani, odnosno postavljeni u međuvremenu, tj. od 1909. do 1912. Analizom ovih popisa možemo doći do vrlo interesantnih podataka. Na prvom popisu (1908.) nalaze se imena 135 gradskih činovnika. U »inženjerskom uredu« radili su **István Frankl** kao glavni inže-

njer, **Adolf Gáli** i **Gyula Váli** kao inženjeri, inače od grada je Váli bio zadužen obavljati nadzor na gradilištu Gradske kuće. S drugog popisa (1912). saznajemo da je troje činovnika podnijelo ostavku, osmero otišlo u mirovinu, nažalost trinaestorica su umrli. Znači, radi se o 24 činovnika. Iz trećeg popisa saznajemo da novih

INŽENJERSKI URED ZA VRIJEME RATA

Razdoblje za vrijeme II. svjetskog rata je malo istraživano napose ne rad inženjerskog ureda; u Povijesnom arhivu Subotice dokumentacija ureda za razdoblje 1941. – 1944. godine složena je u 16 kutija. Uspio sam detaljno pregledati samo osam. Iz jednog dokumenta od 8. kolovoza 1941., kada je umjesto vojne uvedena civilna uprava, u inženjerskom uredu radilo je petero ljudi. Na čelu, kao tehnički savjetnik, bio je Emil Czuczy (najvjerojatnije je ista osoba koja se zaposlila u razdoblju gradnje Gradske kuće). Glavni inženjeri su bili: **Kálmán Hoffman** i **Benedek Mácskovics**, a kao inženjeri su radili **Ferenc Denegri** i **András Sztipics**, (imena navodim kako piše u dokumentima). Što je bio zadatak ovog ureda: među ostalima izdavanje građevinskih kao i upotrebnih dozvola za novoizgrađene objekte. Ovaj ured je izdavao i dozvole za priključenje na kanalizaciju i na električnu mrežu. Inženjeri su crtali i detaljne urbanističke planove (situacije izgradnje) te su obavljali i diobe parcela. Sve gradske investicije su prolazile kroz ovaj ured koji ih je planirao, vodio, nadzirao i obavljao isplatu radnika. Obavljali su i funkciju zaštite urbane slike, npr. jedan objekt nije dobio dozvolu za izgradnju, jer se ocijenilo: »da se planirana fasada, ne uklapa u stil okolnih zgrada«. Sudeći po prvobitnom arhivskim brojevima oko polovine dokumenata nedostaje, ali npr. samo 1941. godine izdano je 83 dozvole za gradnju i deset dozvola za upotrebu novogradnje. Nagradno pitanje za čitatelje: Znete li koliko ljudi je danas uposleno u lokalnoj samoupravi?!

ETNO SEKCIJA KPZH ŠOKADIJA IZ SONTI

Čuvarice šokačke tradicijske baštine

Članice etno sekcije predano rade na očuvanju starinskog narodnog ruha, jednog je od najbitnijih obilježja u očuvanju identiteta Hrvata – Šokaca u Sonti

Sonta je jedno od podunavskih sela u kojima šokački Hrvati i danas predstavljaju većinu življa. Po popisu od 2002. godine bila je to većina od 59 posto, danas, usljed više čimbenika koji ne idu u prilog hrvatskoj zajednici, taj postotak se umanjuje.

NOŠNJE SU BITNO OBI- LJEŽJE TRADICIJE

Ukoliko govorimo o narodnim nošnjama, moramo posegnuti za podacima koji nigdje do posljednjih nekoliko godina nisu zapisani, nego su prenošeni s koljena na koljeno, a o njihovoj vjerodostojnosti svjedoči materijalna baština i danas jako dobro očuvana. Šokačke narodne nošnje cjelovito su rađene u kućama, s minimumom kupljenih materijala. Žene su u svojim domovima i na prelima izrađivale i sirovine za izradu odjeće i obuće. Najvažniji materijali bili su lan, konoplja i vuna. Šokci u Sonti gajili su konoplju i ona je bila glavni izvor vlakana. Vuna se dobivala od ovčjeg runa, a skoro svako kućanstvo uzgajalo je i po nekoliko ovaca. Lan nisu uzgajali, nego su laneni konac kupovali i koristili ga u izradi ruha.

Nastanak nošnji i drugih rukotvorina započinjao je na prelima. Platno za odjeću, *srvi-jan*, tkalo se od konopljinih i pamučnih vlakana, na stativama. Od materijala potrebnih za

Jela Erdeši, Ana Miličić, Ana Mihaljev, Agica Prelić i Emerka Zvonar s dijelom do sada izrađenih suvenira

doradu, odnosno vez i ukrašavanje nošnji kupovale su se *pule* i raznobojni svileni konci. U kućama izrađene narodne nošnje, od kojih u Sonti postoje sačuvani primjerci stari i po dva stoljeća, danas su sve cijenjenije. Veliko umijeće zahtijeva ne samo njihova izrada, nego čak i pranje i održavanje, a žene koje to umiju sve su rjeđe i dakako, sve vremesnije. Zato se starinske nošnje ljubomorno čuvaju i svojim izgledom i spoznajom da je svaki njihov djelić izrađen isključivo rukama baka i prabaka, svjedoče o davno prohuja-

lim vremenima i načinu života. Svjedoče o mukama i radostima sončanskih Šokaca, o vremenima kad su bile, osim specifičnog lokalnog govora, najbitnije obilježje kulturne, nacionalne i vjerske pripadnosti.

NASTAVLJAČI TRADICIJE

Ranije se u nošnje odijevalo redovito, danas se ta tradicija čuva isključivo u radu kulturno-umjetničkih društava. Sve je manje žena koje su vične izradi i održavanju ove tradicijske zaostavštine. Čelništvo KPZH-a

Šokadija pokrenulo je etno sekciju upravo radi očuvanja ovog narodnog blaga. Početna namjera bila je angažirati nekoliko starih žena, vičnih radu na preslici, razboju, umješnih u izradi svih segmenata nošnji i voljnih prenijeti svoja znanja na mlađe. Voditeljica sekcije je **Agica Prelić**, čija majka je bila jedna od najglasovitijih izrađivačica narodnih nošnji u selu, ali i svih mogućih tradicijskih rukotvorina.

»Nema nas puno, nalazimo se jedanput na tjedan, ali dobar dio posla, kako u šali kažemo,

uradimo za domaću zadaću. S nama je baka **Ana Miličić**, naša instruktorka, ali tu je i osjetno mlađa **Emerka Zvonar**, koja već i samostalno izrađuje nošnje. Redovite su i **Pavka Domić**, **Ana Mihaljev** i **Jela Erdeši**, koje izrađuju pojedine dijelove i vrlo aktivno sudjeluju u popravkama starih i oštećenih primjeraka nošnji. Povremeno, kad im vrijeme i obveze dopuštaju, na sekciju dolazi još nekoliko mlađih žena, pa i djevojaka. Osim popravki nošnji, izrađujemo i sve ono što će biti izloženo u budućoj *Šokadijinoj* suve-

mlađima. Evo, očiti primjer našega zajedničkoga rada je rekonstrukcija djevojačke nošnje u koju se odijeva mlada, odnosno nevjesta. Samo kapiću smo radili dva tjedna, jer smo ju morali rastaviti na dijelove, neke oprati, neke zamijeniti novima i na koncu prilagoditi njezinoj glavi. S njom će na reviju i naša voditeljica Agica; mora pored sebe imati ženu koja je vična odijevanju u narodne nošnje», dodaje Ana Miličić.

»Sve vrste ručnih radova obožavam, a izradu narodnih nošnji osobi-

Rad uz stihove Pavke Domić

nirnici. Sada je najaktualnije opremanje **Maje Andrašić** za predstojeću manifestaciju 3. Revije i natjecanja za izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske. Moramo dati sve od sebe da naša Maja dostojno predstavi ljepotu naše tradicijske narodne nošnje», kaže Prelić. »Narodne nošnje izrađujem od mlađih dana, tu vještinu sam naučila od bake i tetaka, a usavršila sam ju dugogodišnjim radom. Sada me već i ruke i oči slabije slušaju, pa sam sretna što svoje iskustvo na ovaj način prenosim

to. Trenutačno radim žensku narodnu nošnju za jednu Sončanku, davno iseljenu u Kanadu. Posao mi ide od ruke, a u svemu mi puno pomažu iskustva koja nam prenosi baka Ana«, ubacuje se u razgovor Emerka.

Pavka, Ana i Jela rade ono čemu su najvičnije, pa tako i pored angažmana na popravci narodnih nošnji raste i zbirka eksponata za buduću *Šokadijinu* suvenirnicu, a ove žene znaju povremeno i zapjevati, a i poslušati koji stih **Pavke Domić**.

Ivan Andrašić

Pomozimo Ivi

Humanitarni party za pomoć u prikupljanju sredstava za liječenje Subotičanke **Ive** bit će održano danas, 24. lipnja, u klubu *Madlen* u Subotici. Početak programa je u 21 sat, a sudjeluju DJ-evi ZEX & KALMAN, FISHEE & ROYA, BOJAN BOZOVIC & ADAMOV, DECODE & FAKY, CONSTANTINUS & special guest, Peepolly (warm up set).

Cijena ulaznica je 200 dinara, a sav prihod bit će uplaćen na namjenski račun. Na ulazu će biti postavljena kutija u koju će svatko moći dati svoj prilog.

TJEDAN U BAČKOJ

Pogled u nebo

Pričam ovih dana s poljoprivrednicima koji mi rekoše da će koliko sutra ući kombajnima u njive i početi žetvu ječma. Raduju se dobrom rodu, ali ne i cijeni. Ali to je već ispričana priča i neću opet o tome.

I taman kada su spremili kombajne, procijenili da je vlaga zrna zadovoljavajuća i da žetva može krenuti opet kiša. Tko zna koji kišni dan po redu, jer ova godina je glede vremenskih uvjeta sve samo ne i tipična godina. Sjetimo se samo ožujka i početka travnja i lijepog vremena koje je prije reda izmamilo voće, sjetimo se hladnog i kišnog svibnja, kišnog lipnja. I tko zna što nas to još čeka do kraja prosinca, jer do kraja godine ima još mnogo toga da se uradi pod otvorenim nebom. A to otvoreno nebo donosi nam svakojaka iznenađenja. Te pljusak, te prži sunce, te nas zadesi tuča. Taman toliko da se oni što siju, žanju i beru hvataju za glavu i pitaju što će ih to još sve snaći. Jesu li se vremenski uvjeti promijenili, a godišnja doba malo zamijenila mjesta mogli bi odgovoriti oni koji se time bave iz kuta znanosti. Iz kuta običnog čovjeka vrijeme kao da je izgubilo svoj uobičajeni ritam, kao da iz kaputa i čizama uskačemo u papuče i šorceve, pa opet nazad u kapute i čizme. I dobro je dok te vremenske (ne) prilike na prave nepopravljive štete, a na uskakanje iz čizama u papuče već ćemo se (ili već jesmo) naviknuti. Dobro je dok ne plivamo, ne zbrajamo štetu od suše ili pak tuče.

I sjeti me sada ova priča o ovim vremenskim neprilikama na priču o zvonima koja su nekad postojala na okolnim somborskim salašima i koja su služila za borbu protiv tučonosnih oblaka. Jednostavno kada se primijetio prijeteći oblak zvonilo se i tako se tjerala prijetnja s neba. Rijetka su još preostala takva zvona, a i ako su ostala nema više tko njima zvoniti. A i zašto bi pa sada imamo suvremene načine borbe protiv tučonosnih oblaka. Koliko efikasne, tema je za neku drugu priču, tek činjenica je da stotinjak tisuća hektara somborskih njiva štite 23 stanice za obranu od tuče i duplo više onih koji polovicu godine provedu dežurajući kraj svojih radio stanica kako bi mogli na vrijeme reagirati na i najmanju prijetnju. Ne vidimo ih, ne znamo tko su, samo ponekada čujemo kako su malo plaćeni za ono što rade, ali smo na njih uvijek kivni kada tuča prije reda obere ljetinu. Jesu li i koliko stotina hektara spasili od štete? Ne znamo. Ali ipak, da ne rizikujemo bolje da su prijeteći oblaci što dalje od nas.

Z.V.

VLADIMIR KANJUH IZ ŠIDA, UZGAJIVAČ GUSAKA

Bijelo jato u dvorištu

*Među obiljem peradi koje gaji u svom dvorištu, pataka, kokoši i purica, guske su mu najomiljenije i vremenom su mu postale pravi ljubimci * Gušćja mast je jako dobra za liječenje bronhitisa i astme, a i naši stari su je koristili u te svrhe i uvjerali su se u njenu djelotvornost*

Nekada su seoska domaćinstva u Srijemu bila prepoznatljiva po uzgoju gusaka. Svaka kuća imala je jato od barem 50 do 100 gusaka. U šidskoj općini gotovo u svim selima gajile su se guske. A u vrijeme vršidbe, pripremao se gotovo uvijek guščiji paprikaš s noklicama. Danas je drugačije, rijetko će se naći seosko kućanstvo gdje se guske uzgajaju u velikom broju, tek gdje god po dvije do tri. Kažu Srijemci, nije isplativo. Jedan od njih, **Vladimir Kanjuh** iz Šida, nije odustao od uzgoja gusaka. U njegovom jatu danas je 20 gusaka, a znao ih je

imati i do 50. Kaže, ljubav prema ovim pernatim životinjama usađena mu je od malih nogu, i ne poriče da se uzgoj gusaka isplati.

NASTAVAK TRADICIJE

Šiđanima dobro poznat dio – Beljnjača, koji je obilovalo travnatim pašnjacima, nekada se bijelio od gusaka. Osnovna hrana guskama je trava, ali uz nju treba i obilje vode. Guske, inače, nisu zahtjevne:

»I moji roditelji su držali guske. Sjećam se tog vremena kada sam skupa s njima izvodio guske i hranio ih. Prije šest godi-

na supruga je kupila šest guščića s namjerom da ih poslije izvjesnog vremena zakolje. Međutim, nisam to dopustio. Bilo mi ih je žao i tako su ostali. Guske su počele nositi jaja i izlegli su se guščići. Vremenom se jato povećavalo i shvatio sam da njihov uzgoj može biti unosan posao«, kaže Kanjuh.

Tvrdi da nema puno posla oko njih osim što im svakodnevno treba donijeti dosta trave, osigurati otvoren prostor i dovoljno vode:

»Svakog dana im donesem puna kolica svježe trave. Ukoliko se tako hrane, onda nije potrebno

puno kukuruza koji je za današnje uvjete dosta skup. A korist je višestruko isplativa. Prodam jaja koja u vrijeme Uskrsa dostignu cijenu i do 150 dinara, meso po cijeni od 300 dinara po kilogramu, a jedini sam prodavač na tržnici koji pored pačića, svake subote prodaje i guščiće. Njihova cijena po komadu dostigne čak i do 500 dinara. Ali od gusaka imam koristi samo četiri mjeseca u godini. U proljeće od prodaje jaja i guščića, a u jesen od prodaje mesa. Najbolje tržište je Beograd, gdje je guščje meso veoma traženo posebno u vrijeme Božića i Uskrsa«.

KVALITETNO MESO

Gušče meso je izuzetno kvalitetno. Nešto je tamnije boje, a Srijemci ga rado spremaju u paprikašu ili juhi. Posebno tražena je gušćja jetrica koja nekad teži od 600 do 800 grama, ali i gušćja mast koja se koristi najčešće kao lijek za plućne bolesti:

»Od 4 guske može se dobiti 4 do 5 litara masti koja ima jako dobru cijenu. Prodajem je za 500 dinara, pakiranje od 250 grama. Ona je jako dobra za liječenje bronhitisa i astme, a i naši stari su je koristili u te svrhe i uvjerali su se u njenu djelotvornost«, ističe Kanjuh.

A što se tiče kvalitete mesa ovaj šidanim je garantira za svoje guske gusaka, jer ih hrani na potpuno prirodan način, bez dodavanja koncentrata i aditiva: »Isključivo jednu kukuruz, žitarice, travu i kruh. Ništa umjetno im ne dajem«.

Vlada ne jede gušće meso. Ne zato što misli da nije dobro, nego što prosto ne može. Vremenom se toliko veže za svoje guske da mu je nezamislivo pojesti ručak pripremljen od gušćijeg mesa: »Mogu probati, ali mislim da ne bi išlo. Uzgojem gusaka bavim se zato što volim te životinje i što su mi najdraže od svih koje imam, a da jedem, jednostavno ne mogu«.

LJUBIMCI ZNAJU UGRISTI

Među obiljem peradi koje gaji u svom dvorištu, pataka, kokoši i

purica, guske su mu najomiljenije i vremenom su mu postale pravi ljubimci:

»One su pametne životinje. Prepoznaju moj glas i kada me čuju, idu prema meni. Interesantno ih je gledati kako trče, mašu krilima, vremenom se pripitome i čovjek ih zavoli«.

Mogu biti i opasne, jer je čest slučaj da gusani krenu u napad:

»Gusan hoće napasti ali samo kada štiti svoju gusku. Tada i ja moram biti oprezan, posebno kada kupim jaja. Hoće prići s leđa i dobro ugristi. Ali to je samo u određenom razdoblju. Inače znaju stvarno biti umiljati i vole se maziti«.

Uzgoj gusaka Vladi je omiljen hobi, ali, kako kaže, i profitabilan je, a svaki dodatni dinar danas dobro dođe. Za prodaju jednog guščeta na tržnici dobije od 400 do 500 dinara, a za gusku i po 2.000 dinara. Ali svaki taj dinar uloži u nešto drugo i tako u krug. Do sada nije čupao perje i odlagao ga, kao što su to radili njegovi roditelji, jer kaže da se za perje danas ne može dobiti prava cijena a u bescijenje ga ne želi prodavati:

»I dalje ću se baviti uzgojem gusaka iako planiram smanjiti broj. Volim imati životinje u dvorištu, tako sam naučio. Ne bih mogao zamisliti svoje dvorište bez životinja, a posebno bez gusaka koje su mi najdraže od svih«, kaže Kanjuh na kraju razgovora.

S. Darabašić

TJEDAN U SRIJEMU

Korak do nove vlasti

Kada je konstituiranje novih saziva lokalnih parlamenata u Srijemu u pitanju, može se reći da je taj posao završen. Tako je i Grad Srijemska Mitrovica nepunih mjesec dana nakon održanih lokalnih izbora, u utorak, 14. lipnja, dobio novi saziv. Na održanoj konsitutivnoj sjednici doduše nije izabrana izvršna vlast, a na mjesto predsjednika Skupštine grada izabran je **Tomislav Janković** iz Srpske napredne stranke, koji je od 2012. do 2016. godine obavljao funkciju zamjenika gradonačelnika Srijemske Mitrovice. Kako je prilikom imenovanja istaknuo, proteklo vrijeme je bilo dobro za sam grad. Smanjena je stopa nezaposlenosti, započeta realizacija novih projekata, uložena su značajna sredstva u zdravstvenu i socijalnu zaštitu, obrazovanje, kulturu, sport... Za naredno razdoblje istaknuo je svoja veća zalaganja u međunarodnoj i međuregionalnoj suradnji radi stvaranja, kako je istaknuo, »boljih uvjeta života građana«. Na sjednici su potvrđeni i mandati vijećnika. Lokalni parlament čini 61 vijećnik, i to 35 s liste Srpske napredne stranke, 6 s liste SPS-a, 6 vijećnika s liste Za pravednu Srbiju – Demokratska stranka – dr. Miroslav Kendrišić (DS, DSHV, Nova), po 4 vijećnika Srpske radikalne stranke i liste LSV-a, LDP-a i Zelene ekološke partije – Zeleni, dok po tri predstavnika imaju vijećnici s liste SDS-a, Zajedno za Srbiju, Vojvođanska partija i lista DSS – Narodni pokret Dinara – Drina – Dunav. Kako su za govornicom istaknuli vijećnici Srpske radikalne stranke, ovo je za njih veliki povratak u Skupštinu grada i bit će dio vlasti. Potporu novoj vlasti u Srijemskoj Mitrovici dali su i predstavnici LSV-a, koji su istaknuli da će podržati kadrovska rješenja koja po njima imaju smisla, kao i projekte koje budu smatrali za dobre. Izvjesno je da će i Socijalistička partija Srbije kao i u prethodne četiri godine, činiti vladajuću većinu u ovom srijemskom gradu. Demokratska stranka nije podržala izbor novog predsjednika Skupštine grada. Kako je istaknuo predsjednik vijećničke grupe dr. **Miroslav Kendrišić**, DS će biti jedina oporbena stranka u Srijemskoj Mitrovici, ističući za govornicom da to ne znači da će biti protiv svih odluka, kao i da će podržati sve ono što bude značilo dobrobit za građane Srijemske Mitrovice. Na narednoj sjednici bit će izabran gradonačelnik, njegov zamjenik, članovi Gradskog vijeća, kao i zamjenik predsjednika Skupštine. Tko će se naći na čelu grada, još uvijek se pouzdano ne zna, ali ono što i građani sigurno očekuju od novog saziva jeste, da im život bude bolji. Koliko je to u današnjim uvjetima ostvarivo.

S. D.

25 OBLJETNICA DANA DRŽAVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE I DANA ORUŽANIH SNAGA

Jubilarna proslava

U prisustvu ministara, zastupnika, pripadnika diplomatsko-konzularnoga zbora te brojnih drugih gostiju iz svijeta politike, umjetnosti kao i predstavnika hrvatske nacionalne manjine u Srbiji 21. lipnja je u Beogradu u hotelu *Crowne Plaza* obilježena 25. obljetnica Dana državnosti Republike Hrvatske i Dana oružanih snaga. »U odnosima

Hrvatske i Srbije u proteklih godinu dana treba posebno istaknuti izvrsnu gospodarsku suradnju. Robna razmjena u 2015. godini dosegla je skoro milijardu eura što je najbolji rezultat u posljednjih osam godina. Iskreno se nadam da će se ta suradnja još više intenzivirati na dobrobit građana s obje strane granice«, rekao je veleposlanik RH u Beogradu **Gordan Markotić**.

»Nastavit ćemo graditi i njegovati čvrste odnose suradnje, međusobnog uvažavanja i partnerstva sa Srbijom. Na konstruktivan način doprinosti rješavanju otvorenih pitanja u nastavku procesa pomirbe u itneresu bolje budućnosti svih nas. Jučerašnje potpisivanje Deklaracije o unaprijeđenju odnosa i rješavanju otvorenih pitanja od predsjednice Republike Hrvatske **Kolinde**

Grabar – Kitarović i tehničkog premijera Republike Srbije **Aleksandra Vučića** je veliki i pravi korak u tom smjeru«, istaknuo je veleposlanik Markotić.

Ove godine kao posebni gosti su bili Primorsko-goranska županija koje su predstavili župan **Zlatko Komadina** i zamjenik gradonačelnika Rijeke **Marko Filipović**.

J. D.

Dan državnosti u Zemunu

Urimokatoličkoj župi Uznesenja blažene Djevice Marije u Zemunu u ponedjeljak, 20. lipnja, služena je sveta misa povodom proslave Dana državnosti Republike Hrvatske. Misno je slavlje je predvodio srijemski biskup mons. **Đuro Gašparović** u prisustvu velikog broja župljana, kao i veleposlanika Republike Hrvatske u Beogradu **Gordana Markotića**, opunomoćenog ministra dr. sc. **Stjepana Glasa** sa suradnicima. Župnik župe Uznesenja Blažene Djevice Marije vlč. **Jozo Duspára** se obratio skupi riječima:

»Slaveći dan domovinske zahvalnosti, mi budimo u sebi vrijednosti kao pripadnici hrvatskog naroda potrebne današnjem svijetu. To su na prvom mjestu ljubav prema svakom čovjeku i svakoj zemlji. Zato i danas kao oni koje volimo i cijenimo našu matičnu državu, isto tako izražavamo i poštivanje prema našoj domovini Srbiji gdje živimo i radimo. Zato je današnja sveta misa poziv svima nama da cijenimo te vrijednosti mira, tolerancije i ljubavi, a da svatko bude svjestan svoga kulturnog i nacionalnog identiteta kojima se u svakom trenutku trebamo ponositi«.

Obraćajući se prisutnima, veleposlanik Republike Hrvatske Gordan Markotić posebno je izrazio zadovoljstvo što se ove godine Dan državnosti slavi u godini kada se proslavlja 25 obljetnica od osnutka države Hrvatske:

»Hrvata ima diljem svijeta. Tako je povijest htjela. Tamo gdje žive Hrvati, postoji i Hrvatska. Tako je i u Srbiji gdje posebnu pažnju posvećujemo Hrvatima koji nisu dijaspora, koji su autohtono stanovništvo i mi ih tako i držimo. Svi ste vi ovdje ambasadori i poslanici svoje države koji vjerno čuvate svoj nacionalni identitet i kulturnu baštinu. Potpisivanje Deklaracije o unaprjeđenju odnosa Srbije i Hrvatske o rješavanju otvorenih pitanja predstavlja odličnu osnovu za otvaranje dijaloga i svakako su važni u rješavanju položaja Hrvata na ovim prostorima«.

Svečanost u povodu obilježavanja Dana državnosti Republike Hrvatske u Zemunu svojim skladbama upotpunili su članovi Hrvatskog pjevačkog društva *Odjek* iz Zemuna.

S. Darabašić

Most na kraju svijeta na festivalu Human District

BEOGRAD – Dugometražni igrani film *Most na kraju svijeta* redatelja **Branka Ištvančića** uvršten je u službeni selekciju Međunarodnog filmskog festivala *Human District 2016.*, koji će od 21. do 25. lipnja biti održan u Beogradu na različitim lokacijama. Film će biti prikazan u natjecateljskom programu u utorak, 21. lipnja.

Film je nastao u koprodukciji Hrvatske (*Artizana film*), HRT-a, Bosne i Hercegovine (*Heft produkcija*), Francuske (*Dari films*) i Srbije (Kinematografska kuća), a snimljen je uz potporu Hrvatskog audiovizualnog centra, Ministarstva kulture Srbije i Fonda za kinematografiju BiH.

Direktor fotografije je **Branko Cahun**, za scenografiju je zaslužan **Zvonko Sarić**, kostime **Felicita Glavaš**, dok su maske povjerenice **Bianki Žugelj**. Produkciju potpisuje **Irena Škorić** i *Artizana film*.

Priskakanje vatre na svetog Ivana Cvitnjaka

TAVANKUT – Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo *Matija Gubec* povodom blagdana svetog Ivana Krstitelja, 25. lipnja organizira *Priskakanje vatre na svetog Ivana Cvitnjaka*, na Etnosalašu *Balažević*. Ovaj drevni običaj se nekada organizirao po selima i salašima, nije bilo šora u selu na kojima se nije palila vatra. Vatra se u večernjim satima palila od svetog Ivana do Petrova. Sada je već polako zaboravljen i rijetko se prakticira. *Priskakanje vatre* počinje u 18 sati ispred Etnosalaša *Balažević*.

Dječji festival u Tavankutu

TAVANKUT – U nedjelju, 26. lipnja, bit će održan XXI. Festival dječjeg folklora i stvaralaštva pod nazivom *Djeca su ukras svijeta*. Program Festivala počinje u 18 sati na ljetnoj pozornici Etnosalaša *Balažević*, a organizator je HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta.

125 godina od rođenja Pere Tumbas Haje

SUBOTICA – Povodom 125 godina rođenja **Pere Tumbas Haje** Subotički tamburaški orkestar, u čitaonici Gradske knjižnice,

dr. **Josip Stantić**, etnomuzikologinja **Tamara Štricki**, muzikologinja **Julijana Jovanović** i **Mark Fory**. Tribina počinje u 11 sati.

Predstavljanje monografije dr. Lajosa Hoványi

SUBOTICA – Povijesni arhiv Subotica i Pokret Stub u velikoj vijećnici Gradske kuće 29. lipnja organiziraju predstavljanje monografije *Sliv jezera Palić* dr. **Lajosa Hoványi**. Početak je u 18 sati.

Koncert Haji

SUBOTICA – Subotički tamburaški orkestar će 30. lipnja u velikoj vijećnici Gradske kuće održati koncert na kojem će izvoditi djela **Pere Tumbas Haje** i kompozicije koje su njemu bile drage. Početak koncerta je u 20 sati, a karte se po cijeni od 350 dinara mogu kupiti u Suvenirnici pod Gradskom kućom.

Smotra folklora Djeca u Dužijanci

SUBOTICA – Smotra dječjeg folklora *Djeca u Dužijanci* bit će održana sljedećeg vikenda. Drugog srpnja u HKC-u *Bunjevačko kolo* u 20 sati počinje folklorna večer sudionika smotre, a sljedećeg dana sudionici će prisustvovati misi u katedrali Svete Terezije Avilske i procesiji oko crkve.

Termini za razgledanje Bunjevačke sobe

SUBOTICA – U HKC-u *Bunjevačko kolo* u Subotici nedavno je otvoren etno postav *Bunjevačka soba*. Termini kada se postav može pogledati su: petkom od 16 do 19 sati i subotom od 9 do 13 sati.

Ljetni programi HMI

ZAGREB – Hrvatska matica iseljenika i ove godine organizira svoje ljetne, edukativne programe namijenjene Hrvatima iz cijelog svijeta. To su: seminar *Stvaranje kazališta* (od 2. do 10. srpnja), Mala škola hrvatskoga jezika i kulture (od 18. do 29. srpnja), *Eco-Heritage Task Force* (od 24. srpnja do 13. kolovoza), Ljetna škola hrvatskoga folklora (od 25. srpnja do 3. kolovoza) i Radionica narodnih nošnji *Hrvatska etnoriznica* (od 5. do 15. kolovoza). Prijave za ove programe su u tijeku, a više informacija o svakom od njih možete pronaći na internetskim stranicama HMI: www.matis.hr.

KPZH ŠOKADIJA GOSTOVALA U OSIJEKU

Odličan nastup i najljepša snaša

Folklorna sekcija i tamburaški sastav KPZH-a Šokadija iz Sonte u subotu, 18. lipnja, sudjelovali su na I. Međunarodnoj smotri izvornog folklora *Osijek 2016*. Manifestacija je održana u naselju Cvjetno, župa Svetog Leopolda Bogdana Mandića, u organizaciji KUD-a *Leopold* i suorganizaciji MO Cvjetno. Pokrovitelj manifestacije bio je Grad Osijek, supokrovitelj Osječko-baranjska županija, a medijski pokrovitelji *Šokački portal* i *Glas Slavonije*.

Na lokaciji održavanja manifestacije od jutarnjih sati su postavljeni štandovi za prodaju tradicijskih i drugih proizvoda, a na ljetnoj pozornici u poslijepodnevnom satima je nastupilo šest dječjih folklornih skupina iz Osijeka i okolnih sela. Središnji dio programa, u kojem su, osim jedanaest skupina iz Slavonije, sudjelovali i Sončani započeo je mimohodom odraslih i svetom misom u župnoj crkvi. Starinske nošnje, jedna ljepša od druge, mamile su poglede svih generacija okupljenih građana. U večernjim nastupima prštalo je od glasnog pljeska publike, a prave ovacije pobrao je superioran nastup *Šokadijinih* folkloraca. Sončani su bili uspješni i u završnom dijelu programa, u izboru najljepše snaše, cure i momka, kojima su dodijeljene diplome. Diplomom za osvojeno I. mjesto u kategoriji najljepše nošenih nošnji snaša ponijela je **Svetlana Zec**, a drugo mjesto među momcima osvojio je **Denis Klecin**. Manifestaciju je zaključio nastup TS-a *Šokci*, uz čiju svirku se veselilo do duboko u noć. »Ovo je prva smotra koju organiziramo, a nadam se da ima i osiguranu budućnost. Osobito mi je drago što smo na pozornici pozdravili vrlo upečatljiv nastup predstavnika hrvatske zajednice iz Srbije. Naši gosti iz Sonte pokazali su na najbolji način kako se i u susjednoj Srbiji čuva šokačka nacionalna baština, a time i hrvatsko vjersko i nacionalno biće«, rekao je za naš tjednik predsjednik organizatora **Jozo Pavičić**.

I. Andrašić

24. lipnja 2016.

KULTURAMA

Sportska kultura

Nemili navijački ispadi u 86. minutu susreta između Hrvatske i Češke, odigranom prošlog petka u Saint Etienne na Europskom prvenstvu u Francuskoj, koji su pridonijeli prekidu susreta i mogućnosti ozbiljnih disciplinskih postupaka protiv Hrvatskog nogometnog saveza, ponovno su otvorili pitanje sve raširenije sportske nekulture određene skupine tzv. hrvatskih navijača. Ne ulazeći u dobro poznate razloge njihovog rata protiv krovne organizacije hrvatskog nogometa i načina na koji izražavaju svoj (ne)opravdani prosvjed (kako već tko gleda na aktualnu situaciju), način na koji su izvedene posljednje akcije svakako ne može biti opravdan. Jer naci svastika na poljudskom travnjaku, rasistički poklici i uvrede s tribina tijekom utakmica državne reprezentacije, te salve dimnih bombi, petardi, bengalki i tzv. topovskih udara za vrijeme susreta EP-a koje prati milijunski auditorij diljem svijeta, ne mogu biti nikako opravdane. Jer nogometni stadioni nikako ne bi smjeli biti prostor i mjesto navijačkog razračunavanja s određenim političko-sportskim protivnicima. Ponajprije zbog očevide opasnosti koja korišćenjem opasnih zapaljivih pirotehničkih sredstava može pogoditi nedužno gledateljstvo u okolici. Iz ponude brojnih satelitskih i kablovskih tv programa možemo svjedočiti kako su nogometni susreti u drugim državama pravi praznik nogometa, a na stadionima bezbrižno svoje nogometne ljubimce skupa posmatraju i najmlađi i najstariji članovi cijelih obitelji.

Zbog toga hrvatska država ima nezavidnu zadaću, osim problema u sektoru kulture, pozabaviti se i problematikom sportske kulture, jer u suprotnom može doći do sličnih ili čak još mnogo gorih scenarija na tribinama.

Institucije europskog i svjetskog nogometa pokušavaju svojim visokim novčanim kaznama i sankcijama kroz kaznene susrete bez prisustva navijača na tribinama djelovati protiv ovog akutnog problema. Ali nogomet se ne igra pred praznim tribinama. Njegova ljepota ogleda se u punim gledalištima koja uživaju u ljepoti najvažnije sporedne stvari na svijetu.

U ljepoti sportske kulture.

D. P.

U SOMBORU PREDSTAVLJEN RJEČNIK MONOŠTORSKOG GOVORA *BILE RIČI*

Zlatna škatulja puna riječi

U Gradskoj knjižnici *Karlo Bijelicki* u Somboru u četvrtak, 16. lipnja, predstavljen je rječnik monoštorskog govora *Bile riči* autorice **Marije Šeremešić**. O knjizi su govorili recezentica prof. dr. sc. **Ljiljana Kolenić** s Filozofskog fakulteta u Osijeku, urednica **Katarina Čeliković**, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov**, ravnatelj Gradske knjižnice **Vladimir Jerković** i autorica. Rječnik sadrži više od 2.700 riječi specifičnih za govor Šokaca u Monoštoru, a većina tih riječi danas nije u svakidašnjem uporabi.

RIJEČI SAČUVANE OD ZABORAVA

Monoštorski govor pripada slavonskom dijalektu štokavskog narječja koji se prostire u Slavoniji, Baranji, pa i izvan državnih granica Hrvatske. Hrvatski je to govor kojim govore Hrvati u zapadnoj Bačkoj, odnosno u bačkom Podunavlju. Prema riječima profesorice Kolenić slavonski dijalekt hrvatski je dijalekt koji je najbolje čuvao staro stanje hrvatske štokavštine, pa je zbog svoje arhaičnosti i konzervativnosti dragocjen za proučavanje ne samo dijalektologije nego i povijesti hrvatskog jezika, ali i povijesti dijalektologije slavenskih jezika općenito.

»Pisati rječnik nije lako, bez obzira na to što će mnogi ljudi reći, pa to je popis riječi. Ali popisati riječi, odrediti im opisno značenje zahtjevna je zadaća. Poznato je da govori polako nestaju, a taj nestanak Marija Šeremešić konzervirala je ovim rječnikom, jer rječnik čuva riječi od zaborava i pohranjuje ih. Stari hrvatski pisci rječnika

Katarina Čeliković, Tomislav Žigmanov, Marija Šeremešić, Ljiljana Kolenić i Vladimir Jerković

rječnik nisu zvali rječnikom već blagom jezika, dakle riječi su se shvaćale kao škrinja, kutija za nakit, a taj nakit bile su riječi. Tako možemo shvatiti i ovaj rječnik. Marija je stvorila kutiju za blago i u nju pohranila blago riječi. Željela je sačuvati riječi iz vremena svoga djetinjstva. Svaki je rječnik dobitak za jezikoslovce. On je prinos određenom jeziku, jezičnoj porodici i jeziku kao djelu ljudske komunikacije. Rječnik govora Monoštora prinos je hrvatskoj dijalektologiji, hrvatskom jeziku, ali i slavenskom jezikoslovlju«, kazala je recezentica Kolenić.

U rječniku Monoštora zapisani su brojni obiteljski nadimci ili kako u Monoštoru kažu rugana imena, najčešća osobna ženska i muška imena, stara imena dijelova Monoštora, obiteljski nazivi, nazivi zanimanja, dijelovi tradicijskog ruha, tradicijska jela i pića, biljke i životinje monoštorskog kraja... »Autorica nije istraživala jesu li neke riječi podrijetlom iz mađarskog, njemačkog ili turskog jezika, sve su to zapravo monoštorske riječi, jer nastale su kao plod zajedničkog života i jezika u dodiru«, kazala je profesorica Kolenić.

Rječnik monoštorskog govora je *zlatnom škatuljom* nazvala i urednica Katarina Čeliković.

»Želim Mariji da ova *zlatna škatulja* bude često otvarana, ali joj isto tako želim da dopisuje i riječi i dalje ubacuje u *škatulju*«, kazala je Čelikovićeva.

MJESTO U KULTURNOJ POVIJESTI

Marija Šeremešić riječi iz rječnika monoštorskog govora prikupljala je godinama, zapisivala, sistematizirala i zapravo ovaj rječnik rezultat je višegodišnjeg rada autorice, ali i nesebične pomoći profesorice Kolenić koja je akcentirala sve riječi u rječniku.

»Prikupljat ću riječi i dalje, ići na teren, jer ne odustajem. Imam još ideja i želje realizirati ih uz pomoć hrvatske zajednice, Gradske knjižnice, Bodroga«, kratko je na predstavljanju kazala autorica rječnika.

»Ovim djelom Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata hoće nadomjestiti dvije praznine. Prvo, obogatiti mjesnu dijalektološku građu, odnosno zabilježiti ono što je vezano uz mjesne govore Hrvata i s druge

strane posebno podvući da u tome prednost imaju govori koji se vežu uz Šokce. Knjiga Marije Šeremešić *Bile riči* bit će značajno mjesto u našoj kulturnoj povijesti, jer ovom knjigom imamo, prvi puta, djelo koje obrađuje šokački govor na jedan kvalitetan način«, kazao je ravnatelj ZKVH-a Žigmanov.

»Ne znam je li ranije bilo sličnih pothvata, ali bih pohvalio ovu knjigu, sistematičan rad autorice Šeremešić s namjerom da predstavi ono specifično u govoru bačkih Šokaca, u ovom slučaju ono što je svojstveno govoru Monoštora. Za nas iz Sombora taj jezik ne predstavlja veliku nepoznanicu, međutim vjerujem da će ovaj rječnik dati vrijedan doprinos regionalnoj leksikografiji, čuvanju i prikazu autentičnog govora jedne etničke grupe«, kazao je ravnatelj somborske knjižnice Jerković.

Predstavljanje su organizirali ZKVH, nakladnik rječnika i Udruga građana *Urbani Šokci*, a u programu su sudjelovale pjevačke skupine *Kraljice Bodroga* i *Bodroški bečari* KUD-a Hrvata *Bodrog* iz Monoštora i mladi članovi *Urbanih Šokaca*.

Z. Vasiljević

SMOTRA TAMBURAŠA MIKINI DANI U BEREGU

Njihovo visočanstvo tamburaši

Svirao je nekada čuveni bereški violinist **Mika Ivošev Kuzma** sa svojim orkestrom na Radio Zagrebu, u Makarskoj, na Paliću, Beogradu, Somboru, drugovao u Zagrebu s književnikom **Antom Jakšićem**, opjevao ga je u pjesmi i **Zvonko Bogdan**, a njegovi Berežani odužili su mu se tako što su prije 19. godine osmislili smotru tamburaša.

Praunuk Mikin Matija

raša koju su nazvali *Mikini dani*. I tako iz godine i godinu, 19 godina. Bez prekida.

ČUVARI TRADICIJE I OBIČAJA

Ovogodišnji, 19. po redu *Mikini dani* održani su u nedjelju, 19. lipnja. A organizatori HKPD **Silvije Strahimir Kranjčević** iz Berega potrudili su se da u Bereg dovedu goste iz nekoliko mjesta iz Hrvatske, susjedne Mađarske, ali i hrvatske udruge iz okoline. Preplitali su se zvuci tambure s laganim koracima iskusnih igrača, a sve u Mikinu čast. Bio bi Mika vjerojatno iznenađen i ganut da je mogao na pozornici vidjeti svog praunuka, malog violinista **Matiju Ivoševa** ili čuti kako u tamburaškoj izvedbi zvuče neki poznati, svjetski glazbeni hitovi.

Šokačka nas rodi mati, zato znamo mi pivati. Na sve strane nek se čuje kad Šokica podvikuje. Lipa nošnja je na nama očuvana godina. Čuvaćemo što je naše, igre, pisme, tamburaše. Ovako

su pjesmom članovi HKPD-a **Silvije Strahimir Kranjčević** otvorili 19. Smotru tamburaša *Mikini dani*.

»Ova smotra jest posvećena tamburašima, ali ne sudjeluju samo oni već i drugi izvođači. Vrijeme nam nije išlo na ruku, pa ove godine smotru ne možemo održati na ljetnoj pozornici, već u dvorani Doma kulture, ali to neće biti prepreka da se naši gosti predstave na najbolji način«, kazao je otvarajući Smotru predsjednik **Kranjčevića Marin Katačić**.

»Drago mi je da vas mogu pozdraviti na Smotri *Mikini dani*, prije svega zbog tog što je **Kranjčević** jedno od najstarijih hrvatskih udruga u Vojvodini. Želim da ovu manifestaciju održavate još puno godina, jer njen cilj nije samo da se veselimo, već prije svega da čuvamo i da čuvate vaše šokačke običaje«, kazao je predsjednik HNV-a **Slaven Bačić**.

GOSTI SA SVIJU STRANA

»Prvi puta smo u Beregu i na ovim prostorima općenito iako smo do sada kao udruga gostovali u mnogim mjestima diljem Hrvatske i inozemstva. Udruga smo koja čuva tradiciju izrade starih ručnih radova. Izrađujemo

odjeću koju prikazujemo na revijama. Neke stvari rađene su na novim materijalima starim tehnikama, a neke su rađene i na starim materijalima. Zlatovez, šlinganje, tknje, heklanje, necovanje... samo su neke od tehnika kojima su vične naše članice. Do sada smo imali više od 50 revija u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Italiji. Ono što uradimo rado pokazujemo na revijama, jer želimo potaknuti i ostale žene da se uključe«, kaže dopredsjednica Etno udruge **Vrijedne ruke** iz Vinkovaca **Ankica Jezdičić**, koja je na *Mikininim danima* prikazala reviju odjevnih predmeta izrađenih u tehnici zlatoveza i odjevnih predmeta u bijelo-crvenoj kombinaciji koje su uglavnom izrađene od starih otaraka i ponjava.

U Beregu su prvi puta bili i članovi udruge KUD-a **Seljačka sloga** Sljivoševci.

»Sreli smo se s članovima udruge iz Berega na jednoj manifestaciji u Hrvatskoj, njima se svidjelo ono što smo mi pokazali i pozvali su na kao goste *Mikinin dana*. Večeras smo prikazale naše tradicijske plesove iz Slavonije. Nama je ovo prvi puta da gostujemo s ove strane granice«, kaže tajnica ove udruge **Ljiljana Kolečarić**.

Članovi Tamburaškog sastava **Santovački bečari** također su došli s one stranu granice, ali ne hrvatske već mađarske, ali za njih bi se slobodno moglo reći da oni

i nisu gosti u pravom smislu te riječi, jer njihovi članovi sudjeluju na probama i prate na nekim nastupima bereški **Kranjčević**.

»Postojimo kao orkestar tri godine. Sviramo i pjevamo i hrvatske i mađarske tradicionalne pjesme. Bereg i Santovo toliko su blizu da mi glazbujemo s njima i nama uopće granica nije nikakva prepreka«, kaže **Ilija Stipanov**.

Pravo osvježanje bile su članice novosadskog Ženskog tamburaškog sastava **La banda** koje su pokazale kako u tamburaškoj izvedbi zvuče poznati svjetski hitovi. »Krivac« za gostovanje u Beregu je njihova članica, basistkinja **Milica Lerić**.

»Postojimo tri godine. Izvodimo suvremeni repertoar i želja nam je da kroz obradu popularnih pjesama tamburašku glazbu približimo i mlađim generacijama«, kaže **Julijana Jovanović**, dodajući da je **La banda** jedini ženski tamburaški sastav u Vojvodini, a članice su studentice Glazbene akademije u Novom Sadu.

Na *Mikininim danima* sudjelovali su i tamburaški sastavi **HKUD-a Vladimir Nazor** iz Sombora, **Tamburaši iz Monoštora**, **Kristina Perić**, koja je svirala na gajdama i samici, **KC Klasje** iz Privlake i **MPS Baje** iz Ivanovca.

Zlata Vasiljević

Č'A GRGINA HUNCUTARIJA OPET NA DASKAMA

Komedija – formula opstanka amaterskih družina

Mislim da amaterska kazališta ne trebaju raditi suvremene stvari, ona trebaju raditi samo komedije, a hoće li one biti suvremene ili će se adaptirati stare, manje je bitno, kaže redatelj predstave Marjan Kiš

Komedija »u dvije pole a četiri slik« Č'a Grgina huncutarija u izvedbi članova dramske sekcije HKC-a *Bunjevačko kolo* prošle subote je izvedena u svečanoj dvorani matične kuće, a u srijedu na sceni *Jadran* Narodnog kazališta u Subotici.

Glumci, od kojih je 6 debitanta, **Dušan Ivić, Lazo Jaramazović, Jasna Kujundžić, Nataša Vojnić Tunić, Bernadica Vojnić Mijatov, Miroslav Brajkov, Alan Marcikić, Josip Skenderović, Mario Francišćević, Sanja Matić** i glumac i redatelj predstave **Marjan Kiš**, uspjeli su komedijom koja traje više od dva i pol sata držati pozornost publici.

Glumačka družina okupljena u dramskoj sekciji *Kola* formirala se, nakon što je više od desetljeća bila zamrla u Hrvatskom kulturnom centru, početkom prošle godine, a Marjan Kiš se odazvao pozivu da svoje 35-godišnje umijeće prenese na članove ekipe i režira predstavu.

HUMOR – REDATELJSKA VODILJA

A kako je Č'a Grgina huncutarija, od kada je tekst za ovu komediju napisao **Đuro Francišćević**, dospjela do današnje publike i to u novom ruhu? Naime, prigodom ponovnog formiranja dramske sekcije u *Bunjevačkom kolu*, jedna struja je bila za suvremeno, više avangardno amatersko kazalište, dok je druga, ona koja pamti stare dobre bunjevačke predstave u kojima su glumili **Katarina Bačlija, Geza Kopunović,**

Eržika Kovačević, bila za to da se jedan od tih starih tekstova obradi. Prevladala je druga opcija, te je, s obzirom na to da su stari tekstovi za današnje vrijeme usporeni, Marjan Kiš odlučio napisati novi tekst na postojećoj matrici.

Č'a Grgina huncutarija je do sada izvedena petnaestak puta, tri puta u *Bunjevačkom kolu*, nalazi se na repertoaru subotičkog i somborskog kazališta, igrana je u Lemešu, Maloj Bosni, Starom Žedniku kao i na Festivalu hrvatskih amaterskih kazališta iz dijasporu u Hercegovcu u Hrvatskoj.

»Gotovo sve predstave koje sam radio su humorističnog karaktera«, ističe Marjan Kiš, »jer vidim da to ide i to ljudi vole. U radu na predstavi imamo vodilju, ali se prvobitni tekst i njegova posljednja varijanta razlikuju za oko 30 posto, jer često i sami glumci dodaju nešto. Na probama se uvijek šalimo, takvo je društvo, od najstarijeg Laze do najmlađeg Maria svi smo cjelina, svi smo kao obitelj.«

Činjenica da se na pripremi predstave Č'a Grgina huncutarija radilo 7 mjeseci opravdava tvrdnju autora da izuzetnu pažnju poklanja kvaliteti.

O ulozi amaterskih kazališta u današnjem vremenu i svijetu Marjan Kiš ima svoje mišljenje.

»Mislim da amaterska kazališta ne trebaju raditi suvremene stvari, ona trebaju raditi samo komedije, a hoće li one biti suvremene ili će se adaptirati stare, manje je bitno. Danas ljudi od amatera očekuju gotovo samo komedije iako ja nisam baš pri-

staša isključivo tog žanra. Imam želju napraviti i drugu predstavu, a možda i neke večeri glume gdje ne bi bilo samo humora, gdje bi se uradilo možda malo i mjuzikla, ali je to vrlo teško u amaterskim uvjetima. Mnogi se ne slažu sa mnom, ali komedija u amaterizmu se pokazala kao dobra formula.«

JEDNA MALA OBITELJ

A što o svom glumačkom iskustvu u ovoj predstavi kažu debitanti?

Medicinskoj sestri iz Starog Žednika **Nataši Vojnić Tunić** gluma je hobi. Iako je glumila u školskim predstavama u osnovnoj i srednjoj školi, sada je debitantica.

»U početku sam bila malo stisnuta zato što su svi stariji od mene, nikog nisam znala osim **Bernardice**, ali smo se odlično uklopili. Stariji glumci su mi pomogli, svi su opušteni, nema nikakve tenzije, nikakve treme, baš smo jedna jako dobra ekipa, doslovce, jedna mala obitelj. Na probama se i šalimo i radimo, ali bez prisile, a za to je osobito

zaslužan redatelj jer je on sam takav i to prenosi na sve nas.«

Menadžer u logistici **Alan Marcikić** u ovu glumačku družinu je dospio igrom slučaja, preko prijatelja s kojima se druži. Pitali su ga zanima li ga takvo što, nedostajalo je glumaca i tako se našao na daskama scene.

»Oduvijek mi je bila želja probati glumiti, ali nikad nisam imao priliku, ali sada mi je baš drago da sam dobio priliku. Iako se ova djelatnost vodi kao amaterizam i ovo je amaterska predstava, itekako su svi glumci podjednako dobri. Svi se trudimo maksimalno poštovati to što se traži od nas. Meni je to jako lijepo iskustvo. Na probama smo uvijek nasmijani i koliko god se iznerviram na poslu, na probi se opustim. Iako je predstava amaterska, rad na tome nije nimalo naivan. Radi se vrlo profesionalno i vrlo disciplinirano. Ispunjava me gluma i volio bih da uradimo još puno predstava ovakvog tipa, komedija, jer mislim da danas bez smijeha nema ništa.«

Nela Skenderović

SLIKARSKA KOLONIJA PANON SUBOTICA 2016

Zbližavanje na likovnom planu

HLU Croart organizirala je susret slikara iz Hrvatske, Mađarske i Srbije

Udva radna slikarska dana, 18. i 19. lipnja, u dvorištu Doma DSHV u Subotici, slikari i slikarice iz Hrvatske, Mađarske i Srbije okupili su se na poziv HLU Croart i stvarali na temu panonskih pejzaža. Koloniju je u subotu svečano otvorio član IO HNV-a za informiranje **Ivan Ušumović**, a umjetnici su potom u ugodnoj sjeni velikih stabala počeli s radom.

PANONSKI MOTIVI

»Susret slikara na petom sazivu kolonije *Panon Subotica* okupio je ove godine dvadesetak umjetnika iz zemlje, članova naše likovne udruge i inozemstva, od kojih je četvero iz hrvatske udruge *Belart* iz Belišća, s kojom HLU Croart već četvrtu godinu njeguje izvrsnu suradnju, te četiri slikarice iz mađar-

»Treći puta sudjelujem na likovnoj koloniji *Panon Subotica* i uvijek se rado odazivam pozivu predsjednika HLU Croart, jer ovo je jedno vrlo zanimljivo i korisno iskustvo na odličan način zbližavanja na likovnom planu. Kroz jedno fantastično druženje jednostavno nam svima bude lijepo. Ovoga puta je temat mojih djela vezan, u skladu s nazivom kolonije, za panonske motive nizine, pejzaže, neke stare zaboravljene salaše, mrtvu prirodu vezanu za seoske detalje. Radim u različitim

s obzirom na to da sam prošle godine prvi puta bila i jako sam se dobro osjećala u Subotici. Ljudi su jako simpatični, ljubazni i pravo je zadovoljstvo slikati u takvom ozračju. Slikam jednu apstrakciju na temu lastavice u gnijezdu, u tehnici akrila, a rado još slikam i u tehnici akvarela i ulja na platnu«.

RAZMJENA ISKUSTAVA

Poznata somborska slikarica **Cecilija Miler** aktivna je sudionica brojnih slikarskih kolonija,

se s novim ljudima iz naše branše, sklopiti prijateljstva i skupiti nova iskustva gledajući druge kako rade. Dan je zbilja prekrasan, okupio lijepi broj ljudi i zbilja se od srca radujem što sam ovdje. Slikam jedan salaš, jer dok sam dolazila iz Sombora promatrala sam salaše uz put i baš su lijepi ušuškani uz bagreme, pa sam poželjela i jedan, u tehnici akrila, naslikati za ovu priliku«.

Stalne sudionice svakog slikarskog okupljanja HLU Croart su i najstarije slikarice **Ruža Tumbas** i **Cilika Dulić – Kasiba**. Nažalost, ovoga puta tetka Ruža nije mogla sudjelovati, jer se nalazi u bolnici i svi sudionici kolonije su joj poželjeli brz oporavak i povratak štafelažu. Najstarija sudionica kolonije *Panon Subotica*, 84-godišnja teta Cilika, u par riječi nam je predstavila svoj slikarski uradak.

»Žao mi je što ovoga puta nema Ruže, jer nas dvije uvijek na kolonijama zajedno slikamo i pričamo. Slikam jedan salaš u zimskom razdoblju, u tehnici ulja na platnu, jer to mi je nešto blisko u svakom pogledu, pa ga radim posve iz glave. Volim doći na svaku koloniju, ukoliko sam u mogućnosti, jer volim biti u društvu drugih slikara i raditi skupa s njima«.

Organizator likovne kolonije *Panon Subotica* se pobrinuo da gostima iz Hrvatske i Mađarske obogati boravak u Subotici, pa je istoga dana u poslijepodnevnom satima organiziran posjet Gradskom muzeju u Subotici.

Svečanim zatvaranjem u nedjelju, 19. lipnja, uz prigodnu izložbu novonastalih radova svih sudionika i stručni komentar povjesničara umjetnosti **Branislava Kopilovića**, završena je slikarska kolonija *Panon Subotica* 2016.

Dražen Prčić

SUDIONICI KOLONIJE

Cecilija Miler, Cilika Dulić Kasiba, **Kata Šetrov, Marta Peštalić, Sándor Kerekes, Éva Horvát – Uzon, Katica Selesi, Slobodan Zovko, Ružica Miković – Žigmanov, Snežana Buljovčić, Ivan Šrajber, Laslo Kelč, Nera Matijević, Ivan Vajda, Vesna Vajda, Jadranka Berak, Antun Sabo, Mária Papp, Franciska Keresztesi, Edit Balog Metykóné, Irén Patkas.**

skog grada Gyule koje su drugi puta naši gosti i sudionici kolonije«, pojasnio je predsjednik HLU Croart **Josip Horvat** upoznavajući nas s nekima od sudionika ove slikarske kolonije.

Prvi od njih bio je **Ivan Vajda**, gost iz hrvatske udruge *Belart* iz Belišća.

tehnika: akril, akvarel, pastel, ulje na platnu... U biti sve što je prigodno«.

U radu kolonije sudjelovala je i gošća iz Mađarske **Irén Patkás**, članica likovne udruge iz Gyule:

»Drago mi je ponovno sudjelovati u radu ove lijepe kolonije,

a ove subote našla se pred svojim platnom u dvorištu Doma DSHV.

»Uvijek se rado odazivam na pozive za sudjelovanjem u kolonijama koje organizira Josip Horvat, jer su to lijepe i kvalitetne kolonije. Uz rad na novim slikama imamo priliku upoznati

RADOVI NA CRKVI SVETOG TROJSTVA U SOMBORU

Novo pročelje

Crkva Svetog trojstva u centru Sombora posljednjih tjedana opasana je skelom, a razlog su radovi na obnovi pročelja crkve i tornja.

»Ovo je nastavak dugog nastojanja da u okvirima mogućnosti polako pristupimo obnovi ovog velikog objekta koga čine župska kuća (bivši franjevački samostan) i crkva. To je jedan važan spomenik kulture grada Sombora i zato se ništa ne može raditi na brzinu i neodgovorno. Ovo je jedan važan dio te obnove. Radovi su povjereni tvrtki za restauraciju i obnovu kulturnih dobara *Ambrošić* iz Sombora, koja je do sada odradila veći dio poslova na ovoj crkvi. Drugo, s njima smo dogovorili i povoljne uvjete koje bismo teško s nekim drugim izvođačem radova dogovorili«, kaže župnik crkve Svetog trojstva **Josip Pekanović**.

Planirano je da obnova pročelja i tornja traje do polovice rujna. Najviše vremena utroši se za postavljanje i skidanje skele.

»Prema početnim cijenama vrijednost ovih radova je nešto iznad pet milijuna dinara. Jasno nam je da to neće biti konačna suma, jer tijekom radova otkrivamo što još dodatno treba uraditi, a da to nismo ranije predviđeli. Prilično novca morat ćemo uložiti u zaštitu od golubova, kako bismo spriječili da oštete i prljaju pročelje, što će dodatno poskupjeti ove radove«, kaže župnik i pojašnjava da je dio sredstava, a riječ je o milijun dinara, osiguran od Ministarstva pravde – Uprave za suradnju s crkvama i vjerskim zajednicama na natječaju za pomoć i gradnju vjerskih objekata.

Obnova župske kuće i same crkve počela je prije nekoliko godina.

»Veliki problem bio je što nakon nacionalizacije imovine, pa i dijela poslovnog prostora u prizemlju same župske kuće crkva, osim 10 hektara zemlje, nije imala nikakva sredstva koja bi mogla koristiti za održavanje objekata. Zato su objekti dovedeni u zaista teško stanje. Dovoljno je samo prisjetiti se kako je izgledalo krovšte prije obnove. Ako kažem da je u obnovu krovišta utrošeno 120.000 crjepova, onda je jasno kolika je to bila opasnost kako za prolaznike tako i za čak tri susjedne škole. Godinama smo pokušavali osigurati sredstva za obnovu, ali sluha nije bilo sve dok gradonačelnik Sombora nije postao **Jovan Slavković**. Grad se tada uključio i izdvojio sredstva za obnovu krovišta na crkvi i župskoj kući. To je bio znak za nas da počnemo razmišljati o daljnjoj obnovi, pa smo krenuli u obijanje stare žbuke, žbukanja pročelja župske kuće. Nije to išlo lako jer do sredstava se uvijek teško dolazilo. Svi drugi radovi

osim krovišta pali su na teret naših vjernika. No, lakše nam je od kada su nam prije tri godine vraćeni poslovni prostori u prizemlju župske kuće, ali i njih smo prvo morali obnavljati. Sada oni donose prihod koji se do posljednjeg dinara ulaže u objekt, pa smo tako uradili unutarnju obnovu crkve, a na red je stigla i samo pročelje«, kaže župnik Pekanović.

Z. V.

Prva pričest u Sonti

Dvadesetero djece, učenika OŠ *Ivan Goran Kovačić*, polaznika vjeronauke, primilo je u nedjelju, 19. lipnja, u crkvi sv. Lovre u Sonti, prvu svetu pričest. Misno slavlje predslavio je župnik vlč. **Josip Kujundžić**, a suslavio đakon **Patrik Turek** iz Nove Gradiške.

U nadahnutoj propovijedi župnik Kujundžić se obratio prvo-pričesnicima i njihovim roditeljima, govoreći o Isusu, ljepoti života, o odgovornosti roditelja prema djeci i o važnosti župne zajednice u životu čovjeka. Djecu je pozvao na odgovornost prema roditeljima, a roditelje na odgovornost prema djeci.

»U svojim kućama, za obiteljskim stolom, roditelji bi trebali govoriti pozitivno, s više radosti, a ne kako je sve crno, jer im to sutra neće biti od koristi. Pokušajmo svojim primjerom djeci dati vjeru u budućnost. Pokažimo im da sutra ima smisla, da se sutra može živjeti, da sutra može biti bolje nego što je danas. Čovjek mora ponekad biti zabrinut, ali ne smije izgubiti smisao svojega života zabrinutošću, ne smije izgubiti osjećaj za svoje dijete i ne smije izgubiti sebe u ovoj životnoj borbi. Neka se obitelj vrati sebi, svojemu dostojanstvu, svojoj ulozi i svojemu smislu.«, rekao je, među ostalim, vlč. Kujundžić.

Potom je slijedila pričest, a na licu svakoga djeteta mogla se vidjeti radost i blaženstvo. Djeca su u molitvi vjernika izrekla sve što samo njihova malena srca mogu poželjeti. Župnik se na koncu zahvalio svima koji su djecu pripremali za prvu pričest, te onima koji su na bilo koji način pridonijeli svečanosti i ljepoti dana. Nakon mise za roditelje i djecu je priređen mali domjenak.

I. A.

RADIO MARIJA

NOVI SAD
SUBOTICA
SOMBOR
VRDNIK
NIS
LESKOVAC

90,0 MHz
90,7 MHz
95,7 MHz
98,4 MHz
102,7 MHz
107,4 MHz

IN MEMORIAM

Pater Ivan Holetić

1927. - 2016.

P. **Ivan Holetić** rodio se 26. ožujka 1927. godine u selu Mačkovec, kraj Čakovca. Svečane zavjete u Franjevačkom redu položio je 12. kolovoza 1946. godine, a za svećenika je zaređen 30. lipnja 1953. U Subotici je službu dušobrižnika obavljao od 1987. godine. Do pred sam kraj svoga života, i u svojoj 90-oj godini, predslavio je svete mise i propovijedao u Franjevačkoj crkvi sv. Mihovila u Subotici i tamošnjoj Kapeli Crne Gospe. Bio je izuzetan duhovnik i ispovjednik koji je predano vršio svoju službu i mnogima pomagao svojim razboritim mislima, donoseći im Božju blizinu i svjetlo na njihovom životnom putu. Preminuo je u Subotici, 20. lipnja, u 90. godini života, 63. godini svećeništva i 70. godini redovništva, okrijepljen svetim sakramentima.

Obradovah se kad mi rekoše, hajdemo u dom Gospodnji! (Ps 122,1)

Piše: dipl. theol. **Ana Hodak**

Biti u službi Božjeg kraljevstva ovdje na zemlji nije nimalo lako. Isusovi učenici nisu to znali, zato ih je on na različite načine poučavao da Božje kraljevstvo ne trpi kompromise, da ne može čekati neko drugo vrijeme, već zahtijeva da mu se odmah posvetimo. I mi danas često to zaboravljamo, ili ne znamo da se moramo u potpunosti staviti na raspolaganje Božjem kraljevstvu, kao što su morali i Isusovi učenici u ono vrijeme. Iako su se promijenile prilike do današnjeg dana, Isusov zahtjev se nije promijenio, a mi ga u svojim prilikama trebamo izvršiti onako kako najbolje možemo.

LJUBAV ISPRED OSVETE

Sva trojica sinoptika (Marko, Matej i Luka) imaju isti zemljopisni prikaz Isusovog javnog djelovanja. Ono ima svoje središte u Galileji, a onda Isus, putujući kroz Judeju kreće prema Jeruzalemu, gdje će se dogoditi ključni događaji muke smrti i uskrsnuća. Na tom putu od Galileje prema Jeruzalemu morao je proći kroz pokrajinu Samariju. Problem je bio u tome što je već stoljećima vladao neprijateljski odnos između Židova i Samarijanaca. To je razlog zbog kojeg oni uskraćuju gostoprimstvo Isusu i njegovim učenicima (usp. Lk 9,53). Revoltirani ovakvim postupkom Samarijanaca učenici Jakov i Ivan dobivaju želju za osvetom, jer i onako nisu gajili simpatije prema

U službi Božjeg kraljevstva

tom narodu: »Gospodine, hoćeš li da kažemo neka oganj siđe s neba i uništi ih?« (Lk 9,54). No, Isus odbija svaku vrstu osвете, on ne naviješta Božju srdžbu, već Radosnu vijest spasenja, njegov je odgovor uvijek ljubav i praštanje. Tako negostoljubivi Samarijanci bivaju pošteđeni kazne, ali zato učenici dobivaju ukor, jer nakon toliko vremena provedenog s Isusom nisu shvatili koji je njegov princip postupanja s ljudima. Dopustili su da mržnja, netrpeljivost i želja za osvetom pobijede ljubav i praštanje, a to se ni jednom Isusovom učeniku ne bi smjelo dogoditi, osobito nakon toliko vremena učenja i nasljedovanja Krista.

ODREĆI SE SVEGA

Luka nakon ovog događaja spominje tri primjera kako ljudi traže Isusa i žele ga slijediti, ali i kako Isus za širenje Božjeg kraljevstva treba ljude i sam ih poziva. No, u oba slučaja on pred ljude stavlja određene zahtjeve koje oni moraju ispuniti ukoliko žele ići za njim, a koji nisu ni malo laki.

Tako Isus onog koji se možda prebrzo zagrijao za njega i njegov nauk upozorava, ne želeći ga ostaviti u zabludi glede uvjeta nasljedovanja. Nasljedovati Isusa znači nemati nikakvu sigurnost koju ljudi žele posjedovati na ovom svijetu. Ono podrazumijeva neizvjesnost koja svoj smisao dobiva jedino u povjerenju u Boga i potpunom predanju njemu. Tko želi slijediti Isusa mora to imati u vidu, zato upozorava onog koji se naglo oduševio njime i njegovim naukom: »Lisice imaju jazbine, ptice nebeske gnijezda, a Sin Čovječji nema gdje bi glavu naslonio« (Lk 9,58). Osim toga, Isus nas poučava da Božje

kraljevstvo znači odreći se svega što na ovoj zemlji posjedujemo. U tom smislu treba shvatiti njegovo odbijanje zahtjeva jednog čovjeka da najprije pokopa svog oca. Božje kraljevstvo ne trpi odgode, ono želi djelovanje sada, u okolnostima u kojima se nalazimo. Nipošto to ne znači manjak poštovanja prema svojim roditeljima, već da Bog i njegovo kraljevstvo moraju uvijek biti na prvom mjestu, a onda iz te perspektive trebamo djelovati u ovom svijetu. Spremnost na odricanje radi Boga i njegovog kraljevstva čini nas dobrim ili lošim Kristovim nasljedovateljima. Iz tog razloga Isus nema razumijevanje za onog koji bi htio prvo otići oprostiti se sa svojim ukućanima (usp. Lk 9, 61-62). Spremnost odreći se svega radi Boga, to je ono što on od nas traži. To je tražio od Abrahama kada je zahtijevao da mu žrtvuje svoga jedinca Izaka. Abraham je, iako teška srca, pristao na Božji zahtjev i ostao nam do danas uzor pravog vjernika, koji se s povjerenjem predaje Očevoj volji.

Spremnost da se odreknu svega pokazali su i učenici nakon što su primili Duha Svetog. Shvatili su koja je cijena slijediti Isusa i raditi za Božje kraljevstvo. Odreći se svega, pa i vlastitog života. U prvim kršćanskim vremenima nije bila rijetka pojava, jer je u njima bila snažna vjera, izgarali su od želje da žive za Božje kraljevstvo.

Nakon ovakve Isusove pouke svojim učenicima ostaje nam da se zapitamo: jesam li se ja spreman svega odreći za Boga; gdje je meni taj vjerski žar da mogu s povjerenjem prihvatiti nesigurnost nasljedovanja Krista s beskrajnim povjerenjem u njega; imam li u srcu dovoljno ljubavi da mogu uvijek i svima praštati.

MINI INTERVJU: KRISTINA PERIĆ, STUDENTICA ETNO GLAZBE IZ SOMBORA

Za početak samica i gajde

Kristinu Perić studentica je prve godine Glazbene akademije u Novom Sadu na smjeru etno glazba. Koliko je posvećena tradicionalnoj glazbi govori i to što na manifestacijama u Srbiji, Hrvatskoj i Mađarskoj rado sudjeluje i svira gajde i samicu. Posljednji naš susret bio je na Smotri tamburaša *Mikini dani* u Beregu, gdje smo i uradili ovaj mali intervju.

Koliko znam, studij etno glazbe ono je što ste oduvijek željeli i učinili ste mnogo napora da željeni smjer i upišete. Zašto baš etno glazba?

To je oduvijek bila moja ljubav. U srednjoj glazbenoj školi u Somboru također sam pohađala tradicionalno glazbovanje. S etno glazbom sam od svoje osme godine, kada sam se uključila u folklorno društvo. Prvo sam svirala harmoniku, onda je došla samica i evo sada gajde. Otuda i ljubav prema etno glazbi i moj odabir etno glazbenog smjera na akademiji.

Prva godina je pri kraju, je li bilo teško?

Mogu reći da je bilo baš teško i naporno, a ja sam očekivala da će biti slično kao i u srednjoj školi. Više bih rekla da je naporno nego teško, jer imamo puno obveza na koje nismo navikli, ali nadam se da će druga godina biti puno lakša.

Gajde nisu baš često glazbalo, još rjeđe ih sviraju djevojke ili žene, ali Vi ih rado uzimate u ruke.

Bitno je, kao i kod svakog drugog instrumenta, dovoljno vježbati kako bi se sve naučilo. Ali, često mi se dešava da mi kada sviram gajde onako malo u čudu kažu – pa ti si žensko. A ja onda u šali odgovorim da ja to znam već 20 godina. Točno je da je u tradiciji to više muško glazbalo, jer treba da se napuše, održava tlak... Neobično jeste, ali nije da nema gajdašica, napose u Hrvatskoj. Polako se gajde, ali i drugi tradicionalni instrumenti vraćaju u scenske nastupe. Ne zaustavljam se ja na gajdama i samici već mi je želja naučiti svirati šargiju, pa frulu i tako redom. Prvo da ja naučim, a onda da naučim i neku novu djecu koja dolaze kako se ta tradicijska glazbala ne bi potpuno zaboravila.

Često Vas ima na sceni. Gdje ste do sada sve nastupali?

Najviše u Hrvatskoj i Mađarskoj, ali i u Bugarskoj, Sloveniji, obišla sam cijelu Srbiju, trebala sam ići i u Beč i Pariz, ali nisam mogla zbog obveza na akademiji.

Kada gledate nekoliko godina unaprijed, gdje sebe vidite?

Moji planovi? Pa voljela bih s jedne strane biti profesorica, ali s druge strane htjela bih i biti glazbenica i nastupati, jer u tome baš uživam. U svakom slučaju, voljela bih da imam nekoga koga ću podučavati, pa da se za nekoliko godina kaže – to je Kristinino dijete, kao što danas u Novom Sadu mene nitko ne zna kao Kristinu već kao Zokinu malu, po mom profesoru.

Iza Vas je nebrojeno nastupa. Ima li i danas treme kada stanete pred publiku, a sve oči i uši uprte su u Vas?

Bilo je na početku puno treme, a sada sam se skroz oslobodila i čak bih rekla da sam postala ovisna i o pogledima i pljesku gledatelja.

Z. V.

IGRA

No Thanks

Ideja igre: Jedna karta leži u sredini stola, okrenuta prema gore. Na svom potezu svaki igrač mora odlučiti: ili uzima kartu i stavlja ju ispred sebe, dobivajući onoliko bodova koliko piše na karti, ili odbija uzeti kartu tako što stavlja jedan žeton uz nju. Igra se u smjeru kazaljke na satu i svaki igrač se suočava s istom dvojbom: uzeti kartu (uključujući i žetone uz nju) ili odbiti i platiti jednim vlastitim žetonom. Igra se nastavlja dok svaka karta ne završi kod nekoga. Igrač s najmanje bodova pobjeđuje.

Karte i žetoni: Svaka pojedinačna karta koju igrač ima ispred sebe računa se kao bodovi koji odgovaraju napisanoj vrijednosti. Stoga se karta 7 računa kao sedam bodova, 15 kao petnaest bodova itd. Kod neprekinutog niza brojeva, samo najniži broj u nizu se računa kao bodovi. Na primjer, ako igrač ima 8 i 9 ispred sebe, te dvije karte zajedno se računaju kao 8 bodova. Ako ima karte 17, 18, 19 i 20 ispred sebe, sve zajedno vrijede samo 17 bodova. Napomena: Skupljanje neprekinutog niza je bolje od uzimanja pojedinačnih karata.

Priprema: Svaki igrač dobiva 11 žetona. Ako igraju samo tri ili četiri igrača, višak žetona možete vratiti u kutiju jer nisu potrebni. Tijekom igre svi igrači bi trebali držati svoju zalihu žetona skrivenom od ostalih igrača. Promiješajte karte, izbrojite 24 karte položene prema dolje i stavite ih na sredinu stola kao kup karata. Preostalih 9 karata vratite u kutiju jer nisu potrebne za ovu partiju igre, bez gledanja u njih.

Kako se igra: Nasumice odaberite prvog igrača. On okreće prvu kartu s vrha kupa i stavlja ju uz kup, okrenutu prema gore. Zatim mora: - ili uzeti kartu i staviti ju ispred sebe, okrenutu prema gore - ili odbiti kartu i staviti jedan žeton uz nju. Ako igrač odbije uzeti kartu, igru nastavlja njegov lijevi susjed. On se suočava sa istom odlukom: ili uzeti kartu (i žetone uz nju) ili odbiti plaćanjem jednim žetonom. Tako se igra nastavlja u smjeru kazaljke na satu za svaku kartu u kupu. Nakon što igrač odluči uzeti kartu (i žetone uz nju), stavlja ju ispred sebe, a žetone u svoju zalihu. Nakon toga isti igrač okreće sljedeću kartu iz kupa. Kao što je gore objašnjeno, ponovno mora odlučiti hoće li uzeti kartu ili će odbiti tako što će platiti jednim žetonom. Ako odbije, na potezu je je njegov lijevi susjed koji odlučuje uzeti ili odbiti kartu, pa njegov lijevi susjed i tako dalje... Često će se dogoditi da igrači odbijaju kartu nekoliko krugova tako da hrpa žetona uz nju postane poprilično velika. To je normalno i zapravo je jako zanimljivi dio igre. Igra se nastavlja dok se ne iskoriste sve karte iz kupa karata. Čim je zadnja karta iz kupa dobila vlasnika, igra završava i provodi se završno bodovanje.

Završetak igre/bodovanje: Nakon što su sve 24 karte dobile vlasnike, svaki igrač izračunava svoj završni rezultat zbrajajući vrijednosti svih pojedinačnih karata sa najnižim vrijednostima za svaki neprekinuti niz karata koji se nalazi ispred njega. Od zbroja se oduzima broj žetona koje još uvijek posjeduje. Stvarno je jednostavno za izračunati.

NEDJELJA, 26. LIPNJA, HRT1 17:40

Lijepom našom: Grohote - Šolta, 1. dio

Ekipe serije *Lijepom našom* ovaj put nas vodi na otok Šoltu u Splitsko-dalmatinskoj županiji. U sportskoj dvorani OŠ Grohote nastupili su: FA KUD-a Šolta,

KUD Brodosplit, KUD Jelsa, VS Škojić, Pučki crkveni pjevači - Šolta, Kuparića put, zatim klape: Čuvite - Šolta, m. i ž. klapa Filip Dević te Iskon iz Splita; Džentlmeni

iz Osijeka, Nenad Vetma, Mia Domaćina, Marko Pecotić, Ratimir Kliškić, Saša Jakelić, Marko Škugor, Dalmatino, Nera Ban, Trio Gušt, Matko Jelavić, Duško Kuliš, Zorica Kondža, Goran Karan i Tedi Spalato. Redovite rubrike upoznaju nas s tradicijom ovoga kraja.

Urednik: Branko Uvodić
Producent: Miro Mioč
Redatelj: Vladimir Košćević

KNJIGA

MILANA VUKOVIĆ – RUNJIĆ

Hotel u oblacima 1914.

U *Hotelu u oblacima 1914.* ponovno se pojavljuje Antun Gustav Matoš, naš veliki spisatelj koji je preminuo 17. ožujka 1914. godine, i čija stogodišnjica smrti je komemorirana također prošle godine. Obljetnicu Matoševe smrti obilježio je svojevrsni prethodnik ovog teksta, hibridna romaneskna forma naslova *Proust u Veneciji*, *Matoš u Mlecima*, koju je također napisala **Milana Vuković Runjić**. Venecija, Mleci, Marcel Proust, AGM, sve se spojilo u jednom tekstu koji je bio obilježen formalnom povijesnom točnošću, ali i imaginativnim i poetskim momentima u kojima je autorica zamišljala što se moglo dogoditi u trenucima koji nisu zabilježeni, u vremenskim procijepima u kojima su navedeni autori šetali venecijanskim kanalima, i možda se mimošli, susreli, ili nesvjesni blizine onoga drugoga zašli za prvi ugao.

Radilo se o književnoj igri koja je uključivala dva velika književnika, jednog na svjetskoj razini, drugog na regionalnoj, estetski zahvalnoj igri koja je barem meni ostala značajna upravo zbog Matoša i prikaza njegovog lutanja, prikaza njegovog života poduprtog nizom arhivske i biografske građe koji bez obzira na imaginativne izlete u prostore fikcije ostaje sjajnim prikazom Gustlovog karaktera i ličnosti.

Neven Vulić

PJESMA ZA DUŠU:

**24 sata
Aerodrom**

Priznajem, griješio sam baš kao i svi
znam da sam prepun mana, ali, vjeruj mi
moja ljubav oduvijek je bila
čista i tebe dostojna

Zbog nje sam bio spreman
se pokoriti
i protiv razuma se svoga boriti
i napustiti svoje staro društvo
tebi je bilo svejedno

Ref.

Ti nikad nisi saznala
koliko mi je do tebe stalo
dvadeset i četiri sata dnevno
s tobom je bilo premalo

Ti uvijek imaš pravo se potužiti
možda su ti drugi mogli više pružiti

ali, vjeruj, kunem ti se, nikad
nisam za cijenu pitao

Koliko sam puta te na kiši čekao
kasnila si sate, nista nisam rekao
za tebe sam htio sve na svijetu
tebi je bilo svejedno

Ref. 3x

IDEMO LI VEČERAS U KAZALIŠTE? (13)

Piše: Milovan Miković

Prvi kazališni pokušaji na Paliću

U oči i s prekretnicom XIX. i XX. stoljeća, sred njegova još znakovita »pjenušava razdoblja«, dobrim prije no što će omamljujući šum mjehurića šampanjskih čaša, uz zasljepljujuće blještavilo vanjšti-ne milenijske proslave (1896.), u znaku dolaska, zaposjedanja, pretvorbe i izrastanja slabo znana noga dalekooistočnoga, stepsko-nomadskoga naroda, u zavidno uređeno društvo, srednjoeuropske provenijencije tijekom njegove tisućgodišnje prilagodbe ovom podneblju, te srastanja s njim [Babić, Beograd, 1996.], u vrijeme dok još većina pučanstva Monarhije nije niti slutila mogućnost dramatičnih promjene što će uslijediti kada se jednom »preko noći« razbuktaju

i mondensko mjesto, te priznate toplice u Monarhiji, upriliči kazališna scena i za tu svrhu direktor trupe traži s gradskog skladišta stanovitu količinu drvene građe. Iz odgovora što im je upućen, očito je, prijedlog nije prihvaćen budući da grad, navodno, ne raspolaže potrebnom građom.

KAZALIŠNA SCENA

Nakon četiri godine ponovno stiže ponuda za gostovanje jedne kazališne trupe na Paliću, ovoga puta od **Antala Bokodyija** (travnja 1881.), u kojem navodi kako bi do početka sezone za jedno šesto, najviše sedamsto forinti mogao pripremiti prikladnu kazališnu scena

drvena scena pred parternim gledalištem s deset redova stolica, dok su s obiju strana predviđene lože. Međutim, Bokodi uskoro povlači svoj prijedlog.

Desetljeće kasnije iz članka objavljenog u mjesnom listu *Szabadság* (Sloboda, 2. lipnja 1891.), saznajemo kako je pret hodnog dana Kazališni odbor održao sjednicu na kojoj je razmotrio molbu **Endrea Batosyja** koji bi tijekom lipnja sa svojom trupom priređivao predstave na Paliću za što predviđa i izgradnju prikladne ljetne kazališne scene. Odbor se suglasio da gradskim vlastima predloži izdavanje dozvole Batosyju pod uvjetom da on službeno prikaže, prije početka tih scenskih izvođenja, da je prikupio dovoljno pretplatnika za svih dvanaest predstava iz čega će moći podmiriti troškove boravka svoje kazališne trupe. Također, Kazališni odbor u znak potpore ove zamisi predlaže gradskom čelništvu da za izgradnju privremene ljetne scene na Paliću izdvoji 100 forinti.

Već spomenuti list u broju od 23. lipnja 1891. godine izvještava kako su gradske vlasti izdale dozvolu Batosyju da podigne kazališnu scenu na kojoj će 11. srpnja biti izvedena *A nagy-mama* (Baka) **Gergelya Csikya**, čemu će prethoditi scenski prolog koji su napisali dr. **Károly Csillag** i **Jenő Frankfurter**. Predstave će se održavati utorkom, četvrtkom, subotom i nedjeljom, a najamnina lože za dvanaest predstava je 30 forinti, za »kružna« sjedala 10, a za »zatvorena« 8. Izvještač navodi i imena gostujućih glumaca. To su: **P. Laki Eugénia**, **Katica Volgyi**, **Júlia Bácsné Maar**, **Fani B. Polgar**, **Lilla F. Fejer**, **Julia Olaszné**, **Darócziné**. U *Nevenu* pak, s nadnevku od 18. kolovoza 1891. u rubrici *Subotičke*

visti, pod naslovom *Glumci na Paliću* možemo pročitati: »Od srpnja na Paliću ima glumačko društvo, koje tamo svaki drugi dan magjarske komade predaje u jednoj daščari«.

ZAPISI »OVISNIKA« O GLAZBI

Od kako postoji kazalište zna se uvjetovanost i čvrstina povezanosti scenske igre i glazbe. »Danas sam bio u kazalištu« – zapisuje (2. siječnja 1903.) **Géza Csáth** u svoj dnevnik – »prikazivali su Casanovu, zgodnu, pristojnu operetu osrednje glazbe, s po kojom zgodnom misli i lijepim libretom«. Tri dana kasnije (5. siječnja 1903.) tada još gimnazijalcem Csáth bilježi: »Danas sam pogledao izvrsni igrokaz **Ferenca Molnára** *Gospodin doktor*«, a u nastavku ovoga navodi sudionike predstave koji su pružili hvalje vrijedna ostvarenja, to su: **Béla Füredi**, **Mariska Simon**, **Gizi Szabados** i drugi. Dočim će u srijedu, 7. siječnja, iste godine zapisati: »Sutra je u kazalištu koncert **Károlya Pécsija**, uz pratnju **Valérie Ipolyi**, a nastupit će i članovi kazališne trupe. Najavljeni se program doima sjajnim i o tome sutra opširnije«. Doista, tako je i bilo, pa mladi Csáth, zaljubljenik glazbe, ali i njen upućeni poznavatelj, izvođač, i skladatelj podrobno opisuje sve pojedinosti koncerta koji ga se itekako dojmio. Od ranog djetinjstva, od školske dobi Csáth je ne samo posvećeni privrženik, već zaljubljenik, gotovo ovisnik o kazalištu i glazbi. »Danas sam komponirao jednu lijepu glazbenu sliku *Búcsu a rengetegtől*, *Oprostaj od silesije*, ili od mnoštva, pod utjecajem prekrasnih stihova **Kálmána Harsányija**«, zapisuje Géza Csáth u svoj dnevnik, 15. siječnja 1903. [Ifj. **József Brenner**, *Napló*, 1903. – 1904.].

Debela Berta

neopisive strahote I. svjetskoga rata, smjenjujući sva uljudbena postignuća razornom i ubitačnom paljbom duž tisućkilometarskih linija fronte, popraćenu zlokobnom tutnjavom »Debele Berte«, toga artiljerijskoga čuda, do tada nezabilježene razorne moći u njenim topničkim projektilima kalibra 420 milimetara, te najveće i najteže haubice svoga doba – kazališna trupa **Móra Kovácsa** obraća se (1877.) subotičkom gradskom poglavarstvu s prijedlogom da se tijekom predstojeće banjske sezone na Paliću, koji je već na glasu, postavši prestižno turističko, pa

na Paliću »između glavne zgrade i novoizgrađene kuglane«, koja bi služila na ponos Subotici i njenom daljnjem procvatu, te u tom smislu, u prilogu dopisa pri laže i jednostavan nacrt. Bokodi, također, navodi da uskoro od **Lajosa Temesvárija** preuzima kazališnu trupu i obvezuje se da će s petnaest glumaca pripremiti takve zabavne i komade iz narodnog života i operete koje će u svakom pogledu zadovoljiti izgrađeni ukus gostiju toplica. U subotičkom Historijskom arhivu uz Bokodijev dopis sačuvan je i taj »jednostavan nacrt« prema kojem je trebala biti izgrađena

Svatovi

Fotografija svatova iz jednog obiteljskog albuma snimljena je prije skoro 70 godina. Na njoj su mladenci **Kata Kuzmanović** i **Josa Pekanović** (stoji iznad nje), kumovi **Antun** i **Julijana Pekanović**, stari svat i starosvatica **Franja** i **Kata Pekanović** i **Eva Paštrović** tada **Pekanović**, djeveruša. Bili su to veliki svatovi, pa su djeveri svatove kupili čak dva dana. A i za svatove bi se moglo reći da su trajali skoro dva dana.

DJEVERI

Za djevere su bile uzete dvokolice, jer valjalo je obići Sombor i okolne salaše, kako bi se u svatove pozvali svi gosti. A svatovi su bili s Bezdanskog puta, Nenadića, Male Pešte, čak i »pod Gakovom«, iz Čonoplje, Lemeša. Nije se moglo na brzinu ući u svaki salaš, svaku kuću pozvati onako kako običaji nalažu domaćine u svatove, pa se to skupljanje svatova odužilo na čak dva dana. Baš se potrefilo da je padala i kiša, a »lenije« blatnjave, pa je jedan konj jedva vukao dvokolica i djevere. Odmorili se djeveri i prespavali ne jednom od salaša na Bezdanskom putu, pa sutradan dalje po Somboru kako bi se pozvali svi oni koji su trebali i biti »zvani u svatove«. A bilo ih je »fajin«, jer kažu bili su to veliki svatovi. Djeveri su pozivali rakijom koja se pila iz okićene čuture, a domaćini su ih kitili maramicama (rupcima). Danas su djeveri rijetkost, a i ako ih ima jednostavno sjednu u auto i za nekoliko sati obidu i pozovu svu familiju. Pa niti itko vidi niti čuje da su kod njih u susjedstvu »bili djeverik«. A i današnja moda postale su pozivnice koje se jednostavno uručuju onima koji su viđeni kao gosti u svatovima.

SVATOVI U BOGIŠIĆIMA

Snaša Kata Kuzmanović bila je iz Sombora, onog kraja »kod Strilića«, a đuevigija (ženik) iz salaša Bogišić, kraj Gradine, pa su u Bogišićima i bili svatovi. A tadašnji svatovi imali su neki svoj red i običaje do kojih se držalo. Mladenci su se vjenčali dan ranije, u subotu popodne, građanski,

i tek su se onda mogli prepustiti pjesmi i veselju. I to ne bez poziva – gosti sad je vaše. Obično se tim riječima snašinim gostima obraćala svekrva. Prvo su se gosti veselili sami, a onda i svi svatovi zajedno. To što su svatovi bili na salašu nije nikavo čudo, jer je tek mnogo kasnije u modu došlo da se iznajmljuju sale ili restorani za svatovsko veselje. Kuhalo se tada

drugačije nego konjima i kolima. Iako su bili raštrkani po salašima udaljenim na kilometre, iako im se međusobna komunikacija svodila na slučajne ili namjerne susrete, bez telefona i drugih suvremenih sredstava mnogo su se čvršće držale i čuvale obiteljske i rođачke veze. Danas su te veze uglavnom pogubljene već u drugom naraštaju. Živjeli su

kod matičara. Crkveno vjenčanje bilo je sutradan, u nedjelju, pod velikom misom. Snaša i đuevigija i njegovi gosti poslije vjenčanja veselje su nastavili u Bogišićima, a mladini u Somboru u kući njenih roditelja. Tek kasnije kretali su i oni za Bogišiće, »u pođane« kako se kazalo. A i kada su se svi skupili, znalo se točno gdje je tko sjedio – snašini s jedne, a đuevigijini s druge strane. Točno se znalo i kada se tko veseli. Oni sa snašine strane morali su čekati ponoć da snaša igra (običaj kada gosti plaćaju da bi plesali s mladom) i da poslije toga skine vjenčanicu

za svatove na »katlankama« u kotlovima juha i paprikaš, a dio svatovskog posluženja bilo je i pečenje.

Gosti su se razišli tek sutradan oko podneva, a za ispraj se služila kisela čorba. Doma se iz svatova stizalo tek u rano popodne, jer nije tada bilo automobila, već konja i kola. Za dva tjedna gosti mladenaca na užni (ručku) bili su ponovno kumovi, stari svat i satrosvatica, djeveri, te snašini najbliži rođaci. Nakupilo se tu opet tridesetak gostiju i opet sljaviše do navečer. A onda na svoje salaše. A kako

ljudi tada teško, naporno radili i borili se za svako zrno na njivi, ali se znao red – kada u sveci ili svatovi, obvezno se »ponavljalo« (oblačilo novo odjelo). Nije se tada kupovala konfekcija u radnjama već se šivalo kod provjerenih žena. Šivale su se i vjenčаницe, a ne kupovale ili iznajmljivale kao što je danas postala moda. Čuvale su se te vjenčаницe u obiteljskim ormarima desetljećima, sve dok ih kućanica u žaru velikog spremanja ne bi izbacila napolje, a onda ih dohvatila djeca i »sigrala se svatova«.

Z. Vasiljević

KUDA OVOGA LJETA?!

Bogata ponuda za djecu

Dragi moji mali i veliki čitatelji *Hrckovih* strana, raspust je već uzeo svog maha, svi smo na ferijama, pa čak i srednjoškolci. Nakon početnog zanosa sad već nekima počinje biti dosadno, a to nije dobro. Najprije zato što ljeto nudi brojne mogućnosti, a o mašti ne trebam ni pisati. No, da ipak ne biste lutali evo malog kalendara već zakazanih aktivnosti i programa pa se sukladno mogućnostima i interesiranju priključite barem nekim. Zbog ograničenosti prostora, a i iz drugih razloga neće biti ponuđeni vam svi programi, ali većina je svakako tu. Ne zaboravite da je raspust prekratak da biste ga besciljno utrošili na igranje na računalu, u gledanju televizije i druženju s virtualnim prijateljima. Naravno, i to potrebno, ali preporučam da ove aktivnosti svedete na minimum te uživate u danima koji su pred vama u društvu vaših vršnjaka. Jer, divno je biti dijete na raspustu!!!

1. Ljetovanje – Cres – od 25. 6. do 6. 7.

Hrvatska katolička udruga za zaštitu prava djece i mladeži *Stopa* i Udruga *Naša djeca* svake godine

organiziraju Ljetnu školu jezika, kulture i duhovnosti za učenike koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku. Prva skupina putuje na Cres.

2. Priskakanje vatre – Tavankut – 25. 6.

Za svetog Ivana Cvitnjaka s početkom u 18 sati HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta organizira *Priskakanje*

vatre na Etnosalašu *Balažević*. Ovaj drevni običaj se nekada organizirao po selima i salašima, nije bilo šora u selu na kojima se nije palila vatra. Ako ne znate što je *priskakanje vatre*, obvezno dođite i okušajte se a ako znate sigurna sam da ćete svakako biti tamo.

3. Gerardovo – Sombor – 25. 6.

Svake godine okupimo se u Somboru da hodočastimo našeg kandidata za nebo, oca **Gerarda Tomu Stantića** čija dva važna jubileja obilježavamo ove godine: 140. obljetnicu rođenja i 60. obljetnicu smrti. Tim povodom je raspisan i literarni natječaj. Trebalo je napisati svjedočanstvo na temu *Moje hodočašće – posjet bolesniku, siromašnom, napuštenom – čovjeku*, a rezultate ćemo doznati u Somboru na Gerardovu.

4. Festival dječjeg folklora *Djeca su ukras svijeta* – Tavankut – 26. 6.

Već 20 puta održan je festival dječjeg folklora *Djeca su ukras svijeta* u Tavankutu. I ove godine očekujte interesantan program, najavljuju organizatori HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta.

5. Devetnica blaženoj Mariji Petković – Subotica – od 1. do 9. 7.

Naša blaženica **Marija Petković** se rado štuje u ovim krajevima, čak i dva vrtića nose njeno ime. Mnogi su po njenom zagovoru izmolili uslišenje svojih molitvi, pa se svi rado okupljamo u crkvi svetog Roka u Subotici na devetnici organiziranoj njoj na čast i slavu. Uvijek bude priređen i program naše djece iz vrtića. Ove godine vrtić slavi 15 godina postojanja.

6. Djeca u Dužijanci – Subotica – 2. i 3. 7.

I djeca žele zahvaliti Bogu za žetvu stoga se već nekoliko godina organizira manifestacija za najmlađe pod nazivom *Djeca u Dužijanci* koja uz večer folklora, zakazanu za subotu 2. srpnja u HKC-u *Bunjevačko kolo*

ima i svetu misu zahvalnicu u nedjelju, 2. srpnja, u katedrali bazilici svete Terezije Avilske u Subotici.

7. Takmičenje risara – Đurđin - 9. 7.

Takmičenje risara svi znaju po dobrom risarskom ručku (doručku) i košenju žita. Ove godine bit će u Đurđinu, a najavljuju još aktivnosti. Ali o tome nešto kasnije, da ne zaboravite do tada.

8. Seminar bunjevačkog stvaralaštva – Tavankut – od 12. do 16. 7.

HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta ove godine organizira već peti seminar bunjevačkog stvaralaštva gdje će se učiti ples, tamburaška glazba, sviranje tradicijskih instrumenata (gajde i frule), umijeće tkanja i šlingovanja i naravno slamarska tehnika. Prijavite se na vrijeme.

9. Ljetovanje – Prvić – od 16. 7. do 24. 7.

Nova tura Ljetnje škole jezika, kulture i duhovnosti za

učenike koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku, ali sada na Prviću.

10. Natjecanje u pucanju bičevima – Đurđin - 19. 7.

E to je posebna vještina koju vrijedi vidjeti, a što da ne i naučiti.

11. Dužijanca – Subotica – 14. 8.

U nastavku seoskih žetvenih svečanosti kao kruna svih manifestacija organizira se centralna proslava i zahvala u Subotici. U petak, 12. kolovoza, na Trgu slobode će biti *Tamburaška večer*, narednog dana *Skupština risara* i nastup folklornih skupina dok je misa zahvalnica u nedjelju, 14. kolovoza, nakon koje će uslijediti

prekrasna povorka do centra grada. Navečer će na istom mjestu biti priređeno *Bandašicino kolo*. Vidimo se!

12. Profesionalna orijentacija – Benkovac – od 18. do 28. 8.

Nešto novo, prvi puta i jaaaako dobro. Hrvatsko nacionalno vijeće za učenike sedmih razreda osnovne

i trećih razreda srednje škole organizira program profesionalne orijentacije s ciljem da što bolje pronađu svoj put.

13. Ljetovanje – Novi Vinodolski – od 22. do 29. 8.

U organizaciji HNV-a u odmaralištu Crvenog križa u Novom Vinodolskom i ove godine ljetovat će učenici četvrtog razreda osnovne škole.

14. Etno kamp – Subotica – od 22. do 26. 8.

Hrvatska čitaonica će ove godine organizirati deveti po redu Etno kamp za djecu. Osim brojnih manuelnih

kreativnih radionica bit će tu još štošta. Pomenimo dramsku radionicu, recitatorsku, pjevačku, folklor, moderan ples, etno kuhinju (njama) i da ne otkrivamo sve.

15. Bunaričko proštenje – 28. 8.

U Marijinom svetištu na Bunariću kraj Subotice svi se rado okupljamo na molitvu, zahvalu i ispovijed.

16. Počinje škola!!!! – 1. rujna

Nema potrebe dopisivati riječi... svi smo sretni!!! Vraćamo se u školske klupe!!!

PETAK
24.6.2016.

06:34 TV kalendar
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:07 Dobro jutro, Hrvatska
 09:14 Gorski liječnik
 09:58 Trilogija o bečkom Ringu: Avenija palača
 10:51 Mučke
 11:21 Jelovnici izgubljenog vremena
 11:41 TV kalendar
 12:00 Dnevnik 1
 12:27 Talijanska mlada
 13:14 Dr. Oz
 14:00 Mjesto koje zovem dom
 14:54 Velečasni Brown
 15:44 McLeodove kćeri
 16:29 Skica za portret
 16:37 Jelovnici izgubljenog vremena
 17:00 Vijesti u 17
 17:15 TV kalendar
 17:33 Hrvatska uživo
 18:15 HAK - promet info
 18:18 Odmori se, zaslužio si
 19:00 Dnevnik 2
 20:02 Kulturni Kolodvor
 20:45 Lijepom našom: Dugopolje
 22:20 Dnevnik 3
 22:35 Vijesti iz kulture
 22:50 Eurojackpot
 22:57 O Ivanju na Uzdlu
 23:32 Domovina, serija
 00:35 Večer na 8. katu
 01:20 Ružiona specijal
 01:35 Šušur
 02:20 Lijepom našom: Dugopolje, snimka
 03:50 Skica za portret
 03:53 Hrvatska uživo
 04:35 Kulturni Kolodvor
 05:10 Talijanska mlada

05:55 Školarci obavještajci
 06:31 Pjesmice i brojalice
 06:32 Juhuhu
 06:33 Hej Dagi
 06:41 Pjesmice i brojalice
 06:45 Hello Kitty i prijatelji
 07:05 Simfolije
 07:13 Danica i tigrić
 07:19 Pjesmice i brojalice: Bratec Martin
 07:23 Zoološki prilaz br. 64
 07:36 TV vrtić
 07:47 Mouk
 07:59 Tuc Muc, crtana serija
 08:03 Mala princeza
 08:15 Tajni dnevnik
 08:32 Psst... priča!
 08:40 Vedranovi velikani
 08:50 Sara i Patka

08:58 Noćne more iz svijeta
 09:27 Moja životinjska obitelj
 09:35 Plesni izazov
 10:05 Svaki dan dobar dan
 10:35 Seoska gozba
 11:20 Capri, telenovela
 12:20 Sretna obitelj, serija
 14:05 Čuvajući Tess, film
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:35 Odbrojanje do Rija
 17:05 Crveni pas, film
 18:55 Pjesme Podravine i podravlja - Pitomača
 20:10 Messi, film
 21:41 Vrijeme na Drugom
 21:50 Bijeg iz Gulaga, film
 00:01 Magazin
 00:26 Noć velikih borbi
 01:56 Odbrojanje do Rija,
 02:21 Sretna obitelj, serija
 04:01 Noćni glazbeni program - Spotovi

05:05 RTL Danas
 05:50 Sve u šest, magazin
 06:15 Lego Ninjago
 06:45 Svemoguća Kim
 07:35 Pet na pet, kviz
 08:45 Kolo sreće - nove epizode, kviz
 10:00 Ruža vjetrova, serija
 11:15 Bibin svijet, serija
 11:50 Bibin svijet, serija
 12:20 'Allo, 'allo!, serija
 12:55 Andrija i Anđelka
 13:25 Andrija i Anđelka
 14:05 Ti mi lažeš najbolje, film, triler/ romantični (R)
 16:30 RTL Vijesti, informativna emisija
 17:00 Ruža vjetrova, serija
 18:00 Sve u šest, magazin
 18:30 RTL Danas
 19:15 Pet na pet, kviz
 20:00 Kolo sreće - nove epizode, kviz
 21:10 Bean - film vrhunske katastrofe, film, komedija
 22:50 Nemoguća misija, igrani film, akcijski
 01:05 Teksaški masakr motornom pilom: Početak, igrani film, horor
 02:55 RTL Danas, informativna emisija (R)
 03:35 Kraj programa
 RTL Living

SUBOTA
25.6.2016.

06:06 Klasika mundi: Glazbom u Europu - Svečani koncert
 07:12 Hondo, film

08:34 Čudesni siročići
 09:25 Kućni ljubimci
 10:00 Misa zahvalnica za domovinu, prijenos
 11:23 Kulturna baština
 12:00 Dnevnik 1
 12:21 HAK - promet info
 12:25 Prizma
 13:15 Obiteljski plan, film
 14:44 Inside Offside Švedska: Više od puta
 15:11 Josipov registar, dokumentarni film
 15:41 Downton Abbey
 16:33 Jelovnici izgubljenog vremena
 17:00 Vijesti u 17
 17:13 TV kalendar
 17:25 HAK - promet info
 17:29 Loza, serija
 18:20 Prvi, s glazbom - Tomislav Bralić i Klapa Intrade
 19:00 Dnevnik 2
 20:05 Put u hrvatsku neovisnost, dokumentarni film
 20:35 Domovini u čast, uvodna emisija
 21:00 Domovini u čast
 22:35 Dnevnik 3
 22:50 Vijesti iz kulture
 23:10 Preljub, serija
 00:00 Domovina, serija
 00:50 Hondo, film
 02:11 Večer na 8. katu
 03:41 Šlep šou
 04:26 Obiteljski plan, film
 05:51 Put u hrvatsku neovisnost

05:55 Školarci obavještajci
 06:31 Dvorac igračaka
 06:53 Pjesmice i brojalice
 06:55 Hej Dagi, crtana serija
 07:13 Pjesmice i brojalice:
 07:16 Zvonko u zemlji
 07:34 Tuc Muc
 07:39 Oto i glazba
 07:44 Pčelica Maja
 08:08 Mouk
 08:21 Simfolije
 08:36 Lein kutak
 08:42 Profesor Baltazar: Zrak
 08:51 Ninin kutak: Bundeve
 08:57 Tonko Bonko
 09:03 Laboratorij na kraju svemira: Maglev
 09:10 Šareni vremeplov
 09:30 Kućni ljubimci Marca Morronea
 10:05 Umorstva u Midsomeru, serija
 11:50 Vrtlarica: Blitza, cikla, špinat
 12:18 Na putu za Timbukt
 13:10 Svijet vrtlara
 13:38 Sasvim posebni domovi
 14:05 UEFA EURO 2016

16:55 Regionalni dnevnik
 17:25 Simpsoni, serija
 20:00 UEFA EURO 2016.
 23:25 UEFA EURO 2016.
 00:15 Ledena oluja
 02:03 Noćni glazbeni program - Spotovi

09:50 RTL Danas
 10:55 Ne daj se, Nina!
 12:05 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
 13:00 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
 14:05 Lovci na nekretnine, lifestyle emisija
 15:05 Ellen, talk show
 16:05 Ellen, talk show
 17:10 Šef na tajnom zadatku, reality show
 17:55 TV prodaja
 18:10 Sudnica, show
 19:10 Ne daj se, Nina!, humorna drama
 20:00 RTL Danas, informativna emisija
 20:40 RTL Vrijeme, informativna emisija
 20:45 X Factor Adria, glazbeni show
 22:15 Ellen, talk show
 22:55 Ellen, talk show
 23:45 Lovci na nekretnine, lifestyle emisija
 00:30 Šef na tajnom zadatku, reality show
 01:05 Kraj programa

NEDJELJA
26.6.2016.

07:46 TV kalendar
 08:01 Prvi, s glazbom
 08:32 U potrazi za zlatom, film
 10:20 Pozitivno
 10:50 Biblija
 11:00 Zagreb - crkva sv. Marka: Misa, prijenos
 12:00 Dnevnik 1
 12:21 HAK - promet info
 12:30 Plodovi zemlje
 13:25 Rijeka: More
 14:00 Mir i dobro
 14:30 Putnici
 15:25 I to je Hrvatska
 15:45 Downton Abbey, serija
 16:35 Lišće na morskome pijesku
 17:00 Vijesti u 17
 17:10 TV kalendar
 17:24 Bajkovita Hrvatska
 17:30 HAK - promet info
 17:40 Lijepom našom: Grohote - Šolta
 19:00 Dnevnik 2

20:05 Hrvatski kraljevi: Dux Chroatorum
 20:50 Gledali ste: Duga mračna noć - najava
 20:53 Duga mračna noć
 21:45 Dnevnik 3
 22:00 Vijesti iz kulture
 22:18 Halo, halo, gledate Radio Zagreb
 22:25 Lude za One Directionom
 23:17 Domovina
 00:12 Večer na 8. katu
 01:42 Šlep šou
 02:58 U potrazi za zlatom film
 04:46 Plodovi zemlje
 05:36 Mir i dobro
 06:01 Rijeka: More

05:55 Školarci obavještajci
 06:31 Dvorac igračaka
 06:53 Pjesmice i brojalice
 06:56 Hej Dagi, crtana serija
 07:04 Tobijin putujući cirkus
 07:15 Pjesmice i brojalice
 07:17 Zvonko u zemlji igračaka
 07:29 Pjesmice i brojalice
 07:38 Tuc Muc
 07:41 Oto i glazba
 07:46 Pčelica Maja
 08:12 Mouk
 08:24 Simfolije
 08:39 Ninin kutak za malene
 08:45 Profesor Baltazar
 08:53 Tonko Bonko
 08:59 Laboratorij na kraju svemira: Lava lampa
 09:06 Šareni vremeplov
 09:25 Andyjeve divlje pustolovine
 09:39 Juhuhu junior
 09:40 Andyjeve divlje
 10:00 Detektiv Murdoch
 10:50 Dobar, bolji, najbolji...
 11:55 Vrtlarica: Luk i poriluk
 12:30 Treća sreća, film
 14:00 UEFA EURO 2016.
 14:50 UEFA EURO 2016
 16:55 Čarobni gradski otoci: Venecija, dokumentarni film
 17:50 UEFA EURO 2016
 20:50 UEFA EURO 2016
 23:25 UEFA EURO 2016.
 00:15 Sestra Jackie
 00:45 Kalifornikacija
 01:15 Kuća laži
 01:45 Noćni glazbeni

09:50 RTL Danas, informativna emisija
 10:35 RTL Vrijeme, informativna emisija
 10:40 TV prodaja
 10:55 Ne daj se, Nina!, humorna drama

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supiface.co.rs

Uspjeh čine ljudi

Naša polisa...Vaša sigurnost

Tel: +381 (0) 24 555-867 • www.milenijum-osiguranje.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

11.50 TV prodaja
12.05 X Factor Adria, glazbeni show
13.50 TV prodaja
14.05 Lovci na nekretnine, lifestyle emisija
14.50 TV prodaja
15.05 Ellen, talk show
15.50 TV prodaja
16.05 Ellen, talk show
16.55 TV prodaja
17.10 Šef na tajnom zadatku, reality show
17.55 TV prodaja
18.10 Sudnica, show
19.10 Ne daj se, Nina!, humorna drama
20.00 RTL Danas, informativna emisija
20.40 RTL Vrijeme, informativna emisija
20.45 X Factor Adria, glazbeni show
22.15 Ellen, talk show
22.55 Ellen, talk show
23.45 Lovci na nekretnine, lifestyle emisija
00.30 Šef na tajnom zadatku, reality show
01.00 Kraj programa

PONEDJELJAK 27.6.2016.

06:38 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:18 Gorski liječnik
10:03 Plodovi zemlje
10:53 Mučke, humoristična serija
11:23 Jelovnici izgubljenog vremena: Žitarica za sva vremena
11:45 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:25 Talijanska mlada, telenovela
13:13 Dr. Oz, talk-show
14:00 McLeodove kćeri, serija
14:45 Jelovnici izgubljenog vremena: Žitarica za sva vremena
15:07 Glazba
15:29 Velo misto, serija
17:00 Vijesti u 17
17:15 TV kalendar
17:32 Hrvatska uživo
18:14 HAK - promet info
18:15 Odmori se, zaslužio si
19:00 Dnevnik 2
20:45 Mjesto koje zovem dom, serija
21:35 Javna ponuda
22:15 Otvoreno
22:50 Dnevnik 3
23:05 Vijesti iz kulture

23:25 Domovina, serija
00:20 Pjevaj moju pjesmu
01:45 Ružiona specijal
02:00 Satirikon
02:45 Dr. Oz
03:27 Skica za portret
03:45 Jelovnici izgubljenog vremena: Žitarica za sva vremena
04:05 Javna ponuda
04:40 Hrvatska uživo
05:22 Otvoreno
05:52 Talijanska mlada

06:38 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
09:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:16 Gorski liječnik, serija
10:01 Trilogija o bečkom Ringu: Ljudi na bečkom ringu
10:53 Mučke, humoristična serija
11:23 Jelovnici izgubljenog vremena: Morski vuk za posne dane
11:45 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:25 Talijanska mlada, telenovela
13:13 Dr. Oz, talk-show
14:00 McLeodove kćeri, serija
14:45 Jelovnici izgubljenog vremena: Morski vuk za posne dane

15:07 Glazba
15:29 Velo misto, serija 86'
17:00 Vijesti u 17
17:15 TV kalendar
17:32 Hrvatska uživo
18:14 HAK - promet info
18:15 Odmori se, zaslužio si
19:00 Dnevnik 2
19:57 Vrijeme
20:00 Mjesto koje zovem dom
20:46 Bliski odnosi, američki film
22:35 Otvoreno
23:10 Dnevnik 3
23:25 Vijesti iz kulture
23:43 Domovina, serija
00:33 Pjevaj moju pjesmu
01:58 Ružiona specijal
02:13 Bliski odnosi, američki film
03:53 Skica za portret
04:23 Jelovnici izgubljenog vremena
04:43 Hrvatska uživo
05:25 Otvoreno
05:55 Talijanska mlada

10.20 RTL Danas, informativna emisija

10.55 RTL Vrijeme, informativna emisija
11.00 TV prodaja
11.15 Ne daj se, Nina!, humorna drama
12.15 TV prodaja
12.30 X Factor Adria, glazbeni show
13.55 Lovci na nekretnine, lifestyle emisija
14.45 TV prodaja
15.00 Ellen, talk show
15.50 TV prodaja
16.05 Ellen, talk show
16.50 TV prodaja
17.05 Šef na tajnom zadatku, reality show
17.55 TV prodaja
18.10 Sudnica, odvjetnička serija
19.05 Ne daj se, Nina!, humorna drama
20.00 RTL Danas
20.40 RTL Vrijeme
20.45 Sve u šest, magazin
21.10 Klub smijeha, zabavna emisija
21.45 Top.HR, glazbena emisija
22.30 Ellen, talk show
23.15 Ellen, talk show
00.00 Lovci na nekretnine, lifestyle emisija
00.45 Šef na tajnom zadatku, reality show
01.30 RTL Direkt, informativna emisija

UTORAK 28.6.2016.

06:38 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
09:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:16 Gorski liječnik
10:01 Trilogija o bečkom Ringu
10:53 Mučke
11:23 Jelovnici izgubljenog vremena: Morski vuk za posne dane
11:45 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:25 Talijanska mlada, telenovela
13:13 Dr. Oz, talk-show
14:00 McLeodove kćeri, serija
14:45 Jelovnici izgubljenog vremena: Čuda od graha i fažola
15:07 Najbolje iz Lijepom našom
15:29 Velo misto, serija
17:15 TV kalendar
17:32 Hrvatska uživo
18:15 Odmori se, zaslužio si
19:00 Dnevnik 2

20:00 Mjesto koje zovem dom
20:46 Bliski odnosi, film
22:35 Otvoreno
23:10 Dnevnik 3
23:25 Vijesti iz kulture
23:43 Domovina
00:33 Pjevaj moju pjesmu
01:58 Ružiona specijal
02:13 Bliski odnosi, film
03:53 Skica za portret
04:23 Jelovnici izgubljenog vremena: Morski vuk za posne dane
04:43 Hrvatska uživo
05:25 Otvoreno
05:55 Talijanska mlada, telenovela

05:57 Školarci obavještajci
06:32 Pjesmice i brojalice: Jež
06:34 Hej Dag, crtana serija
06:44 Pjesmice i brojalice
06:46 Hello Kitty i prijatelji
07:14 Simfolije
07:19 Danica i svraka
07:27 Pjesmice i brojalice:
07:29 Zoološki prilaz br. 64
07:41 TV vrtić
07:52 Mouk, crtana serija
08:04 Tuc Muc, crtana serija
08:09 Mala princeza
08:32 Pssst... priča!
08:40 Vedranovi velikani
08:51 Sara i Patka
08:59 Noćne more iz svijeta prirode, dokumentarna serija
09:27 Moja životinjska obitelj
09:32 Plesni izazov
09:55 Svaki dan dobar dan
10:28 Seoska gozba
11:15 Capri
12:16 Sretna obitelj
14:05 Savršeni par, film
15:31 Jela na žaru Darrena Robertsona, dokumentarna serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:33 Odbrojavanje do Rija, dokumentarna serija
17:00 Bitange i princeze
17:32 Simpsoni
17:56 Čuda svijeta
18:04 Znaš li tko si?
19:19 Luda kuća
20:00 David Beckham
20:53 Top Gear
21:59 Graham Norton i gosti
22:46 2 Cellos, Arena - Pula
23:58 David Beckham: Istraživanje nepoznatog
00:46 Sretna obitelj
02:31 Odbrojavanje do Rija
02:54 Noćni glazbeni program - Spotovi

10.20 RTL Danas
10.55 RTL Vrijeme
11.15 Ne daj se, Nina!
12.25 Klub smijeha
12.55 Top.HR, glazbena
14.00 Lovci na nekretnine, lifestyle emisija
15.00 Ellen, talk show
15.50 TV prodaja
16.05 Ellen, talk show
16.50 TV prodaja
17.05 Šef na tajnom zadatku, reality show
17.50 TV prodaja
18.05 Sudnica, odvjetnička serija
19.10 Ne daj se, Nina!, humorna drama
20.00 RTL Danas, informativna emisija
20.40 RTL Vrijeme, informativna emisija
20.45 Sve u šest, magazin
21.10 Dvornikovi, reality show
22.00 Nadreality show, zabavna emisija
23.05 Ellen, talk show
23.50 Ellen, talk show
00.35 Lovci na nekretnine, lifestyle emisija
01.15 Šef na tajnom zadatku, reality show
02.00 RTL Direkt

SRIJEDA 29.6.2016.

06:38 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
09:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:16 Gorski liječnik
10:01 Tajanstvene marine: Francuska, La Rochelle
10:53 Mučke
11:23 Jelovnici izgubljenog vremena
11:45 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:25 Talijanska mlada
13:13 Dr. Oz
14:00 McLeodove kćeri
14:45 Jelovnici izgubljenog vremena
15:07 Glazba
15:44 Velo misto, serija
17:00 Vijesti u 17
17:15 TV kalendar
18:15 Odmori se, zaslužio si
19:00 Dnevnik 2
20:00 Mjesto koje zovem dom
20:46 Žene na rubu živčanog sloma, španjolski film
22:20 Otvoreno
22:55 Dnevnik 3
23:10 Vijesti iz kulture
23:28 Domovina

00:18 Večer na 8. katu
01:03 Ružiona specijal
01:18 Šušur
02:00 Žene na rubu živčanog
sloma, španjolski film
03:25 Dr. Oz
04:08 Skica za portret
04:18 Jelovnici izgubljenog
vremena
04:38 Hrvatska uživo

05:55 Školarci obavještajci
06:33 Hej Dagi, crtana serija
06:41 Pjesmice i brojalice
06:45 Hello Kitty i prijatelji
07:05 Simfolije
07:13 Danica i losos
07:19 Pjesmice i brojalice
07:23 Zoološki prilaz br. 64
07:36 TV vrtić: Škola jezika
07:47 Mouk, crtana serija
08:03 Mala princeza
08:32 Pssst... priča!
08:40 Vedranovi velikani
08:50 Sara i Patka
08:57 Juhuhu junior
08:58 Noćne more iz svijeta
09:27 Moja životinjska obitelj
09:35 Plesni izazov
10:05 Svaki dan dobar dan
10:35 Seoska gozba
11:20 Capri, telenovela
12:20 Sretna obitelj
14:00 Moji nesuđeni psi
15:30 Jela na žaru Darrena
17:00 Bitange i princeze
17:35 Simpsoni, serija
18:05 Znaš li tko si?
19:10 Luda kuća
20:00 David Beckham

22:06 Graham Norton i gosti
22:58 Poljud pjeva

09:45 RTL Danas
10:25 RTL Vrijeme
10:30 TV prodaja
10:45 Ne daj se, Nina!
11:40 TV prodaja
11:55 Dvornikovi,
12:50 Nadreality show,
zabavna emisija
13:50 TV prodaja
14:05 Lovci na nekretnine
14:50 TV prodaja
15:05 Ellen, talk show
15:50 TV prodaja
16:05 Ellen, talk show
16:50 TV prodaja
17:05 Šef na tajnom zadatku
17:55 TV prodaja
18:10 Sudnica
19:10 Ne daj se, Nina!,
humorna drama
20:00 RTL Danas,
informativna emisija
20:40 RTL Vrijeme,
informativna emisija
20:45 Sve u šest, magazin
21:10 Instruktor,
humoristična serija
22:05 Pervanov dnevnik
22:25 Ellen, talk show
23:15 Ellen, talk show
23:55 Lovci na nekretnine,
lifestyle emisija
00:40 Šef na tajnom zadatku,
reality show
01:30 RTL Direkt,
informativna emisija

ČETVRTAK 30.6.2016.

06:38 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
09:00 Vijesti
09:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:16 Gorski liječnik
10:01 Tajanstvene marine:
Punta del Este - Raj na
srebrnoj rijeci
10:53 Mučke
11:23 Jelovnici izgubljenog
vremena
12:00 Dnevnik 1
12:25 Talijanska mlada
13:13 Dr. Oz
14:00 McLeodove kćeri
15:07 Glazba
15:29 Velo misto
17:00 Vijesti u 17
17:15 TV kalendar
17:32 Hrvatska uživo
18:14 HAK - promet info
18:15 Odmori se, zaslužio si
19:00 Dnevnik 2
20:00 Mjesto koje zovem dom
20:46 Tako to radi glavni
kuhar, francuski film
22:18 Otvoreno
22:53 Dnevnik 3
23:08 Vijesti iz kulture
23:26 Domovina
00:21 Večer na 8. katu
01:06 Ružiona specijal
01:21 Šušur
02:03 Tako to radi glavni
kuhar, francuski film
03:24 Dr. Oz, talk-show

04:07 Skica za portret
04:14 Jelovnici izgubljenog
vremena: Odrasli od
mesne simfonije
04:34 Hrvatska uživo

05:55 Školarci obavještajci
06:31 Pjesmice i brojalice
06:33 Hej Dagi, crtana serija
06:41 Pjesmice i brojalice
06:45 Hello Kitty i prijatelji
07:04 Juhuhu
07:05 Simfolije
07:13 Danica i lisica
07:19 Pjesmice i brojalice:
07:23 Zoološki prilaz br. 64
07:36 TV vrtić
07:47 Mouk, crtana serija
07:59 Tuc Muc
08:03 Žak i Kvak
08:15 Tajni dnevnik Patke
08:32 Pssst... priča!
08:40 Vedranovi velikani
08:50 Sara i Patka
08:58 Noćne more iz svijeta
09:27 Moja životinjska obitelj
09:35 Plesni izazov
10:00 Svaki dan dobar dan
10:30 Seoska gozba
11:15 Capri, telenovela
12:15 Sretna obitelj, serija
14:00 Uzdrmana šutnja, film
15:30 Jela na žaru Darrena
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 Odbrojanje do Rija
17:00 Bitange i princeze
17:35 Simpsoni
18:05 Znaš li tko si?
19:10 Luda kuća
20:00 UEFA EURO 2016. -

20:50 UEFA EURO 2016.: W
37 - W 39, prijenos 1/4finala
22:58 UEFA EURO 2016.
23:28 Uzdrmana šutnja, film
00:53 Sretna obitelj

10:30 RTL Danas,
informativna emisija
11:10 RTL Vrijeme
11:30 Ne daj se, Nina!
12:40 Instruktor
13:30 Pervanov dnevnik
14:05 Lovci na nekretnine
15:05 Ellen, talk show
16:05 Ellen, talk show
16:50 TV prodaja
17:05 Šef na tajnom zadatku
17:55 TV prodaja
18:10 Sudnica,
odvjetnička serija
19:10 Ne daj se, Nina!,
humorna drama
20:00 RTL Danas,
informativna emisija
20:40 RTL Vrijeme,
informativna emisija
20:45 Sve u šest, magazin
21:10 Mjenjačnica,
zabavna emisija
21:55 Mjenjačnica,
zabavna emisija
22:50 Ellen, talk show
23:40 Ellen, talk show
00:25 Lovci na nekretnine,
lifestyle emisija
01:15 Šef na tajnom zadatku,
reality show
02:00 RTL Direkt,
informativna emisija
02:45 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svjetionik* nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD *Vladimir Nazor* iz Stanišića emitira se na valovima Radio Fortuna subotom od 16 do 17 sati na frekvenciji 106,6 Mhz.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom od 18 do 20 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

HRVATSKA PANORAMA NA TELEVIZIJI YU ECO

Program obuhvaća informativnu petominutnu emisiju *Cro info vijesti*, koja se prikazuje radnim danima nakon Info bloka ove televizije u premijernom i tri reprizna termina (15.30, 19.15, 22.15, 00.15 sati). Polusatna društveno-politička emisija *Motrišta* emitira se četvrtkom od 22.30 sati, a reprizira ponedjeljkom od 9 sati. Kolaž emisija s pregledom tjedna iza nas pod nazivom *Hrvatska panorama* emitira se subotom od 11 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • *Popularne melodije* - zabavna glazba (ponedjeljkom) • *Na valovima hrvatske glazbene tradicije* - narodna glazba (utorkom) • *Veliki majstori glazbe* - ozbiljna glazba (srijedom) • *Rock vremeplov* (četvrtkom) • *Minute za jazz* (petkom)

19.30 - 20.00

• *Europski magazin* - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • *Kulturna povijest* (utorkom) • *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje dopušteno* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

• *U pauzi o poslu* (ponedjeljkom) • *Aktualije* (utorkom) • *Otvoreni studio* (srijedom) • *Kultur café* - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za moderna vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18.15 *Vojvođanski tjedan*
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.00 *Vjerska emisija*, duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.30 *Putnici kroz vrijeme* emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20.00 *Hrvatima izvan domovine* - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20.55 Odjava programa

104,4 Mhz

U NEKOLIKO SLIKA

S predsjednicom

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Vrvo ne vrvo...

Piše: Branko Ivković

Faljniš, čeljadi moja. Ode po šorovima oko naše lipe varoši se borme baš zagužvalo. Svako digod štogod žuri, šparta atarovima, traži di bi s ječmom a daborme, kugod i uvik, niko ne zna ni cinu, ni kad će bit isplata. Ma, već je nama paorima dozlogrdilo ovo.

Ta kaki smo mi to svit postali ni sam dragi Bog ne zna, samo šnjotamo kako ćemo digod doć do laki novaca, koga privarit. Ne znam borme, al kandar neće valjat. Jeto već nedilju dana se vrše, ljudi rade kugod mravi a niko se o njima ne stara, al valjda će bit dobro. Veli mi Pere da uvik posli kiše dolazi sunce, eto i ja nisam radio skoro godinu dana pa jeto sad fala Bogu opet krenio. Doduše, na koji misec, al sad je tako vrime: ne zna čovik očel sutra štogod bit, a kamol misecima unaprid. Al jeto, baš ne znam di ovo vodi. Ta, divanio mi i moj dida posli onog svickog rata da je bila prva petoljetka, pa druga i već bilo bolje. A sad borme već prošlo pet po pet lita, a ono sve gore i gore. Svit je već osto brez svega, burla po kojikaki košarovima, kontenerima da bi se naio. A ovi sastanče li sastanče. Jedni bi ovo drugi bi ono, a skoro uvik se pokrvaje oko čega što običnom svitu nije opšte važno. Samo zauzmu drumove, pa ne mož čovik ni na poso čestito otić. Jeto, niki dan idem ja tako s njive pa ću glavnim drumom kad ono, oš andraka! Kažu, dvoje najvišlji od naše države i komšijke se nalaze, pa je put zatvoren zbog cigurnosti. A ti Braniša ko te šiša što si gladan i žedan, ded lipo okreni rudu pa jedno dvajst kilometeri idi atarom. Sve je to u redu, al da će od tog bit kake hasne. Toliko puta su se izdivanjivali, pa opet nikom ništa. Možda i bude bolje, al samo njima desetak, a svitu borme ne bude. Bar ja nisam ostio, a ni moji u Ivković i u drugim šorovima. Kažu mi da ne gubim nadu, al dokle, čeljadi moja? Pa mi se nadamo već dvajst pet lita... Neg, imam sad pričeg posla od mudrovanja. Napali mi kera krlje, pa moram dovest veterinaru da ga kalami. Sad se i to mora. Kažu da u našim atarovima sad ima niki veliki stranski krpelja što su nuz sve što sisaju krv još i otrovni. Sve se niko isfajzovalo. No, doduše, mi smo već naviknuti na kojikake krlje, stalno nam kogod sisa krv i ne da da živimo kugod svit. Veli Joso da manje pripovidam jel možem nagrajsat. Hm, jel se i taj zalipijo za kaku partiju kad tako brani vlast? Ne bi bilo čudo. Sad samo tako mož priživit, pogotovo kad se nakupi čovik kredita ko maćak buva, niko i se otrest. Jel to kad čovik ostari jel zbog čega drugog ne znam al u poslidnje vrime mi najlipče kad gledam kake dičije priredbe jel emisije. Niki dan je ode kod nas bila dičija priredba u vrtiću *Naša radost*. Davala naša dica iz Male Bosne pozorište, igrali i pivali i baš sam se lipo provo, puno lipče neg na kakim mudrovanjima. Dono sam odluku da više ne idem ni na šta već samo na dičije događaje, oni bar ne fantaziraju i ne politiziraju. Sve što kažu, kažu iskreno i od srca. Idem sad. Ajd, zbogom.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Kadgoda i račun bijo drugači

Udarile vrućine, a skoro svaki dan pljusne i kiša. Omarina, ne mož dijat. Otkako obolijo na srce, bać Ive vako vrime baš smeta. Ne smije vo, ne smije no, a najviše mu smeta što mu se brani izlaziti na sunce do pridveče. Doduše, niko mu ni ni moro branit, ščim ga sunce malo uvati, oma ga počme zanašat. Tako se nikoliko put i zglomoto, ni dosta digo nogu ka bi tribalo štogoda prikoračit. I malo, malo, samo ako se po te omarine latijo čegagod radit, za dram ga počme nako ko izdaleka

Piše: Ivan Andrašić

probadat u prsa. O puste dosade sto svašta čitat i svašta trukovat na sokočalu. Prid televiziju ni sido, još lane se zavitovo svetomu Antunu da je više neće gledat, pa baš i ne bi voljijo to prikršit. A ni mu ni nužda, ka svega toga što čuje i vidi na televizije, imade i na sokočalu. To mu još i zgodnije, jal tamo vladari ne možu udesit da sve izgleda nako lipo ko na televizije. Eto, na priliku, niki dan brun-dati reko da će nikaki uzet gvožđaru, pa će se u država brog toga krenit dvaput bolje neg u Švapcke. Bać Iva ne zna kako se to isapilo, ništa mu baš i ni na televizije rastolmačito kako triba. A u škole uvik bijo najbolji iz računa. Koišta zno iz glave isapit bolje neg drugi klajbasom u pisanke. Zoto i sto filtozirat, nako ispod glasa, ko za se. Misli se, ako se u Švapcke ide punom paromi to već godina, tamo onda baš i ne mož it puno bolje. A u ve države što kažu da i jeste i ni njegova, ka se kako potrefi, skoro se stalno ide unatrag, pa ako se i za nokat krene naprid, eto ti onda dvaput bolje. Al to samo po računu ispada tako. Što reko njegov pokojni učitelj što ga naučijo sapit, ako na koli imaš veliki voz slame, pa nabaciš samo jedan snopićak, to je ope puno veći voz neg ako na prazne čotlove nabaciš deset snopova. Ka je to sto tolmačit kumu Tune, vaj samo gleda u njega ko tele u šarena vrata. Bać Iva bi samo odmanijo rukom, oma bi se sitijo da za kuma ni nema drugoga računa, neg noga što tolmači brundati. Alo se za se naškobijo ispod brkova. Ko da ga sotim štodirom razvo, ojedamput se stvorijo u ganku. Ni pošteno ni vraća zatvorijo, Taksa se već zatrk, dobro što bać Iva bijo tamo, pa ga nikako odganjo u stražnji dvor. »Kume, ajdemo u selo, još malo pa će naj moj i na tvoja, idu isprika u varoš, pa će i kroz naše selo! Vada znadu koliko vode ima naši, pa sve mislim da će se tude sustavit i malo podivanit, a cigurno i rukovat sa svitom! Imali bi šta obit i u našem selu, mogli bi lipo vidit šta sve imamo i kako živimo! Ta i tako stalno divanu... te naši ko njevi, te njevi ko naši, pa nek na prvomu koraku u ve države vidu da međ svitom može bit mira i sloge«, smijulji se kum Tuna, a nafrakan ko stara frajla. Bać Ive se baš i ni mililo it na sunce, al veli, makar će vidit gazdu i gazdaricu i odvud i isprika. Krenili se po ladovine, al ope mu teško dijat. Samo se bojo da se neće nusput digoda zglomotat, pa eto ti belaja. U centru na čošu se okupilo fanj svita, jedva našli komatić ladovine. I načekali se. Al ne i dočekali da ji vidu. Ko da jim ni malo ni briga za svit, samo proletili na crni lemuzina. Ni firange nisu digli.

24. lipnja 2016.

MISLI POZNATIH

- **Sv. Ivan od križa:** U sutonu ljubavi bit ćemo suđeni od ljubavi.
- **Rivarol:** Treba imati apetit siromaha da bi se uživalo u bogatstvu bogataša.
- **Swift:** Sreća i samopouzdanje su najljepše stvari koje možemo obući.

KVIZ

Nikola Šubić Zrinski

Koje godine i gdje je rođen hrvatski državnik i vojskovođa **Nikola Šubić Zrinski**?

Pod kojim imenima se još spominje u povijesti?

Protiv koga je ratovao još od mladosti?

Kada se proslavio u ratnom boju?

Koje godine je izabran za hrvatskog bana?

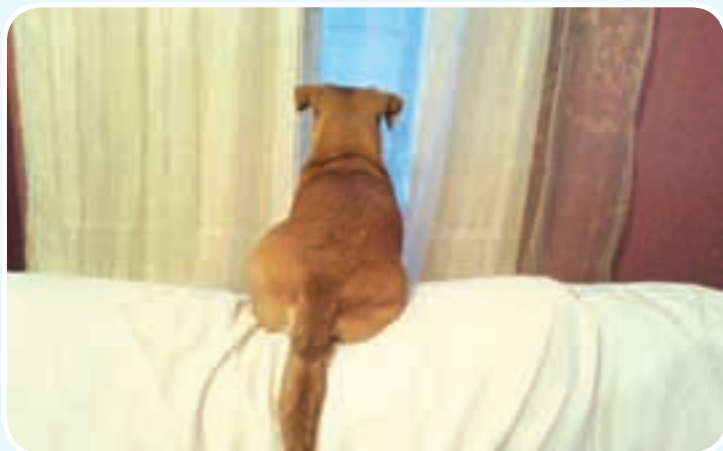
U kojoj je glasovitoj bitki vojevao boj protiv Turaka?

Kada je poginuo Nikola Šubić Zrinski?

Gdje je pokopana njegova odrubljena glava?

Rođen je oko 1508. godine u Zrnu.
Nikola Zrinski – Sigetski, Nikola Zrinski stariji, Nikola IV. Zrinski.
Protiv Turaka.
1542. godine kada je s 400 Hrvata spasio Peštu.
Kralj Ferdinand I. ga je 24. prosinca izabrao za hrvatskog bana.
U bitci kod Sigeta.
Poginuo je 7. rujna 1566. godine.
U pavlinskom samostanu u Svetoj Jeleni nedaleko od Čakovca.

FOTO KUTAK

Dosta mi je!

VICEVI

Pita Ivica malog Pericu:

- Gdje si?
- Čekam bus.
- Požuri.
- Evo, probat ću brže da čekam!

Zvoni interfon:

- Tko je?
- Majstor za prozore.
- Ali ja upravo imam majstora.
- Znam. To sam ja. Ispao sam kroz prozor.

POGLED S TRIBINA

Fantazija

Hrvatska je pobjednik skupine D. Je li to netko mogao očekivati nakon što joj je ždrijeb Europskog prvenstva u Francuskoj donio Španjolsku, Tursku i Češku? Možda potajno (samo najveći navijači), ali nikako javno (svi ostali). U svim napisima prije i za vrijeme EP-a, stalno se govorilo samo o prolazu u osminu finala, drugom mjestu ili eventualnom trećem, koje će donijeti nastavak natjecanja. A kada je u utorak navečer izbornik Čačić protiv kompletne španjolske izveo kombinirani sastav (**Subašić, Vrsaljko, Perišić, Čorluka, Jedvaj, Rakitić, Srna, Rog, Kalinić, Badelj, Pjaca**) bez petero standardnih prvotimaca (**Modrić, Mandžukić, Strinić, Brozović i Vida**) i »furija« povelu golom **Morate** već u 7. minuti, san o pobjedi i prvom mjestu zbilja je djelovao kao fantazija.

No, kako je vrijeme protjecalo, »vatreni« su postupno hvatali ritam i počinjali sve ozbiljnije kontrolirati stanje na terenu. Pričuve koje do sada niti na treningu nisu igrale u istoj postavi zaigrale su angažirani nogomet, s puno trčanja i preciznih paseva, a majstorski

gol **Kalinića** na asistenciju **Perišića** pred kraj poluvremena donio je izjednačenje. Fantazija u Bordeauxu nije se prekinula niti kada je u 70. minuti sviran diskutabilni penal za Španjolce, jer je Subašić odličnim refleksom zaustavio šut **Ramosa** i ostavio živom hrvatsku nadu za moguću pobjedu. I bilo je tako. Kontra vatrelih u 87. minuti, Kalinić idealno upošljava Perišića, ponajbolji hrvatski igrač u dosadašnjem dijelu prvenstva bježi **Piqueu** i preciznim udarcem u bliži kut vara **De Geu**. Hrvatska vodi s 2:1 i pobjeđuje dvostrukog uzastopnog prvaka Europe. Hrvatska je pobjednik skupine D! Nije fantazija, to je realnost.

Realnost koja u nastavku natjecanja donosi znatno lakši ždrijeb (iako treba naglasiti kako nema lakših protivnika i svakog se treba podjednako respektirati). U subotu, 25. lipnja u 21 sat Hrvatska će igrati osminu finala protiv trećeplasirane momčadi iz B/E ili F skupine, a prođe li u četvrtinu finala protivnik će joj biti bolji iz susreta Poljska – Švicarska.

Velikom pobjedom protiv Španjolske nogometaši Hrvatske sada su i službeno proglašeni jednim od favorita za osvajanje europskog prvenstva.

Još jedna fantazija?
Zašto da ne!

D. P.

EUROPSKO PRVENSTVO U FRANCUSKOJ 2016

Skupina D

3. kolo
Hrvatska – Španjolska 2:1
Turska – Češka 2:0

Tablica: Hrvatska 7, Španjolska 6, Turska 3, Češka 1

PAROVI 1/8 FINALA

25. lipnja

1. Švicarska (A2) – Poljska (C2) 15:00
2. Wales (B1) – A3/C3/D3 (ovisno o plasmanu najboljih trećih) 18:00
3. Hrvatska – B3/E3/F3 21:00

26. lipnja

4. Francuska (A1) – C3/D3/E3 15:00
5. Njemačka (C1) – A3/B3/F3 18:00
6. F1 – E2 21:00

27. lipnja

7. Italija (E1) – Španjolska (D2) 18:00
8. Engleska (B2) – F2 21:00

PAROVI ČETVRTFINALA

30. lipnja 21:00

1 – 3

1. srpnja 21:00

2 – 6

2. srpnja 21:00

5 – 7

3. srpnja

4 – 8 21:00

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađordev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Izdajem apartmane u Novom Vinodolskom.
www.apartmani-karasic.com

Prodaje se trosoban stan od 73 m², dvije terase, renoviran, prijeko od Hrvatskog konzulata u naselju Tokio. Ima kablovsku, CG,... Cijena 50.000 eura. Tel.: 069 2052608.

Izdajem u najam 20 ari placa u progonu u centru Tavankuta, pogodno za plastenik ili organsku proizvodnju – ima bunar. Tel.: 064 5259245.

Prodajem kuću u Subotici, Beogradski put 30. Visoka prizemnica sa suhim ulazom. Građena početkom XX. stoljeća za veleposjednike. 4 sobe 114 m², dvorište 5 ari, pomoćne zgrade. Kišni i kopani bunar, štala za konje, podrum, tavan. Za tvrtke, atelje, umjetničke radionice i drugo. Cijena 80 tisuća eura. Tel.: 063 8765 071.

Mijenjam ili prodajem veće leandere u boji i limun, koturaljke, muške čakšire s prslukom, kožne čizme, koš, šešire, šubare, kaput i žensko bunjevačko ruvo (i sefiri), razne marame, sto i stolice, tepisi i ekskluzivna italijanska vjenčanica od čipke, muške košulje, sanduk za posteljinu, mesnate svinje 100-150 kg i 5,5 t soje (upotrebljiva i za sjeme). Tel.: 024 532570 ili 060 0532570.

Prodaju se koturaljke, stolovi i stolci, bunjevačka ruva – svila i sefiri, marame, pregače, ponjave, čaršavi, muške čakšire i prsluk, čizme, šeširi, nova el. kosilica, tepisi i staze. Tel.: 024 528 682.

Prodaje se dvosoban stan (51 m² + terasa) s odličnim rasporedom prostora na Proizivci. Stan se redovito održava i sačuvan je. Ima klimu, kablovsku i daljinsko grijanje. Cijena 28.000 eura (nije fiksno). Tel.: 064 2498244.

Izdajem (od 1. 9.) 2-soban namješten stan (3 kreveta+pomoćni ležaj, plinsko grijanje, blizina tramvaja) u Zagrebu, Folnegovićevo naselje. Cijena: 250 eura. Tel.: 063 8820654, 065 6081194. +385 92 1770196.

Hitno prodajem mali moto-kultivator, marke VALPADANO s frezerom, 10 KS. Tel.: 062 86 87964.

Potrebni radnici za rad u novoj tvornici u Slovačkoj. Tel.: 064 4109369

Prodajem veći 1 S, integralova zgrada, parketiran, s malim barom, IV. kat, 2 lifta, podrum, cg, adsl, kds tv i interfon. Tel.: 062 8900458.

Prodaje se apartman od 36 m² u Jadranovu, 5 km od Crikvenice. Tel.: 024-4527-499, 064-18-39-591.

Prodaje se muška kožna jakna vel: 56 braon boje, nova. Tel.: 064 4618006.

Prodajem perjani jastuk 80x120 s odgovarajućom novom ručno šivanom salvetskom krevetnom (dvije navlake za jastuk i dvije navlake za jorgan). Cijena po dogovoru. Tel.: 060 5402733.

Prodajem trodijelni orman – mahagonij, regal iz četiri dijela, dva garderobna i dvije vitrine, kauč, fotelju i dva taburea. Tel.: 024 4561752, 064 3051513.

Prodajem stroj šivanje marke *Bagat* s ormančićem, visoki sjaj, orahovina. Tel.: 069 2887213.

Prodajem ručno štrikaći stroj *Empisal* skoro nov – stolni. Katarina Turkal. 025 5742 136.

Prodajem poslovni prostor u centru grada cca, 350 m² na tri nivoa. Inf. 069 2887213.

Prodaje se drvena vaga s tegovima, ojačana željezom. Mjeri do 500 kg. U Subotici. Tel.: 064 3910112.

Tročlana obitelj prima na dvorbu stare osobe za mirovinu ili nekretninu. Tel.: 062 1941729.

U Somboru prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suterenom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.

Starija kuća (4 sobe, ručao, 2 kupaone, kuhinja, ostava) + sporedna zgrada (ljetna kuhinja, soba, kupaona) se prodaje ili mijenja za Zagreb (stan ili kuća) – centar. Tel.: 024 754760 ili 064 2394757.

Izdajem stan na Srednjacima, Zagreb, 25m², topla voda, centralno grijanje, interfon. Tel.: 063 596840 i 024 547204.

Izdajem apartman *Silver* u Zadru za 2 (+1) osobe s opremljenom kuhinjom i kupaonicom, klimatiziran, TV, Wi-fi. Na raspolaganju je vrt sa sjedećom garniturom i roštiljem. Osiguran parking. Mogućnost dodatnog ležaja ili kuniće. Udaljeno 5 min autom od plaže (Borik) te 10 min od centra grada. U neposrednoj blizini nalazi se nekoliko većih shopping centara. Cijena apartmana iznosi 40 eura/dan. Kontakt HR: Juraj 00385955110573, e-mail: phohnjec.ph@gmail.com, Kontakt SRB: Andrej 0641583637

Uzimam zemlju u zakup, Klisa, Stari i Novi Žednik, Mala Bosna, Subotica. Plaćam 12 metara po jutru. Tel.: 064 305 14 88

MAKARSKA: Iznajmljujem sobe s balkonom, kupaonom, hladnjakom, kao i upotreba kuhinje za ljetno 2016. god. Cijena povoljna. Tel.: 060 6331910.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz *Hrvatske riječi* VAŽI DO 1. 7. 2016.

- Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*.
- Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

CROART Hrvatska likovna udruga *CroArt* prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC Bunjevačko kolo, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel: 024/556-898 ili 555-589.

AKCIJA!

SG

intarnat

već od
649 din

TIPPNET
SUBOTICA KARAOĐEV PUT 2
TEL: 024/555765
WWW.TIPPNET.RS

NOGOMETNO PRVENSTVO EUROPSKIH MANJINA – EUROPEADA 2016

Odličan nastup Hrvata iz Srbije

Pobjednici skupine B izborili su izravan plasman u četvrtfinale

Nogometna reprezentacija Hrvata iz Srbije je osvajanjem prvog mjesta u kvalifikacijskoj skupini B, opravdala status jednog od favorita za najviši plasman na nogometnom prvenstvu europskih manjina (Europeada 2016) koje se održava od 18. do 26. lipnja u Južnom Tirolu (Italija). S tri pobjede, uz efikasnu igru, nogometaši pod vodstvom izbornika **Marinka Poljakovića** suvereno su izborili plasman u četvrtfinale natjecanja u konkurenciji 24 europske manjinske momčadi. Plasman među osam najboljih izborili su još i: Occitania, Južni Tirol, Rusdeutsch, Ladins, Felvidéki Labdarúgó Egyesület, Mađari iz Rumunjske i Koroška.

SKUPINA B

REPREZENTACIJA HRVATA IZ SRBIJE

NOGOMETAŠI

Bojan Kujundžić, Bojan Ušumović, Damir Lukač, Dario Vojnić, Darko Gabrić, Darko Poljaković, Davor Poljaković, Davor Rajkovača, Davor Šimić, Dejan Kekezović, Igor Skenderović, Josip Gal, Kristijan Čorba, Mario Mijatović, Milan Petreš, Mladen Vizin, Nenad Vuković, Ognjen Temunović, Richard Rascani, Slaviša Stipančević, Stefan Lebović

STRUČNI STOŽER

Izbornik: Marinko Poljaković
 Koordinator: **Petar Kuntić**
 Tehniko: **Ivan Budinčević**

1. kolo
Hrvati iz Srbije – Rumantschs (Reto – Romani iz Švicarske) 5:2
2. kolo
Hrvati iz Srbije – (Manjinski narodi iz Estonije) 10:0
3. kolo
Hrvati iz Srbije – Reprezentacija Roma iz Mađarske 5:0

Tablica

1. Hrvati iz Srbije 9 bodova (20-2)
2. Rumantschs 6 (9-7)
3. Reprezentacija Roma iz Mađarske 3 (6-8)
4. Eestima Rahvuste Ühendus 0 (0-18)

MARINKO MIKOVIĆ, PREDSEDNIK ŠK HAŠK ZRINJSKI

Plan je opstati u Sjevernoblačkoj ligi

Veliki entuzijazam uz skromne finansijske uvjete

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Nakon pet odigranih prvenstvenih kola u proljetnom dijelu natjecanja Sjevernoblačke šahovske lige, šahisti HAŠK Zrinjski nalaze se na sedmom mjestu sa 6 osvojenih bodova. Na početku razgovora upitali smo predsjednika HAŠK Zrinjski **Marinka Mikovića** koliko je zadovoljan prvim dijelom sezone i ostvarenim rezultatima:

»Prvi dio prvenstva je po mom mišljenju uglavnom zadovoljavajući. Smatram da je moglo biti i bolje, jer smo igrom slučaja doma izgubili bodove od *Elektrovojvodine* i bod u gostima u Bezdanu. Da nije bilo tih neočekivanih gubitaka bodova, onda bismo imali učinak od 80 posto i našli bismo se među prva tri na tablici, kako smo i planirali pred početak natjecanja u Sjevernoblačkoj ligi«.

JAČA KONKURENCIJA

Odličnim partijama u natjecanju Međuopćinske lige, šahisti Zrinjskog su izborili plasman u viši rang natjecanja i znatno jaču igračku konkurenciju.

»Ipak je to sport koji traži punu koncentraciju i znanje, a moji igrači su pružili sve od sebe i čestitam im na svemu pruženom. Moram imati velikog razumijevanja prema njima jer oni ne mogu živjeti od šaha i nemaju mogućnosti posvetiti mu se u cijelosti. Igrajući u Međuopćinskoj ligi posljednje dvije godine nisam znali maltene za poraz što se i odrazilo našim ulaskom u Sjevernoblačku šahovsku ligu. Razlike između međuopćinske i regionalne lige je velika, imajući u

vidu da se u regionalnoj ligi igra odličan šah, mnogo jači po snazi i intenzitetu. Ulaskom u viši rang malo smo ušli opušteno misleći da nema razlike u jačini, ali posle prvog poraza odmah smo shvatili da nije tako. Planovi u tekućoj godini natjecanja su skromni iz razloga što smo novajlije u ligi i smatram da moramo ovu godinu proći da otkrijemo snagu i jačinu ostalih klubova. Plan je da se zadržimo u ovoj ligi i nadam se da ćemo uspjeti u tome«.

Za razliku od predašnjeg natjecanja u nižem rang, u Sjevernoblačkoj ligi igra se u drugačijem formatu, koji baš ne pogoduje popularizaciji šahovske igre.

»Formatom igranja 5+1 nisam nikako zadovoljan, jer smatram da je time šah degradiran zato što igrači koji su slabije rangirani, isto tako i omladinci, ne mogu svoje znanje pokazati i napredovati kroz natjecanje u ligi. Nadam se da ovakva forma neće dugo potrajati i da će se vratiti na stari način natjecanja. Neigranjem slabijih igrača dolazi do revolta igrača, opuštanja i prestanka igranja. Primjerice, u Mađarskoj se isti sustav natjecanja igra na 12 ploča«, ističe Miković.

TURNIRSKI I PRIJATELJSKI SUSRETI

Uz nastupe u ligaškom natjecanju, šahisti Zrinjskog su vrlo aktivni i na pojedinačnim turnirima, te susretima s momčadima s kojima njeguju odlične sportsko-prijateljske odnose.

»Što se tiče prijateljskih susreta, nastupali smo na tzv. rapidnim turnirima u Starom Žedniku i Bajši, te prvenstvu grada Subo-

tice gdje su ostvareni zapaženi rezultati. Koncem svibnja bili smo gosti Građanskog društva *Moji Vinkovci* i ŠK Vinkovci. Igrali smo na 7 ploča dvokružno, te smo izgubili 11 1/2-2 1/2, ali imajući u vidu da oni imaju prvoligašku i drugoligašku momčad mi smo zadovoljni rezultatom pošto je to tradicionalno druženje i poraženih nema. Proteklog vikenda, 18. i 19. lipnja, gostovali smo u Starom Slatniku kod momčadi Zrinjski i zabilježili pobjedu 4 1/2 – 3 1/2, bio je to uzvratni posjet momčadi prijateljskoj momčadi istog imena. U nedjelju smo sudjelovali na brzopoteznom turniru u Pleternici, gdje je naš šahist **Zlatko Engi** osvojio treće mjesto, a **János Farkas** bio deveti u konkurenciji velikog broja igrača«.

BUDUĆNOST

Kakvi su daljnji planovi ŠK HAŠK Zrinjski?

»Što se tiče razvoja mladih igrača tu se ne mogu mnogo pohvaliti iz sljedećih razloga: da bih ojačao omladinski kadar prvenstveno treba imati školu za šah i trenere za rad s omladinom. Za sve to je neophodna finansijska potpora koje momentalno nema, a na žalost ne vidim je ni u bliskoj budućnosti, jer, kao što znate, nitko nije zainteresiran za financiranje šaha. Tu je potrebna dodatna šah oprema koju također nemamo jer sredstva dobijena natječajem jedva pokrivaju troškove lige. Obilaskom školskih ustanova i u razgovorima s profesorima i ravnateljima škola nije se naišlo na razumijevanje istih, jer, kao što znate, ni u prosvjeti ne cvjetaju ruže. Što se tiče uvjeta

za treniranje, mogu se pohvaliti da sam više nego zadovoljan jer imamo na raspolaganju više od 100 četvornih metara prostora koji nam je ustupljen prije 5 godina od DSHV-a i tadašnjeg predsjednika **Petra Kuntića**. Zahvaljujući novoizabranom predsjedniku **Tomislavu Žigmanovu** mi i dalje uživamo u istom ambijentu«, istaknuo je Miković, a na naše posljednje pitanje u svezi njegovih šahovskih planova je kratko odgovorio:

»Što se tiče moga igranja, to je samo po potrebi. Ja sam trećekategorik po šahovskom znanju i mislim da za mene nema mjesta u timu s obzirom na to da se u ovoj ligi se počinje od MK (majstorski kandidat) pa nadalje. Ja sam fokusiran na suđenje, gdje sam trenutačno regionalni sudac. Koncem godine ili naredne idem polagati za nacionalnog suca, s ambicijom da jednoga dana postanem internacionalni šahovski sudac«.

Nagrade najboljima

Ovogodišnjoj generaciji maturanata Gimnazije *Svetozar Marković* knjige je uručio predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. Slaven Bačić.

Učenicima koji su postigli odličan uspjeh s prosjekom 5,00, nagrade je uručila urednica *Hrčka*, podlistka *Hrvatske riječi* za djecu, Ivana Petrekanić Šić.

Učenicima koji su zavrjedili prva druga ili treća mjesta na zonskoj ili okružnoj razini, nagrade je uručio predsjednik Izvršnog odbora HNV-a Darko Šarić Lukendić.

Nagrade najboljima na pokrajinskoj razini uručio je konzul savjetnik Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, Neven Marčić.

Najboljima na republičkoj razini nagrade je uručio zastupnik u republičkoj skupštini, Tomislav Žigmanov

Najboljima na općinskoj razini nagrade je uručio član Gradskog vijeća zadužen za obrazovanje, Blaško Stantić.

